

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

مرور و تثبیت پایه دهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۵۰ دقیقه	۲۲ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۸ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	علوم اجتماعی	۳

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

علوم اجتماعی

هویت
(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه های ۱۰۸ تا ۱۴۲

سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

قافیه / جناس و انواع آن و
کارگاه تحلیل فصل
درس های ۱۱ و ۱۲
صفحه های ۸۸ تا ۱۰۷

سهم در کنکور: ۳-۴ سؤال

ریاضی

نمایش داده ها
فصل ۴: درس های ۱ و ۲
صفحه های ۹۹ تا ۱۱۷

سهم در کنکور: ۲ سؤال

اقتصاد

بودجه بندی / تصمیم گیری در
مخارج پس انداز و سرمایه گذاری
درس های ۱۲ تا ۱۴
صفحه های ۱۲۹ تا ۱۶۰

سهم در کنکور: ۳ سؤال

منطق

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
سنجشگری در تفکر
درس های ۹ و ۱۰
صفحه های ۸۳ تا ۱۱۳

سهم در کنکور: ۲ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تاریخ: درس های ۱۴ تا ۱۶
صفحه های ۱۲۸ تا ۱۵۲
جغرافیا: درس های ۹ و ۱۰
صفحه های ۸۳ تا ۱۰۶

سهم در کنکور: ۳ سؤال

زبان عربی

یا مَنْ فِي الْبَحْرِ عَجَابُهَا
درس ۸
صفحه های ۱۰۵ تا ۱۲۰

سهم در کنکور: ۱ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه دهم

یک آزمون تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- شما می توانید به صورت اختیاری به سوالات دفترچه ۳ (پیش خوانی پایه یازدهم) پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی به دفترچه ۳، تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه یازدهم دریافت می کنید.

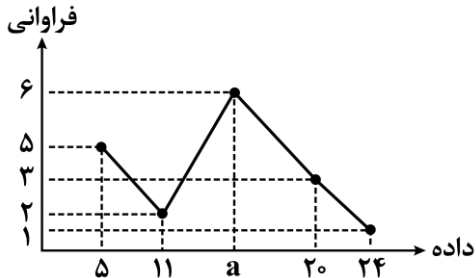
ویژه دانش آموزان پیشنهاد

۱- زمانی که برای داده‌ها درصد را گزارش می‌کنیم به شرط آن که بیشتر از ۶ مقدار نداشته باشیم، بهتر است از کدام نمودار برای نمایش داده‌ها استفاده کنیم؟

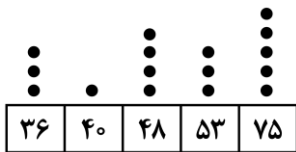
- (۱) هیستوگرام (۲) میله‌ای افقی (۳) میله‌ای عمودی (۴) دایره‌ای

۲- نمودار خط شکسته زیر مربوط به یک گروه از داده‌ها است. اگر میانگین این داده‌ها برابر ۱۳ باشد، مجموع مقدار a و میانه داده‌ها کدام است؟

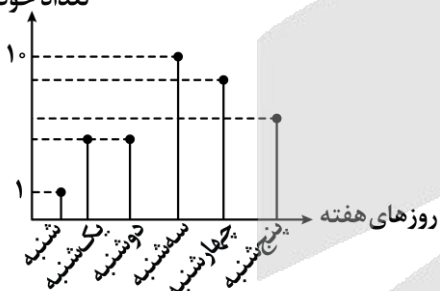
- (۱) ۲۲
(۲) ۲۷
(۳) ۳۰
(۴) ۲۹

۳- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر میانه داده‌ها کدام است؟

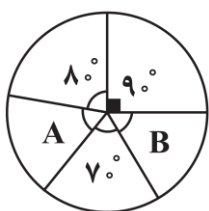
- (۱) ۴۸
(۲) ۵۳
(۳) ۵۰/۵
(۴) ۵۱/۵

۴- در نمودار مقابل، می‌دانیم تعداد فروش خودرو در روز شنبه ۱ و در روز سه‌شنبه ۱۰ دستگاه بوده است، بیشترین مقدار ممکن برای میانگین فروش هفتگی خودرو کدام عدد می‌تواند باشد؟

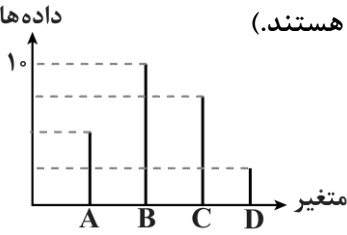
- (۱) ۹
(۲) ۸
(۳) ۷
(۴) قابل محاسبه نیست

۵- نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به ۲۱۰ کارمند یک شرکت است که به گروه‌های مختلف تقسیم شده‌اند. مجموع تعداد کارمندان قسمت‌های A و B کدام است؟

- (۱) ۱۲۰
(۲) ۷۰
(۳) ۷۵
(۴) ۸۰

۶- با توجه به نمودار مقابل، میانگین چه عددی نمی تواند باشد؟ (داده ها مقادیر طبیعی هستند).

(۱) ۴/۵

(۲) ۷/۵

(۳) ۸

(۴) ۹

۷- برای چهار گروه خونی A, B, O, AB نمودار دایره ای رسم کرده ایم. زاویه مرکزی گروه خونی «A»، $\frac{2}{5}$ برابر زاویه مرکزی گروه خونی «O» است. اگر زاویه مرکزی مربوط به گروه خونی A، 84° درجه بیشتر از زاویه مرکزی گروه خونی «O» باشد، زاویه مرکزی گروه خونی A تقریباً چند درصد از نمودار را در بر می گیرد؟

(۴) $\frac{38}{8}$

(۳) $\frac{36}{6}$

(۲) $\frac{34}{4}$

(۱) $\frac{34}{2}$

۸- در مورد نمودارهای حبابی و راداری کدام جمله نادرست است؟

(۱) نمودار حبابی می تواند ۳ متغیر کمی اصلی و بی شمار متغیر کیفی را نمایش دهد.

(۲) نمودار راداری می تواند حداقل ۳ متغیر کمی را نمایش دهد.

(۳) در نمودار راداری اگر 10° متغیر داشته باشیم زاویه بین هر دو محور (شعاع) متوالی برابر با 36° است.

(۴) از نمودار راداری برای نمایش متغیرهای کیفی هم می توان استفاده کرد.

۹- در یک نمودار حبابی، سه تایی های مرتب A(1,12,100) و B(3,16,25) مربوط به دو شخص A و B هستند. شعاع دایره A چند برابر شعاع دایره B است؟

(۴) $\frac{5}{3}$

(۳) $\frac{3}{2}$

(۲) ۲

(۱) ۴

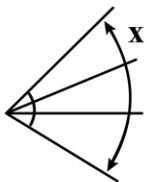
۱۰- شکل زیر بخشی از یک نمودار راداری با ۱۲ محور است. X چند درجه است؟

(۱) ۴۰

(۲) ۱۲۰

(۳) ۶۰

(۴) ۹۰

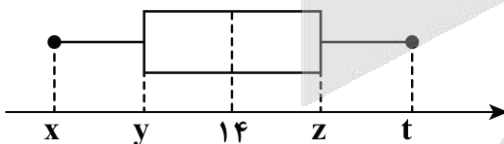
۱۱- در نمودار جعبه ای مقابل، طول جعبه برابر با ۱۲ می باشد و چارک دوم برابر است با میانگین چارک های اول و سوم. اگر فاصله چارک اول تا انتهای سبیل سمت راست برابر با ۱۸ باشد، بزرگ ترین داده کدام است؟

(۱) ۳۰

(۲) ۳۲

(۳) ۲۸

(۴) ۲۶

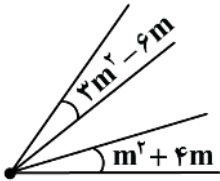

محل انجام محاسبات

۱۲- در یک نمودار حبابی، متغیر اول، نمره ریاضی، متغیر دوم نمره فارسی و متغیر سوم نمره عربی است. اگر سه تایی مرتب مربوط به محسن به شکل (۱۰, ۱۸, ۵۰) و سه تایی مرتب مربوط به ناصر برابر با (۶, ۱۴, ۲۰۰) باشد، شعاع دایره مربوط به محسن برابر شعاع دایره مربوط به ناصر است و نمره عربی محسن برابر نمره عربی ناصر است. (اعداد گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

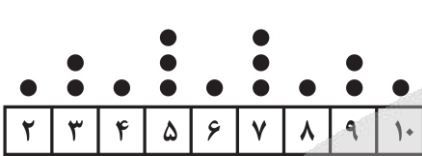
- (۱) $\frac{1}{4}, \frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}$ (۳) ۴, ۲ (۴) ۲, ۴

۱۳- نمودار مقابل، قسمتی از یک نمودار راداری است. نمودار راداری مذکور، مقادیر چند متغیر را نشان می‌دهد؟ (زاویه‌ها بر حسب درجه هستند)

- (۱) ۷
(۲) ۸
(۳) ۹
(۴) ۱۰

۱۴- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر، انحراف معیار داده‌های بین چارک اول و سوم کدام است؟

- (۱) $\sqrt{\frac{6}{7}}$ (۲) $\sqrt{\frac{6}{7}}$
(۳) ۱ (۴) ۱

- (۱) $\sqrt{\frac{5}{6}}$
(۳) $\frac{\sqrt{7}}{7}$

۱۵- برای جدول زیر، یک نمودار حبابی رسم می‌کنیم، شعاع دایره مربوط به خودروی آئودی چند برابر شعاع دایره مربوط به خودروی فولکس واگن است؟

	متغیر سوم	متغیر دوم	متغیر اول
	نمره کیفیت	نمره هندلینگ	نمره مقدار مصرف
آئودی	۲۵	۱۸	۱۷
فولکس واگن	۱۶	۱۸	۲۰

- (۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{5}{4}$ (۳) $\frac{7}{5}$ (۴) $\frac{9}{8}$

محل انجام محاسبات

- ۱۶- نوع جناس‌های به‌کار رفته در ابیات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- الف: ماندم به چمن شب شد و مهتاب بر آمد
ب: درون بیشه خاموش بس به تیشه باد
ج: آن یار کزو خانه ما جای پری بود
د: بر آستان خود این دلشکستگان دریاب
- (۱) اختلافی، اختلافی، افزایشی، حرکتی
(۲) حرکتی، افزایشی، افزایشی، اختلافی
(۳) افزایشی، اختلافی، اختلافی، اختلافی
(۴) حرکتی، افزایشی، اختلافی، حرکتی
- ۱۷- در کدام گزینه جناس تام وجود ندارد؟
- (۱) من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
(۲) چو فریاد هزار آید شود دردم هزار ای گل
(۳) آن سیل که دوش تا کمر بود
(۴) کنار باشد باران نوبهاری را
- ۱۸- در کدام گزینه دو واژه‌ای که دارای آرایه جناس ناقص هستند دارای «اشتقاق» نیز هستند؟
- (۱) لب چو بر آستان دین باشد
(۲) چه به جان و سر او محتشمان را چه به تن
(۳) ماه تابانست گویی با قدح هنگام بزم
(۴) لب میالای به شعری که ندارد شوری
- ۱۹- در کدام ابیات، «جناس همسان» به کار رفته است؟
- الف: شنیدم که در مصر می‌ری اجل
ب: خوان درویش به شیرینی و چربی بخورند
ج: از ای‌بران سوی روم بنهاد روی
د: روزی سرت ببوسم و در پایت اوفتم
ه: چو کوه افشرد بر قلب سپه پای
- (۱) «الف»، «ب» و «ج»
(۲) «ب» و «د»
(۳) «ج»، «د» و «ه»
(۴) «الف»، «د» و «ه»
- ۲۰- آرایه‌های درون کمانک در همه ابیات به درستی آمده است؛ به جز:
- (۱) صبوحیان فلک را به بزمگاه افق
(۲) گرم است دمم چون نفس کوره آهن
(۳) از آن زمان که ز چشمم برفت رود عزیز
(۴) برق این جلوه نه تنها به کلیم و سیناست
- بود به یاد تو بر کف مدام جام مدام (جناس همسان، جناس ناهمسان)
تنگ است دلم چون دهن کوزه سیماب (تشخیص، جناس اختلافی)
کنار دیده من همچو رود جیحون است (جناس همسان، مراعات نظیر)
هر سری، سری و هر سینه سنایی دارد (واج‌آرایی، جناس ناهمسان اختلافی)

۲۱- نوع جناس به کاررفته در ابیات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف: تو خود را از آن در چه انداختی
ب: در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را
ج: غم خویش در زندگی خور که خویش
د: سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

- (۱) ناهمسان اختلافی - ناهمسان حرکتی - همسان - ناهمسان افزایشی
(۲) همسان - ناهمسان حرکتی - ناهمسان افزایشی - ناهمسان افزایشی
(۳) ناهمسان افزایشی - همسان - ناهمسان افزایشی - ناهمسان اختلافی
(۴) ناهمسان اختلافی - ناهمسان حرکتی - همسان - ناهمسان اختلافی

۲۲- در ابیات کدام گزینه جناس مشهود است؟

الف: من مهره مهر تو نریزم
ب: همین پنج روز است عیش مدام
ج: کلید صبح به دست و سرود عشق به لب
د: دامن هر گل مگیر و گرد هر بلبل مگرد

- (۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۲۳- درباره جناس‌های به کاررفته در بیت زیر کدام گزینه درست است؟

«زاغی از آنجا که فراغی گزید
در این بیت در مجموع پنج جناس به کار رفته است.

- (۱) در بیت سه جناس ناقص افزایشی و یک جناس ناقص اختلافی مشهود است.
(۲) بیت دارای یک جناس ناقص افزایشی و سه جناس ناقص اختلافی است.
(۳) در بیت دو جناس ناقص افزایشی و دو جناس ناقص اختلافی دیده می‌شود.
(۴) قافیه در همه گزینه‌ها، براساس قاعده «۲» و تبصره قافیه است، به جز:

(۱) من آن مرغ همایونم که باز چتر سلطانم
(۲) اگر باز آمدی آن ماه رخشان
(۳) ز نام آوران گوی دولت برنند
(۴) گفت ای ورق شکنج دیده

۲۴- به ترتیب قافیه چند بیت دارای حروف الحاقی است و چند بیت ذوقافیتین است؟

چشمی از فال نامسلمان تر
ای چو عذرا چو وامق تو شدم
گله خواجگی ز سر بنهاد
گوهرین سر زمردین پایند
دل و جانش به جمله برآید

- (۱) سه - یک (۲) سه - دو (۳) چهار - دو (۴) چهار - یک

۲۵- قافیه کدام بیت نادرست است؟

(۱) چندان که گفتم غم با طیبیان
(۲) اگر هست مرد از هنر بهره‌ور
(۳) قفس‌های مرغ سحرخوان شکست
(۴) از کمال طالع و اقبال و بخت

درمان نکردند مسکین غریبان
هنر خود بگوید نه صاحب هنر
که در بند ماند چو زندان شکست
او ایازی بود و شه محمود وقت

۲۷- قاعده قافیه در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) یار بد، مار است هین بگریز از او
- ۲) ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی
- ۳) تو را بود باید همی پیشرو
- ۴) آه اگر دست دل من به تمنّا نرسد

۲۸- قافیه کدام گزینه بر اساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است؟

- ۱) گر من از باغ تو یک میوه بچینم چه شود؟
- ۲) شب عاشقان بی دل، چه شبی دراز باشد
- ۳) آب زنید راه را، هین که نگار می رسد
- ۴) هر چند پیر و خسته دل و ناتوان شدم

۲۹- در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می خورد؟

- ۱) یکی سر برآر از گریبان غم
- ۲) طرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد
- ۳) گوهر خود را هویدا کن، کمال این است و بس
- ۴) نشود فاش کسی آنچه میان من و توس

۳۰- حروف اصلی قافیه درونی در کدام بیت (مصوت + صامت + صامت) است؟

- ۱) دیده شیرست مرا، جان دلیر است مرا
- ۲) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی
- ۳) این سکر بین هل عقل را، وین نقل بین هل نقل را
- ۴) چندان دعا کن در نهان چندان بنال اندر شبان

۳۱- مفهوم کدام گزینه با بیت «در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند / که با این درد اگر در بند درمان اند درمانند» متفاوت است؟

- ۱) درد را چاشنی ای هست که درمان را نیست
- ۲) داروی درد محبت ترک درمان کردن است
- ۳) با چنین درد ندانم که چه درمان سازم
- ۴) طالب درمان نه مرد کار درد عاشقی است

۳۲- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- ۱) به ملک جم مشو غره که این پیران روپین تن
- ۲) اگر تو ملک جهان را به دست آوردی
- ۳) ملکی که منتقل شود از دیگری به تو
- ۴) غره شاهی مشو درویش این درگاه باش

۳۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را / مهر لب او بر در این خانه نهادیم» تناسب دارد؟

- ۱) عارف خونین جگر، تشنه لب لعل دوست
- ۲) گر عارف حق بینی، چشم از همه بر هم زن
- ۳) تا مهر تو زد بر لب من مهر خموشی
- ۴) برگرفت از لب، مرا مهر خموشی راز عشق

تا نریزد بر تو زهر، آن زشت خو
دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی
که من رفتنی ام تو سالار نو
یا دل از چنبر عشق تو به من وانرسد

پیش پایی به چراغ تو ببینم چه شود؟
تو بیا کز اول شب، در صبح باز باشد
مژده دهید باغ را، بوی بهار می رسد
هر گه که یاد روی تو کردم جوان شدم

بسه آرام دل بسا جوانان بچم
داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد
خویش را در خویش پیدا کن، کمال این است و بس
تا اشارات نظر، نامه رسان من و توس

زهره شیرست مرا، زهره تابنده شدم
هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا
کز بهر نان و بقل را، چندین نشاید ماجرا
کز گنبد هفت آسمان در گوش تو آید صدا

گر تو آن می طلبی مایه درمان در باز
دردی دردی بنوش از زانکه درمان بایدت
مگر آن کز پی آن مایه درمان بروم
دردمندان غمت را با غم درمان چه کار؟

به دستانت به دست آرد اگر خود پور دستانی
مباش غره که ناپایدار خواهد بود
بر وی مباش غره که بی انتقال نیست
در حقیقت هر که درویش است شاهی می کند

واعظ کوتاه نظر در طلب کوثر است
چون دل به یکی دادی آتش به دو عالم زن
آتش ز سرم شعله کشیده است و خموشم
ابر جاننا چون تواند کرد پنهان برق را؟

۳۴- مفاهیم «خوش باشی و اغتنام فرصت، حاضر بودن همیشگی معشوق، ناپایداری عمر، پویایی و تحرک» به ترتیب در کدام ابیات زیر آمده است؟

افسوس که آن گنج روان رهگذری بود
ناگاه تو را چو خاک گرداند پست
موج دریادیده در ساحل نمی‌گیرد قرار
یار ما غایب است و در نظر است

الف: خوش بود لب آب و گل و سبزه و نسرين
ب: می نوش به خرمی که این چرخ کهن
ج: جان قدسی در تن خاکی دو روزی بیش نیست
د: ما پراکنندگان مجملوعیم

(۲) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

(۱) «الف» - «د» - «ب» - «ج»

(۴) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

(۳) «ب» - «د» - «الف» - «ج»

۳۵- در همهٔ ابیات به جز بیت مضمون «ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه» وجود دارد.

کجا روم به تجارت بدین کساد متاع؟
چون از غصّه ننالیم و چرا نخروشیم
تکیه آن به که بر این بحر معلق نکنیم
هنر دانی از جاهلی عیب خویش

(۱) هنر نمی‌خرد ایام، غیر از اینم نیست
(۲) ارغنون‌ساز فلک، رهن اهل هنر است
(۳) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند
(۴) هر آن گه که عیبت نگویند پیش

۳۶- در رابطه با «تحولات هویت ایرانی در گذر زمان» کدام عبارت درست است؟

- ۱) ایران سرزمینی است که حدود هفت هزار سال قدمت دارد - در این سرزمین، همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند - هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی دینی، اساطیری و در مواردی توحیدی بود.
- ۲) اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند - فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان فرهنگی دربار ایران شناخته شد - این زبان به عنوان زبان دوم جهان اسلام در مناطق مختلف جهان اسلام گسترش یافت.
- ۳) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت - زبان فارسی به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت - عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود.
- ۴) ایرانیان قبل از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند - خدمات بی‌نظیر حکیمان و شاعرانی چون مولوی، سعدی و حافظ موجب گسترش زبان فارسی در جهان اسلام شد - ایرانیان مسلمان، معارف و هنرهایی تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن نیازمند خط فارسی بودند.

۳۷- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، است و به ابعاد محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

- ۱) توحیدی یا اساطیری - اقتصادی و سیاسی - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
- ۲) سکولار و دنیوی - اقتصادی و سیاسی - سکولاریستی و مارکسیستی
- ۳) توحیدی یا اساطیری - تاریخی و جغرافیایی - سکولاریستی و مارکسیستی
- ۴) سکولار و دنیوی - تاریخی و جغرافیایی - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

۳۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- الف - نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم، کدام مورد را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند؟
- ب - بازگشت ایران به اسلام چه نوع بازگشتی بود؟
- ج - جهان اسلام در حمله مغول چه برخوردی با مهاجمان داشت؟
- د - جامعه ایران چگونه به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد؟
- ۱) مارکسیسم - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. - با بازگشت به هویت اسلامی خود
 - ۲) سکولاریسم - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - به دفع مهاجمان پرداخت. - به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شدن
 - ۳) مارکسیسم - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - به دفع مهاجمان پرداخت. - به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شدن
 - ۴) سکولاریسم - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. - با بازگشت به هویت اسلامی خود

۳۹- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب در کدام بُعد خانواده در جدول زیر قرار می‌گیرد؟

مؤلفه‌ها	ابعاد خانواده
الف	روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی
ب	نظام حقوقی خانواده
ج	دین و ارزش‌های اخلاقی
د	سلامت

- قداست خانواده

- امید به زندگی

- رضایت و اعتماد

- امنیت

(۱) «ب» - «الف» - «ج» - «د»

(۲) «ج» - «د» - «الف» - «ب»

(۳) «ب» - «الف» - «د» - «ج»

(۴) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

۴۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول که مربوط به دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها است، قرار می‌گیرد؟

شيوه حکومت	بر اساس خواست و ميل افراد	بر اساس فضيلت
تعداد حاکمان	ج	ب
اکثريت	و	د
فرد	الف	هـ
اکثريت	و	د

می‌گیرد؟

- الیگارشى

- جمهورى

- آریستوکراسى

- تیرانى

(۱) «و» - «هـ» - «ب» - «الف»

(۲) «الف» - «هـ» - «ب» - «ج»

(۳) «ج» - «د» - «هـ» - «ب»

(۴) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

۴۱- دو معلم در رابطه با «نظام لیبرال دموکراسی و نظام جمهوری اسلامی» در کلاس مباحثی را مطرح کردند. به ترتیب هر یک از آرای زیر، متعلق به کدام نظام است؟

«هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.» «انسان‌ها مسئولیت اجرای احکام و مقررات اجتماعی را بر عهده دارند»، «احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده خداوند شکل می‌گیرند.» «نوعی نظام سیاسی که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.»

(۱) جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی

(۲) جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی

(۳) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی

(۴) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی

۴۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.
- مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد.
- هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، پدید می‌آید.
- به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

- (۱) مدار مشروعیت - سیاست - نظام سیاسی - مشروعیت قدرت
- (۲) مدار مشروعیت - نظام سیاسی - سیاست - مقبولیت قدرت
- (۳) مدار مقبولیت - سیاست - نظام سیاسی - مقبولیت قدرت
- (۴) مدار مقبولیت - نظام سیاسی - سیاست - مشروعیت قدرت

۴۳- در ارتباط با «هویت اقتصادی جامعه و نهاد اقتصاد» عبارت نادرست کدام است؟

- (۱) به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.
- (۲) کنش‌های اجتماعی ما بخشی از کنش‌های اقتصادی‌اند زیرا در رابطه با دیگران صورت می‌گیرند.
- (۳) مجموعهٔ کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصاد را شکل می‌دهد.
- (۴) در هر جامعه‌ای اقتصاد در رابطه با سایر نهادها شکل می‌گیرد و با آن‌ها تناسب پیدا می‌کند.

۴۴- با توجه به مباحث هویت اقتصادی پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی چیست؟
- یکی از ویژگی‌های کشورهای آسیای شرقی که پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند، چیست؟
- در شیوه اقتصاد سرمایه‌داری استفاده از علوم تجربی به چه منظور است؟

- (۱) اقتصاد - تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند - به منظور رفع نیازهای متفاوت انسان‌ها بر محور سود
- (۲) سرمایه‌داری - جامعه را اساس همه چیز می‌پندارند - به منظور رفع نیازهای متفاوت انسان‌ها بر محور سود
- (۳) سرمایه‌داری - تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند - ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود
- (۴) اقتصاد - جامعه را اساس همه چیز می‌پندارند - ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود

۴۵- کدام پاسخ در رابطه با مطالب مطرح شده به ترتیب درست است؟

- پدیده نسل‌کشی در جهان نشانگر چیست؟
 - روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع، کدام است؟
 - علت اینکه افراد دلال یا محتکر، کار خود را مخفی می‌کنند، چیست؟
- (۱) ابعاد سیاسی جمعیت - تهاجم فرهنگی - ضدارزش بودن
 - (۲) ابعاد هویتی جمعیت - اقتصاد - ضدارزش بودن
 - (۳) ابعاد سیاسی جمعیت - اقتصاد - مغایرت کارشان با هنجارهای جامعه
 - (۴) ابعاد هویتی جمعیت - تهاجم فرهنگی - مغایرت کارشان با هنجارهای جامعه

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

مرور و تثبیت پایه دهم

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۴

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۵ سؤال ۵۰ دقیقه	۱۵ دقیقه	۶۰	۴۶	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	تاریخ	۲
		۸۰	۷۱	۱۰	جغرافیا	۳
		۹۰	۸۱	۱۰	منطق	۴
	۱۰ دقیقه	۱۰۰	۹۱	۱۰	اقتصاد	۵

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

علوم اجتماعی

هویت
(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه های ۱۰۸ تا ۱۴۲

سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

قافیه / جناس و انواع آن و
کارگاه تحلیل فصل
درس های ۱۱ و ۱۲
صفحه های ۸۸ تا ۱۰۷

سهم در کنکور: ۳-۴ سؤال

ریاضی

نمایش داده ها
فصل ۴: درس های ۱ و ۲
صفحه های ۹۹ تا ۱۱۷

سهم در کنکور: ۲ سؤال

اقتصاد

بودجه بندی / تصمیم گیری در
مخارج پس انداز و سرمایه گذاری
درس های ۱۲ تا ۱۴
صفحه های ۱۲۹ تا ۱۶۰

سهم در کنکور: ۳ سؤال

منطق

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
سنجشگری در تفکر
درس های ۹ و ۱۰
صفحه های ۸۳ تا ۱۱۳

سهم در کنکور: ۲ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تاریخ: درس های ۱۴ تا ۱۶
صفحه های ۱۲۸ تا ۱۵۲
جغرافیا: درس های ۹ و ۱۰
صفحه های ۸۳ تا ۱۰۶

سهم در کنکور: ۳ سؤال

زبان عربی

یا مَنْ فِي الْبَحْرِ عَجَابُهُ
درس
صفحه های ۱۰۵ تا ۱۲۰

سهم در کنکور: ۱ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه دهم

یک آزمون تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- شما می توانید به صورت اختیاری به سوالات دفترچه ۳ (پیش خوانی پایه یازدهم) پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی به دفترچه ۳، تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه یازدهم دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیشنهاد

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٦ - ٥١)

- ٤٦ - ﴿هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ﴾:
- (١) او کسی است که توبه را از بندگان خود قبول خواهد کرد و از بدی‌هایشان درمی‌گذرد!
 - (٢) اوست که توبهٔ بندگان را می‌پذیرد و همواره از بدی‌ها درمی‌گذرد!
 - (٣) او کسی است که توبه را از بندگان پذیرفته و از بدی‌ها درمی‌گذرد!
 - (٤) اوست که توبهٔ بندگان خود را قبول می‌کند و از بدی‌کردن درمی‌گذرد!
- ٤٧ - «عندما كُنَّا نبحث عن مكان غرق السفينة شاهدنا دلفيناً من بعيد، كأنه كان يريُّ التَّكَلَّمَ معنا باستخدام أصوات معيّنة و يرشدنا إلى الاتجاه الصَّحِيح!»: هنگامی که ...
- (١) به دنبال مکان غرق کشتی می‌گشتیم دلفینی را از دور دیدیم، گویا می‌خواست با به‌کارگیری صداهای مشخصی با ما صحبت کند و ما را به جهت درست راهنمایی کند!
 - (٢) مکان غرق شدن کشتی را جست‌وجو می‌کردیم دلفینی ما را از دور دید، گویا می‌خواست با به‌کارگرفتن صداهای معینی با ما حرف بزند تا ما را به سمت درست هدایت کند!
 - (٣) به دنبال مکان غرق کشتی بودیم دلفینی را دیدیم، گویا می‌خواست با به‌کارگیری صداهای مشخصی با ما صحبت کند تا ما را به جهت درست هدایت کند!
 - (٤) مکان غرق شدن کشتی را جست‌وجو می‌کردیم دلفینی ما را از دور دید، گویا خواسته‌اش این بود با به‌کارگرفتن صداهای معینی با ما حرف بزند و ما را به سمت درست راهنمایی کند!
- ٤٨ - «عندما نوصل وُلدنا جنب شاطئ البحر يصبح مسروراً و ننظر إليه و هو يقفز إلى الأعلى و الأسفل!»:
- (١) هنگامی که پسر خود را کنار ساحل دریا می‌رسانیم خوشحال می‌شود و به او نگاه می‌کنیم در حالی که او خودش را به بالا و پایین می‌اندازد!
 - (٢) آن‌گاه که پسرمان به کنار ساحل دریا می‌رسد شادمان می‌شود و او را می‌بینیم در حالی که بالا و پایین می‌پرد!
 - (٣) زمانی که پسرمان را به ساحل دریا رساندیم تا خوشحال شود به او نگاه می‌کنیم حال آن‌که به بالا و پایین می‌پرد!
 - (٤) هنگامی که پسرمان را به کنار ساحل دریا می‌رسانیم خوشحال می‌شود و به او نگاه می‌کنیم در حالی که او به بالا و پایین می‌پرد!
- ٤٩ - عَيْنُ الصَّحِيحِ:
- (١) أَعْنَى فِي تَصْلِيحِ سَرِيرٍ قَدْ اِنْكَسَرَ اَمْسَ هُنَاكَ: در تعمیر تختی که دیروز آن‌جا شکسته است از تو یاری می‌جویم!
 - (٢) سَبْحَانَ الَّذِي اَسْرَى بَعْدَهُ مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ: منزّه است خدایی که بنده‌اش از مسجد الحرام حرکت کرد!
 - (٣) كَانَ مُشْرِفَ الْفَنْدُقِ اَوْصَلَنِي اِلَى بَيْتِي بِسَيَّارَتِهِ: مدیر داخلی هتل مرا با ماشین خود به خانه‌ام رسانده بود!
 - (٤) اشتریت سواراً ذهبياً لأختي الكبرى في السنة الماضية: پارسال دستبندی طلایی برای خواهر بزرگم خریدم!
- ٥٠ - «مدیر داخلی هتل عذرخواهی می‌کند و هر چیزی را سریعاً تعمیر خواهد کرد!»:
- (١) مشرف الفندق اعتذر و كلَّ شيء سيُصلح بسرعة!
 - (٢) المُشرف في الفندق يعتذر و كلَّ شيء سيُصلح سريعاً!
 - (٣) يعتذر مشرف الفندق و سيُصلح كلَّ شيء بسرعة!
 - (٤) يعتذر مشرف الفندق و سوف صلح كلَّ أشياء بسرعة!

٥١- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ»

- (١) روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد
 - (٢) نیست غم گر به دل از عشق غباری برسد
 - (٣) بدی مکن که درین کشتزار زودزوال
 - (٤) چنین است رسم سرای درشت
- چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد!
از پس گرد به ناچار سواری برسد!
به داس دهر همان بدروی که می‌کاری!
گاهی پشت بر زین، گاهی زین به پشت!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٥٢ - ٥٥) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

فِي خَلْقِ اللَّهِ تَعَالَى فِي الْبِحَارِ كَثِيرٌ مِنَ الْعَجَائِبِ. الدَّلَافِينُ مِنَ الْمَخْلُوقَاتِ الَّتِي تُحْيِرُنَا جِدًّا. هِيَ تَعِيشُ بِصُورَةٍ جَمَاعِيَّةٍ وَ فِي كُلِّ فَرِيقٍ يَوْجَدُ بَيْنَ أَلْفٍ حَتَّى ثَمَانِيَةِ أَلْفِ دُلْفِينَ. إِنَّهَا مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ وَ تَحْتَاجُ إِلَى الْأَكْسِجِنِ وَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَكُونَ تَحْتَ الْمَاءِ بِمَدَّةِ خَمْسَةِ عَشَرَ دَقِيقَةً بِدُونِ تَنْفَسٍ. الدَّلَافِينُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ وَ تُعْنَى كَالطَّيُورِ وَ تَصْفَرُ وَ تَضْحَكُ كَالْإِنْسَانِ. إِنَّهَا تُرْضِعُ صِغَارَهَا تَحْتَ الْمَاءِ.

٥٢- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) فِي خَلْقِ اللَّهِ فِي السَّمَاءِ كَثِيرٌ مِنَ الْعَجَائِبِ.
- (٢) الدَّلَافِينُ تَعِيشُ بِصُورَةٍ فَرْدِيَّةٍ.
- (٣) الدَّلَافِينُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرْضِعُ صِغَارَهَا.
- (٤) الدَّلَافِينُ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَكُونَ تَحْتَ الْمَاءِ بِمَدَّةِ خَمْسَةِ دَقَائِقٍ.

٥٣- عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) فِي كُلِّ فَرِيقٍ مِنَ الدَّلَافِينِ يَوْجَدُ أَقَلَّ مِنْ عَشْرَةِ أَلْفِ دُلْفِينَ. (٢) الدَّلَافِينُ تَحْتَاجُ إِلَى الْهَيْدْرُوجِينِ.
- (٣) تَكَلَّمَ الدَّلَافِينُ يَقَعُ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ.
- (٤) بَعْضُ أَعْمَالِ الدَّلَافِينِ شَبِيهِ بِالْإِنْسَانِ.

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٥٤ وَ ٥٥)

٥٤- «الحيوانات»:

- (١) اسم - جمع سالم - مذکر - معرب / مجرور بحرف الجرّ و موصوف
- (٢) جمع سالم للمؤنث - مفرد «الحيوان» - مذکر - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جرّه كسرة
- (٣) اسم - جمع - معرب - مفرد «الحيوان» / مجرور بالكسرة
- (٤) جمع سالم للمؤنث - مؤنث - معرب / مجرور بحرف الجرّ «من» و موصوف

٥٥- «تغني»:

- (١) فعل - للمفرد المؤنث الغائب - لازم - ثلاثي مزيد - حرف النون فيه للوقاية
- (٢) فعل مضارع - من الأفعال التي لها حرف أو حروف زائدة - لازم - ماضيه على وزن «فَعَلَّ»
- (٣) للمفرد الغائب - الحرف الزائد فيه تكرر عين الفعل - لازم - معلوم
- (٤) فعل مضارع مزيد - من باب تفعيل - له حرف زائد - معلوم

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٥٦ - ٦٠)

٥٦- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) يَشَاهِدُ أَعْضَاءَ الْأَسْرَةِ فَلَمَّا رَائِعًا عَنِ الدَّلَافِينِ فِي الْبِحَارِ!
- (٢) هُوَ أَنْقَذَ إِنْسَانًا مِنَ الْعَرَقِ، وَ أَوْصَلَهُ إِلَى الشَّاطِئِ!
- (٣) عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؛ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!
- (٤) لِكُلِّ دَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ!

٥٧- عَيْن ما لَيْسَ فِيهِ نون الوقاية:

- (١) ﴿وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾
- (٢) صديقتي ساعدتني في حلّ صعابي لأنها تحبّني!
- (٣) المعلم انتخبني كنموذج في الأخلاق و الدرس!
- (٤) قالت الأم لي: يا بنتي لاتحزني لأنّ الدهر يومان؛ يومٌ لك و يوم عليك!

٥٨- عَيْن الجاز و المجرور خبراً:

- (١) إِنَّ اللهَ أَمَرَنِي بِمُداراهِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ!
- (٢) الْعُلَمَاءُ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَّافِينَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ!
- (٣) الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ. الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ!
- (٤) لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ، وَ سَمْعُهُ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

٥٩- عَيْن حرف «الباء» يَخْتَلِفُ معناه:

- (١) ﴿وَ أَدْخَلَنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾
- (٢) رَفَعَنِي شَيْءٌ بَعْتَهُ إِلَى الْأَعْلَى بِالْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ!
- (٣) ﴿اقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ﴾
- (٤) الدَّلَّافِينَ تَضْرِبُ سَمَكَةَ الْقُرْشِ بِأَنُوفِهَا الْحَادَةِ!

٦٠- مَيِّز لامِ الْمَلِكِيَّةِ:

- (١) لتسهيل نقل النقط عبر المنحدرات تستخدم آلات!
- (٢) للوقاية من الأمراض المختلفة تستعمل العشب المناسب!
- (٣) من فضلكم للتفتيش اذهبوا على اليمين!
- (٤) للنقط استعمال آخر في الصناعة!

۶۱- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱) ایران در عهد باستان دربارهٔ دین و اعتقادات هخامنشیان به کدام یک از منابع تاریخی استناد کرده‌اند؟

الف - نوشته‌های یونانی

ب - کتاب اوستا

ج - سنگ‌نوشته‌ها و کاوش‌های باستانی

د - کتاب‌های تاریخی رومیان

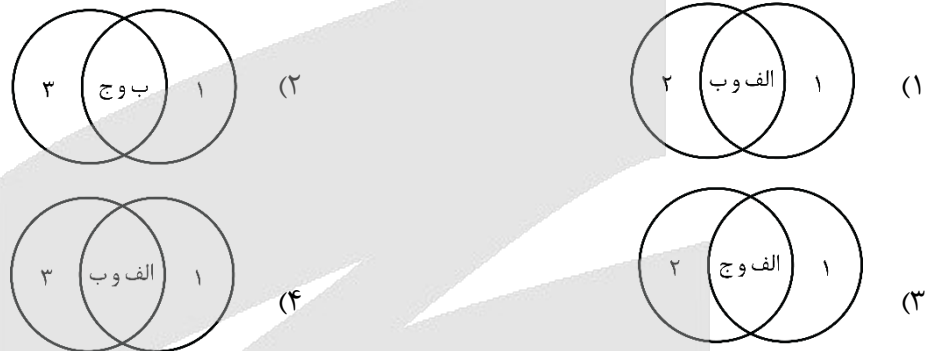
(۱) «الف»، «ج» (۲) «الف»، «د» (۳) «ب»، «ج» (۴) «ب»، «د»

۶۲- اگر اشکانیان (۱)، ساسانیان (۲) و مادها (۳) باشد، با توجه به عبارت‌های داده‌شده، دین و عقاید ایرانیان در دوران باستان در کدام شکل، درست است؟

الف - باورهای کهن ایرانی

ب - اهوره‌مزدا

ج - زرتشتی

۶۳- کدام مورد دربارهٔ مقایسهٔ دین و اعتقادات دوران ایلامی و سلوکیان درست است؟

(۱) ایلامی‌ها خدایان را بَخ، اهوره و اَمَر تا می‌خواندند. - در دورهٔ سلوکیان تنها اهوره‌مزدا ستایش می‌شد و دین زرتشتی رواج یافت.

(۲) ایلامی‌ها برای خدایان خود معابد نمی‌ساختند - در دورهٔ سلوکیان سیاست آزادی دینی وجود داشت.

(۳) ایلامی‌ها، الهه‌ها را به عنوان مادر خدایان می‌پرستیدند - در دورهٔ سلوکیان نیز مظاهر طبیعی پرستش می‌شدند.

(۴) محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک بود - در دورهٔ سلوکیان نیز علاوه بر اهوره‌مزدا، خدایان کهن ایرانی ستایش می‌شدند.

۶۴- پژوهشگران از کدام طریق به تلفیقی بودن هنر سنگ‌نگاری در دوران هخامنشیان پی برده‌اند؟

(۱) اشاره مورخان یونانی و رومی به استفاده هنرمندان هخامنشی از نقوش دوران قبل

(۲) ذکر این موضوع در لوح‌های یادبودی سنگ‌نگاره‌های دوران هخامنشی

(۳) مقایسهٔ نقش‌برجسته‌های دورهٔ هخامنشی با دوران پیش از آن

(۴) وجود برخی از نقش‌ونگارهای هخامنشی در نقش‌برجسته‌های دوران سلوکی

۶۵- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱): ایران و جهان باستان، برای اثبات یا توضیح کدام یک از گزاره‌های زیر به منابع دست اول مکتوب استناد کرده‌اند؟

الف - حقوق برابر زن و مرد در دوره هخامنشیان

ب - مهارت زیاد اهالی سیراف در دریانوردی و صیادی

ج - به هم گره خوردن دین و سیاست در دوران ساسانیان

د - بقایای معبد آناهیتا در کنگاور

هـ - وجود آتشکده‌های متعدد در شهرها و روستاهای ایران

(۱) «د» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ج» و «ه» (۴) «ب» و «ج»

۶۶- کدام مورد درباره وضعیت زبان و ادبیات در ایران باستان درست است؟

(۱) مهم‌ترین مدارک بر جای مانده از فارسی باستان سنگ‌نوشته‌های پادشاهان ساسانی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.

(۲) زبان‌های پارتی یا پهلوی اشکانی و فارسی میانه از شاخه‌های زبان ایرانی باستان به شمار می‌آید.

(۳) زبان فارسی میانه که دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری ساسانیان شمرده می‌شد.

(۴) از دوره هخامنشیان شواهد بسیاری دلالت بر وجود ادبیات شفاهی است که توسط شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند رواج می‌یافته است.

۶۷- کدام مورد درباره زبان یا علم، در ایران باستان، درست است؟

(۱) سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشی، به خط و زبان فارسی میانه بوده است.

(۲) داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی‌ها به صورت شفاهی نقل می‌شده است.

(۳) ایران در دوره ساسانیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین تمدن‌های مصر، بین‌النهرین، هند و آسیای صغیر بوده است.

(۴) از مندرجات اوستا برمی‌آید که شاهان ساسانی، پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

۶۸- کدام گزینه درباره تأثیر هنر یونانی بر هنر ایرانی در عهد باستان، درست است؟

(۱) هنر مجسمه‌سازی در دوره اشکانیان، متأثر از هنر یونانی رونق گرفت.

(۲) در دوره ساسانیان، معماران ایرانی براساس سنت هنر یونانی، در ساخت گنبد، مهارت یافتند.

(۳) کنده‌کاری نقش‌ها در دوره هخامنشیان، تحت تأثیر هنر سنگ‌نگاری یونانیان رونق یافت.

(۴) فلزکاری و جواهرسازی دوران اشکانی و هخامنشی، براساس الگوی یونانی، رواج یافت.

۶۹- کدام پادشاهان، نسخه‌های اوستا را دوباره گردآوری کردند؟

(۱) بلاش یکم - شاپور اول (۲) داریوش اول - بلاش یکم (۳) اردشیر دوم - بلاش یکم (۴) بلاش یکم - شاپور دوم

۷۰- کدام مورد درباره موبدان در تاریخ ایران، درست است؟

(۱) بزرگ‌ترین و شکوهمندترین آتشکده فارس به موبدان اختصاص داشت.

(۲) موبدان در حکومت ساسانیان، مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی را نیز داشتند.

(۳) با گسترش دین زرتشتی، موبدان ترجیح دادند مطالب کتاب اوستا را به صورت شفاهی و در مقام بحث و جدل منتقل کنند.

(۴) یکی از برجسته‌ترین مراکز برای مباحث دینی و آموزش کودکان و فرزندان موبدان، دانشگاه گندی شاپور بود.

۷۱- همه موارد داده شده می‌توانند نتیجه عبارت زیر باشند؛ به جز:

«در دهه‌های اخیر، افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.»

- (۱) مهاجرت به شهرها
 (۲) ایجاد کلان‌شهرها
 (۳) تأسیس شهرداری‌ها
 (۴) تغییر در شیوه زندگی

۷۲- کدام گزینه مقایسه درستی از روستاهای متمرکز (الف) و شهرهای خطی (ب) ارائه می‌دهد؟

- (۱) وجه اشتراک و شباهت «الف» و «ب» در نحوه قرارگیری آنها در امتداد یک رود یا جاده است.
 (۲) «ب» برخلاف «الف»، به صورت پراکنده و البته مستطیل‌شکل هستند.
 (۳) «الف» و «ب» هر دو پیرامون یک مرکز اصلی یا میدان یا چاه آب شکل می‌گیرند.
 (۴) در «ب»، برخلاف «الف»، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و مراکز اصلی، دور از هم هستند.

۷۳- چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد شهر باستانی بیشاپور، نادرست است؟

- الف - این شهر در شمال شرقی کازرون قرار داشت.
 ب - این شهر تا قرن هشتم هجری، آباد و مسکونی بود.
 ج - جنگ‌های قبیله‌ای سبب از بین رفتن این شهر شد.
 د - در زمان سامانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود.
- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) ۴

۷۴- کدام گزینه مقایسه درستی از مشخصات سکونتگاه‌های شهری و روستایی ارائه نمی‌دهد؟

- (۱) در شهرها برخلاف روستاها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.
 (۲) در شهرها برخلاف روستاها، پایداری زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.
 (۳) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز، فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، کمتر وجود دارد.
 (۴) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است.

۷۵- در رابطه با سکونتگاه‌های ایران، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

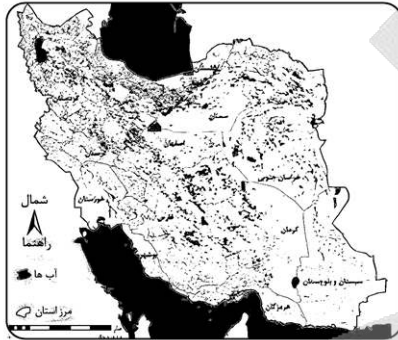
«تعداد نقاط شهری در ایران»

- (۱) در نیمه شرقی کشور، بیشتر از نیمه غربی است.
 (۲) در نیمه شمالی کشور، کمتر از نیمه جنوبی است.
 (۳) در ارتفاع ۱۰۰۰-۵۰۰ متر، کمتر از ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر است.
 (۴) در ارتفاع پایین‌تر از ۱۰۰۰ متر، بیشتر از ارتفاع بالاتر از ۱۰۰۰ متر است.

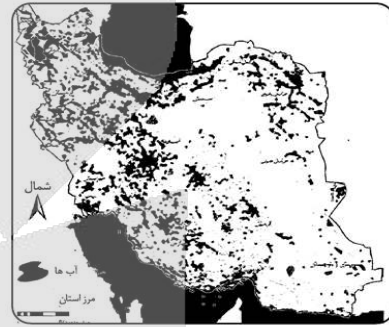
۷۶- با توجه به اینکه شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست، در کشور ما، چه اقدامی لازم است انجام شود؟

- ۱) بهره‌برداری گسترده‌تر از ذخایر و مواد اولیه نواحی شرقی و مرکزی کشور
- ۲) توسعه گردشگری در مناطق بکر جنگلی و ارتفاعات با ایجاد تله‌کابین
- ۳) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی
- ۴) تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت به تناسب محیط

۷۷- با توجه به شکل‌های زیر کدام عبارت درست است؟

ب

الف

- ۱) «الف» شامل فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه منجر می‌شود و «ب» در استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان را دارد.
- ۲) «الف» نشان‌دهنده قدرت معدنی ایران در جهان با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی است و «ب» به دو دسته کلی صنایع دستی و ماشینی تقسیم می‌شود.
- ۳) «الف» شامل فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه منجر می‌شود و «ب» به دو دسته کلی صنایع دستی و ماشینی تقسیم می‌شود.
- ۴) «الف» نشان‌دهنده قدرت معدنی ایران در جهان با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی است و «ب» در استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان را دارد.

۷۸- با توجه به عبارت‌های زیر کدام مورد درست است؟

- الف - ایران تولید کننده انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ و الیاف مصنوعی می‌باشد.
 ب - سرزمین ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه قدمت دارد.

- ۱) «الف» بیانگر نفت و گاز زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد و «ب» بیانگر حمل‌ونقل زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.
- ۲) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد و «ب» بیانگر حمل‌ونقل زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.
- ۳) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد و «ب» بیانگر بازرگانی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد.
- ۴) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد و «ب» بیانگر بازرگانی زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.

۷۹- با توجه به عنوان‌های مطرح شده در بخش تولید محصولات، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

الف - بخش کشاورزی

ب - باغداری

ج - کشت گلخانه‌ای

۱) کشت در بخش «الف» به علت اختلاف شدید درجه حرارت روزانه نسبت به بخش «ج» تنوع بیشتری دارد.

۲) به علت وجود مشکلات در بخش «ج»، ایران در تأمین برخی محصولات به واردات وابسته است.

۳) باغداری نسبت به مورد «الف» از مزیت‌های زیادی برخوردار است.

۴) بخش «ج»، به علت تنوع آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است.

۸۰- کدام گزینه دلیل مناسبی برای عبارت مطرح شده است؟

«قطب‌های صنعتی در سطح کشور به طور متعادل توزیع نشده است.»

۱) نبود نیروی کار متخصص و ماهر

۲) عدم دسترسی به بازار مصرف جهانی

۳) نبود زیر ساخت‌های کافی در کشور

۴) عدم توجه به توان و ظرفیت‌های محیطی

۸۱- در کدام موارد، مقدم و تالی به ترتیب نیامده‌اند؟
الف - توانا بود هر که دانا بود.

ب - جویای توام، اگر نپرسی خبرم.

ج - تا نگردي آشنا، زين پرده رمزي نشنوي.

د - گرچه حلوها خوري، شيرين نگرده جان تو.

(۱) «الف» - «د» (۲) «د» - «ب» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «الف»

۸۲- می‌دانیم که قضیه «الف یا ج است یا ب» یک قضیه مفصل غیرقابل جمع در کذب است؛ در این صورت
(۱) اگر الف، ب نباشد قطعاً ج است.
(۲) اگر الف، ج باشد آنگاه نمی‌تواند ب باشد.

(۳) جمع بین ب و ج در صدق امکان‌پذیر نیست.
(۴) اگر الف غیر ج باشد، آنگاه غیر ب خواهد بود.

۸۳- کدام گزینه از ویژگی‌های قضایای مفصل مانع‌الجمع است؟

(۱) ممکن است هر دو طرف آن همزمان درست باشد.

(۲) از کذب طرف اول، قطعاً به صدق طرف دوم می‌رسیم.

(۳) اگر طرف اول صادق باشد، طرف دوم قطعاً کاذب است.

(۴) اجتماع دو طرف قضیه در کذب، قطعاً محال است.

۸۴- کدام یک از قیاس‌های استثنایی زیر معتبر است؟

(۱) اگر فردا مدرسه تعطیل باشد، به سفر می‌روم.

فردا مدرسه تعطیل نیست.

پس به سفر نمی‌روم.

(۲) اگر برف ببارد، هوا معتدل نیست.

هوا معتدل نیست.

پس برف می‌بارد.

(۳) اگر عددی بر ۴ بخش‌پذیر باشد، قطعاً بر ۲ بخش‌پذیر است.

۲۴ بر ۴ بخش‌پذیر است.

در نتیجه، بر ۲ هم بخش‌پذیر است.

(۴) اگر فردا سه‌شنبه باشد، غذا قورمه‌سبزی است.

غذا فردا قورمه‌سبزی است.

در نتیجه، فردا سه‌شنبه است.

۸۵- هرگاه از قضیه «اگر شکلی مستطیل باشد، دارای چهار زاویه است» نتیجه بگیریم که «لوزی دارای چهار زاویه نیست»
کدام عبارت درست است؟

(۱) استدلال ما معتبر و از نوع وضع مقدم است.

(۳) استدلال ما نامعتبر و از نوع رفع مقدم است.

(۲) استدلال ما معتبر و از نوع رفع تالی است.

(۴) استدلال ما نامعتبر و از نوع وضع تالی است.

۸۶- کدام یک از افراد زیر متفکر نقاد محسوب نمی‌شود؟

(۱) فیلسوفی که در مواجهه با یک نظریه جدید می‌گوید: «این نظریه به نظر جالب می‌آید؛ ولی باید در نظر داشت که آیا فرضیات آن در تمام موقعیت‌ها صادق است؟»

(۲) نویسنده‌ای زمانی که با نقد کتاب خود مواجه می‌شود، می‌گوید: «این نقد می‌تواند جالب باشد؛ اما آیا تمام جنبه‌های شخصیت من به درستی منتقل شده است؟»

(۳) تاریخ‌نگاری در مواجهه با گزارش‌های تاریخی می‌گوید: «این گزارش‌ها دقیق به نظر می‌رسد؛ اما آیا تمام منابع تاریخی معتبر در آن‌ها لحاظ شده است؟»

(۴) سیاستمداری در پاسخ به بحران اقتصادی می‌گوید: «آیا نباید برای مقابله با بحران، عملیات فوری اتخاذ کنیم و هرچه سریع‌تر اقدام مستقیم کنیم؟»

۸۷- کدام یک از اشخاص زیر از خطابه استفاده کرده است؟

- ۱) شخصی ضمن یک مناظره تلویزیونی و با هدف رسیدن به حقیقت به طرح پرسش‌های مختلفی از مخاطبین بپردازد.
- ۲) یک سخنران در کنگره ملی زن و خانواده با هدف اثبات کاستی‌های موجود در قانون، مقاله خود را نزد حاضرین ارائه می‌دهد.
- ۳) یک روانشناس به مسابقه تلویزیونی دعوت می‌شود و با هدف غلبه بر طرف مقابل، از تکنیک‌های موجود در روانشناسی رفتارگرا استفاده می‌کند.
- ۴) فرمانده پلیس در هفته نیروی انتظامی به مجلس دعوت می‌شود و سخنرانی خود را با هدف رأی دادن نمایندگان به لایحه تشکیل پلیس کودک انجام می‌دهد.

۸۸- مغالطه موجود در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) پس از رشد ۵٪ اقتصاد، روزنامه‌ای این‌گونه تیتربزند که: «با تلاش مسئولین به رشد دو رقمی اقتصاد در کشور نزدیک شدیم».
- ۲) در عملیات نظامی امروز، هزاران نظامی و غیرنظامی کشته یا زخمی شدند که حاکی از نقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه توسط دشمن است.
- ۳) شخصی که خریدار این ساختمان است، هنگام مشاهده پروژه از بیان نقاط قوت خودداری کرده و صرفاً نقاط منفی را به دفعات مختلف متذکر می‌شود.
- ۴) شخصی به دلیل زورگیری‌های مکرر محکوم به اعدام است. او در دفاعیات خود می‌گوید که او را اعدام نکنند؛ زیرا در هر صورت به دلیل سرطان فوت می‌کند.

۸۹- در کدام گزینه مغالطه «مسموم کردن چاه» مشهود است؟

- ۱) بازپرس به متهم گفت: «آیا کتک زدن همسرت را متوقف کردی؟». متهم پاسخ داد: «بله». قاضی او را محکوم کرد و گفت: «پس اعتراف کردی که قبلاً او را کتک می‌زدی!»
- ۲) فروشنده یخچال پس از بحث و مشاجره فراوان به خریدار گفت: «چرا به ما برچسب گران‌فروش می‌زنی؟». خریدار پاسخ داد: «من برچسب نزد؛ فقط شما را توصیف کردم».
- ۳) شخصی که داوطلب انتخابات شورای شهر شده در تبلیغات خود بیان می‌کند: «اگر می‌خواهید پله‌های برقی شهر دوباره خراب و آسفالت خیابان نابود شود، به رقیب رأی بدهید»
- ۴) اگر اهل مطالعه کتاب نیستیم و خوش نداریم که از قواعد کاملاً منطقی استفاده کنیم؛ حداقل به قرآن مراجعه کنیم که گفته است: «با مردم به زبان خوش سخن بگویید».

۹۰- در کدام عبارت مغالطه توسل به احساسات دیده می‌شود؟

- ۱) شما که با رتبه تک‌رقمی وارد دانشگاه شده‌ای و معدل الف را کسب کردی، حتماً از کسانی نخواهی بود که در ترم هشت دفاع می‌کنند!
- ۲) هر دانشجویی حق دارد نظر استاد را زیر سؤال ببرد یا با او مخالفت کند؛ اما من نیز به‌عنوان استاد حق خواهم داشت برگه امتحان آن دانشجو را تصحیح نکنم!
- ۳) تنها کسانی که درس بلد نیستند و به دنبال تقلب هستند، با برگزاری امتحان آنلاین موافق‌اند، امیدوارم همه دانشجویها روش امتحان حضوری را بپذیرند!
- ۴) از ۳۶۵ روزی که امسال داشت من فقط ۱۰ روز بدون هماهنگی با مدیریت به سرکار نیامده‌ام؛ فکر نمی‌کنم این مسئله نیاز به توبیخ داشته باشد.

۹۱- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف - برای مدیریت بهتر موجودی پول چه کاری باید انجام داد؟

ب - مفهوم بیت زیر به چه چیزی اشاره دارد؟

«چو دخلت نیست خرج آهسته تر کن / که می گویند ملاحان سرودی»

«اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد خشک رودی»

(۱) ثبت کردن و نوشتن نوع مخارج - کاهش درآمد و هزینه‌ها در هنگام فشار مالی

(۲) پس انداز کردن به صورت ماهانه یا هفتگی - کاهش درآمد و هزینه‌ها در هنگام فشار مالی

(۳) پس انداز کردن به صورت ماهانه یا هفتگی - اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت مخارج

(۴) ثبت کردن و نوشتن نوع مخارج - اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت مخارج

۹۲- کدام گزینه با توجه به مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه، به ترتیب تکمیل‌کننده موارد «الف - ب - ج - د» می‌باشد؟

مرحله	تعریف
چهارم	«الف»
«ب»	هزینه‌های متغیر و ثابت را به صورت ماهانه فهرست کنید.
اول	«ج»
«د»	مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهانه با یکدیگر مقایسه کنید.

(۱) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا

درآمدتان افزایش یابد - مرحله دوم - از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله سوم

(۲) از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله دوم - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج

غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله سوم

(۳) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا

درآمدتان افزایش یابد - مرحله سوم - از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله دوم

(۴) از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله سوم - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج

غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله دوم

۹۳- در ارتباط با «پرداخت خمس» کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

(۱) خمس و زکات که از واجبات مالی اسلام به شمار می‌روند، زمینه را فراهم می‌کنند تا افراد ناتوان از منابع آن استفاده

کنند و عدالت اقتصادی در جامعه گسترش یابد.

(۲) برای پرداخت خمس، باید سال مالی تعیین شود که به صورت طبیعی از همان روزی که اولین درآمد فرد به دست می‌آید،

شروع می‌شود.

(۳) هر درآمدی که به دست می‌آید، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج افراد زیاد بیاید، به همان میزان مشمول خمس

قرار می‌گیرد.

(۴) خمس که همان مالیات اسلامی است، سهم امام است که به سادات یا نماینده آن‌ها پرداخت می‌شود و موجب توزیع برابر

ثروت می‌شود.

۹۴- شخصی در طول یک سال ۳,۰۰۰ عدد محصول از ۳,۵۰۰ عدد محصولات تولیدی خود را با قیمت ۲۵,۰۰۰ تومان به فروش رسانده است. در صورتی که مخارج خانوار آن شخص در طی یک سال ۴۰ میلیون تومان و همچنین مالیات پرداختی ۱۰ درصد از درآمد باشد:

الف - این شخص سالانه چند میلیون تومان خمس پرداخت می کند؟

ب - درآمد خالص ماهانه او به طور میانگین چه میزان است؟

- (۱) ۵,۵۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
 (۲) ۵,۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۸۳۴,۰۰۰ تومان
 (۳) ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
 (۴) ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۸۳۴,۰۰۰ تومان

۹۵- فرض کنید درآمد خانم اکبری در ماه ۱۵ میلیون تومان و مخارج وی در طول سال به صورت جدول زیر باشد:

نوع خرج	مقدار به میلیون تومان
اجاره خانه	۶۸
خدمات رفاهی	۷/۹۳
بازپرداخت وام	۸
قبوض	۷/۰۷
غذا	۳۷
حمل و نقل	۱۵
بیمه	۵
امور خیریه	۴/۷۵
تفریحات	۳/۲۵

الف - وی در انتهای سال در خصوص درآمد و مخارج خود چه وضعیتی دارد؟

ب - اگر او بخواهد به میزان پس انداز خود، ۸ میلیون تومان بیافزاید، چه اقدامی باید کند؟

ج - در طول یک ماه ایشان چند میلیون تومان مخارج داشته اند؟

- (۱) درآمد بیشتر از هزینه به میزان ۴۲ میلیون تومان - حذف بازپرداخت وام - ۱۳
 (۲) هزینه بیشتر از درآمد به میزان ۴۲ میلیون تومان - حذف امور خیریه و تفریحات - ۱۵۶
 (۳) هزینه بیشتر از درآمد به میزان ۲۴ میلیون تومان - حذف بازپرداخت وام - ۱۵۶
 (۴) درآمد بیشتر از هزینه به میزان ۲۴ میلیون تومان - حذف امور خیریه و تفریحات - ۱۳

۹۶- «برخی از افراد بدون شناخت مدل لپ تاپ و کارایی آن و همچنین نوع سیستم عاملش برای خرید این کالا برنامه ریزی می کنند و نمی دانند برای رفع چه مشکلی و کدام کاربردهای آن، نیاز به خرید لپ تاپ دارند.» این مطلب بیانگر کدام یک از مراحل خرید مقایسه ای است؟

- (۱) مرحله اول - تعریف مسئله یا مشکل
 (۲) مرحله دوم - فهرست گزینه ها
 (۳) مرحله سوم - تعیین معیارها
 (۴) مرحله چهارم - ارزیابی

۹۷- فردی با کل سرمایه موجود خود، تعداد ۲۵۰۰ برگ سهام خریداری کرد. اگر قیمت بازاری هر سهم ۱۶۰,۰۰۰ ریال باشد و اگر فرد از فروش کل سهام خود، ۱۵ میلیون تومان سود کرده باشد، با توجه به این اطلاعات:
الف - قیمت اولیه هر سهم چند تومان بوده است؟

ب - کل مبلغی که او ابتدا برای خرید سهام پرداخت کرده، چقدر بوده است؟

(۱) ۲۰,۰۰۰ - ۴۰ میلیون تومان

(۲) ۲۰,۰۰۰ - ۲۵ میلیون تومان

(۳) ۱۰,۰۰۰ - ۴۰ میلیون تومان

(۴) ۱۰,۰۰۰ - ۲۵ میلیون تومان

۹۸- کدام گزینه پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف - فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید چه نامیده می‌شود و عبارت «شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.» مربوط به کدام گزینه است؟

ب - سومین مرحله از بودجه‌ریزی ماهانه کدام است؟

ج - کدام موضوع در خصوص سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت مصداق ندارد؟

(۱) خرید مقایسه‌ای - تعیین معیار - مقایسه مجموع درآمد و هزینه - می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

(۲) خرید هوشمندانه - فهرست گزینه‌ها - فهرست کردن هزینه‌های متغیر و ثابت - می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.

(۳) خرید مقایسه‌ای - فهرست گزینه‌ها - مقایسه مجموع درآمد و هزینه - این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.

(۴) خرید هوشمندانه - تعیین معیار - فهرست کردن هزینه‌های متغیر و ثابت - نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

۹۹- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۱۲۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۱۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۱۵۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۱) الف: ۷۵,۰۰۰ ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ج: ۳۶

(۲) الف: ۸۰,۰۰۰ ب: ۳۰۰,۰۰۰ ج: ۴۵

(۳) الف: ۷۵,۰۰۰ ب: ۳۰۰,۰۰۰ ج: ۴۵

(۴) الف: ۸۰,۰۰۰ ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ج: ۳۶

۱۰۰- کدام گزینه در خصوص انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری صحیح است؟

(۱) یکی از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت این است که می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

(۲) دوره زمانی سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت از ۶ ماه تا چندین سال است.

(۳) در سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.

(۴) یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت این است که معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۳ مهرماه

جامعه‌شناسی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۱ تا ۱۴۲

علوم و فنون ادبی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۷

ریاضی و آمار ۱

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۹ تا ۱۱۷

اقتصاد

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۱ تا ۱۶۰

منطق

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۱ تا ۱۱۳

تاریخ و جغرافیا ۱

مباحث کل کتاب تاریخ
صفحه‌های ۲ تا ۱۵۲
مباحث کل کتاب جغرافیا
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

زبان عربی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه‌های ۱ تا ۱۲۰

اختیاری - ویژه دانش آموزان پیشتاز

علوم و فنون ادبی ۲

فصل یکم
درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

ریاضی و آمار ۲

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال ریاضی
تا پایان فصل ۱
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

فلسفه ۱

فلسفه و ابعاد آن
درس‌های ۱ و ۲
درس ۳: تا پایان استقلال در اندیشه
صفحه‌های ۱ تا ۲۳

زبان عربی ۲

مواعظ قیمة / صناعة التلمیعی فی الأدب الفارسی
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

پیش خوانی پایه یازدهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۳

پنجشنبه ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۴۰ سؤال ۴۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضی	۱
	۱۰ دقیقه	۲۰	۱۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۱۰ دقیقه	۳۰	۲۱	۱۰	زبان عربی	۳
	۱۰ دقیقه	۴۰	۳۱	۱۰	فلسفه	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

فلسفه ۱

فلسفه و ابعاد آن
درس های ۱ و ۲
درس ۳: تا پایان استقلال در اندیشه
صفحه های ۱ تا ۲۳

سهم در کنکور: ۲ سؤال

زبان عربی ۲

مواظظ قيمة / صناعة التلميح في
الأدب الفارسي
درس های ۱ و ۲
صفحه های ۱ تا ۲۴

سهم در کنکور: ۱ سؤال

زبان و ادبیات فارسی ۲

فصل یکم
درس های ۱ تا ۳
صفحه های ۱۰ تا ۳۴

سهم در کنکور: ۳-۴ سؤال

ریاضی ۲

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره ها و ترکیب گزاره ها،
استدلال ریاضی
تا پایان فصل ۱،
صفحه های ۱ تا ۲۰

سهم در کنکور: ۲ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

پیش خوانی ۲۵ درصد از مباحث یازدهم

پنج آزمون پیش خوانی (در هر آزمون ۵ درصد پیشروی بیشتر)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- شما می توانید به صورت اختیاری به سؤالات این دفترچه (پیش خوانی پایه یازدهم) پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی به این دفترچه، تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه یازدهم دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیششار

۱- چند تا از موارد زیر گزاره است؟

الف: میانگین دمای هوای دیروز شهر شیراز زیر صفر درجه بود.

ب: $3^2 + 2 \times 3 = 16$

ج: $(-1)^n$ به ازای هر عدد طبیعی n مقداری مثبت است.

د: ادبیات مهم تر از ریاضی است.

ه: امتحان ریاضی پایه یازدهم به صورت نهایی در خردادماه برگزار می شود.

- ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۵ (۴)

۲- ارزش چند تا از گزاره های زیر همواره درست است؟

الف: $(\sim p \Rightarrow p) \Rightarrow (p \Rightarrow p)$

ب: $(p \vee \sim p) \Rightarrow p$

ج: $p \Rightarrow (p \vee \sim p)$

د: $(p \wedge \sim p) \Rightarrow (p \Rightarrow \sim p)$

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳- نقیض گزاره $p \wedge (p \Rightarrow q)$ با کدام گزاره ها هم ارزش است؟

الف: $\sim p \vee \sim q$

ب: $p \Rightarrow q$

ج: $(p \vee \sim q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)$

- ۱) «الف» و «ب» ۲) «الف» و «ج» ۳) فقط «الف» ۴) فقط «ب»

۴- اگر گزاره $p \wedge \sim q$ درست و گزاره $q \Leftrightarrow r$ نادرست باشد، ارزش گزاره های $p \Rightarrow r$ و $\sim p \Rightarrow q$ به ترتیب از راست به

چپ کدام است؟

۱) درست - درست ۲) درست - نادرست

۳) نادرست - نادرست ۴) نادرست - درست

۵- در جدول ارزش گذاری گزاره $\sim p \Leftrightarrow [(p \Rightarrow \sim q) \wedge q]$ در ستون نتیجه، چند T وجود دارد؟ (T : درست)

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴) هیچ

۶- با کدام شرط استدلال گزاره زیر درست است؟

«در یک مثلث متساوی الساقین با قاعده y و ساق x ، اگر اندازه ساق دو برابر شود، اندازه مساحت مثلث ۳ برابر می شود.»

- ۱) $\frac{y}{x} = \sqrt{\frac{2}{5}}$ ۲) $\frac{x}{y} = \sqrt{\frac{2}{5}}$ ۳) $\frac{x}{y} = \frac{2}{5}$ ۴) $\frac{y}{x} = \frac{2}{5}$

محل انجام محاسبات

۷- برای اثبات گزاره «اگر n^2 زوج باشد، آنگاه n زوج است» ($n \in \mathbb{N}$) می‌خواهیم از عکس نقیض گزاره شرطی استفاده کنیم. کدام گزینه n را به درستی در نظر گرفته است؟

(۱) n را هر عددی می‌توان فرض کرد.

(۲) n را باید یک عدد فرد در نظر گرفت.

(۳) n را باید یک عدد زوج در نظر گرفت.

(۴) n^2 را باید یک عدد فرد در نظر گرفت.

۸- کدام گزاره فارسی، به طور نادرست به نمادهای ریاضی تبدیل شده است؟ (\mathbb{R}^+ و \mathbb{W} به ترتیب اعداد حقیقی مثبت و اعداد حسابی را نشان می‌دهند)

(۱) مکعب عدد طبیعی x از مربع آن بزرگتر یا با آن مساوی است:

$$x \in \mathbb{N}; x^3 \geq x^2$$

(۲) جذر عدد حقیقی مثبت x ، از نصف آن عدد 2 واحد بیشتر است:

$$x \in \mathbb{R}^+; \sqrt{x} > \frac{x+2}{2}$$

(۳) قدرمطلق تفاضل عدد حقیقی x از عدد حقیقی y از مجموع این دو عدد، کوچکتر است:

$$x, y \in \mathbb{R}; |y-x| < x+y$$

(۴) مجموع مربعات دو عدد حسابی x و y برابر است با مربع مجموع آنها منهای دو برابر حاصل ضرب آنها:

$$x, y \in \mathbb{W}; x^2 + y^2 = (x+y)^2 - 2xy$$

۹- در کدام گزینه، اشتباه محاسباتی رخ نداده است؟

$$\frac{2x+2y}{2} = x+y \quad (2)$$

$$\frac{3x+4}{4} = 3x \quad (1)$$

$$(a-b)^2 = a^2 - b^2 \quad (4)$$

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 \quad (3)$$

۱۰- در کدام گزینه اشتباه محاسباتی رخ نداده است؟

(۱) حاصل کسر $\frac{2x-4y}{2}$ با ساده کردن هر جمله صورت بر مخرج برابر با $(x-2y)$ است.

(۲) اگر طول ضلع مربعی ۳ برابر شود، محیط آن ۹ برابر می‌شود.

(۳) اگر m عددی مثبت باشد، از نامساوی $a > b$ نتیجه می‌گیریم که $ma < mb$

(۴) اگر شعاع دایره‌ای ۳ برابر شود، مساحت آن هم ۳ برابر می‌شود.

محل انجام محاسبات

۱۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام گزینه نادرست است؟

(۱) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال، سبک غالب متون ادب فارسی بود.
 (۲) مغولان در اواخر قرن هفتم (۶۶۱ ه. ق.) به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بعد به تدریج بر نواحی دیگر هم چیرگی یافتند.

(۳) در قرن هفتم، خراسان که کانون فرهنگی ایران بود، ویران شد و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول، کشته شدند.

(۴) با حمله ویرانگر مغولان و بعد از آن، هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، نه تنها بناها و آبادانی‌ها، بلکه بنیان فرهنگ و اخلاق نیز تباہ و ویران گردید.

۱۲- رباعی زیر از کیست و درباره کدام واقعه تاریخی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید
 دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود»
 بر حال تباه مردم بد گرید
 امروز یکی نیست که بر صد گرید»

(۱) جمال‌الدین عبدالرزاق - قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان

(۲) کمال‌الدین اسماعیل - قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان

(۳) کمال‌الدین اسماعیل - کشته شدن جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ ه. ق.

(۴) جمال‌الدین عبدالرزاق - کشته شدن جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ ه. ق.

۱۳- با توجه به وزن بیت، در بخش‌های حذف‌شده پایه‌های آوایی کدام گزینه، قابل جایگزین شدن است؟

«غافل مباش از عاقلی، صاحب‌دلی
 باشد که نتوان یافتن دیگر چنین»

(۱) ساقی بیاور - سیمین‌بری

(۲) درباب اگر - ایام را

(۳) با پختگان - کار من

(۴) جایی که هست - بیچارگی

۱۴- تعداد پایه‌های آوایی کدام مصراع متفاوت است؟

(۱) ز خود ایمنم زان که عیبی ندارم

(۲) درد مرا گر تو تویی از تو دوایی نرسد

(۳) بی‌روی او چون عود می‌سوزد تنم

(۴) چرا گم شد رخس باری به زلف مشکبار اندر

۱۵- در ارتباط با بیت زیر، کدام گزینه درست است؟

«هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد»

(۱) هر مصراع از سه پایه آوایی تشکیل شده است.

(۲) در مصراع دوم، کمیته هجای دوازدهم بلند است.

(۳) اولین پایه آوایی مصراع اول، «هَر کِ شِی رِی نی» است.

(۴) هجاهای سومین پایه آوایی در مصراع دوم «عَ سَلْ را سَر» است.

یا مگس را پر ببندد یا غسل را سر بپوشد»

۱۶- در کدام گزینه، آرایه «تشبیه» به کار رفته است؟

(۱) سود و زیان و مایه چو خواهد شدن ز دست

از بهر این معامله غمگین مباش و شاد

(۲) سعدی آسانست با هر کس گرفتن دوستی

لیک چون پیوند شد خو باز کردن مشکل است

(۳) جواهر تو بخششی دل سنگ را

تو در روی جواهر کشی رنگ را

(۴) که می‌داند که خشت هر سرایی

کدامین سرورقد نازنین است

۱۷- در کدام بیت، همه پایه‌های تشبیه دیده می‌شود؟

- (۱) قانع به یک استخوان چو کرکس باشیم
 (۲) تو همچو صبحی و من شمع خلوت سحرم
 (۳) گیتیت یکی بنده بدخوست، مخوانش
 (۴) ماه از شرم عذار تو، حصاری (= زندانی) شده است

۱۸- در همه ابیات به جز «تشبیه فشرده» به کار رفته است؟

- (۱) هیچ قفلی نیست در بازار امکان بی‌کلید
 (۲) کفر زلفش، ره دین می‌زد و آن سنگین‌دل
 (۳) بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل
 (۴) سخن بگوی از آن پسته، شکرافشان شو

۱۹- مفاهیم «بی‌توجهی معشوق، کمال‌بخشی عشق، مضرات سخن گفتن، بی‌توجهی عارف به امور مادی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف: این زبان چون سنگ و هم آهن‌وش است
 ب: گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد
 ج: من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
 د: پیش کمان ابرویش لابه همی‌کنم ولی

- (۱) «د» - «ب» - «ج» - «الف»
 (۲) «د» - «ب» - «الف» - «ج»
 (۳) «ج» - «ب» - «الف» - «د»
 (۴) «ج» - «ب» - «د» - «الف»

۲۰- کدام بیت با «روز چو شمعی به شب زودرو و سرفراز / شب چو چراغی به روز کاسته و نیم‌تاب» تقابل دارد؟

- (۱) زیور گردون گسست آینه آسمان
 (۲) غمزه اختر بیست خنده رخسار صبح
 (۳) سفره زرین ماه، میم‌صفت رخ نمود
 (۴) بال فرو کوفت مرغ، مرغ طرب گشت دل

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٢١ - ٢٣)

- ٢١- «الْصَّادِقُ مَنْ كَانَ نَاهِيًا عَنِ الظُّلْمِ وَالْعُدْوَانِ مُعِينًا عَلَى الْبِرِّ وَالْإِحْسَانِ!»:
- (١) دوست کسی است که بازدارنده از ستم و دشمنی باشد و به نیکی و احسان یاری رسان باشد!
 - (٢) دوست آن است که از ظلم و دشمنی باز می‌دارد و به نیکی و احسان یاری می‌رساند!
 - (٣) کسی که از ستم و دشمنی‌ها بازدارنده و به خوبی و نیکی یاری‌رساننده است، دوست واقعی می‌باشد!
 - (٤) دوست آن کسی است که نهی‌کننده از ستم و دشمنی باشد تا به نیکی و خوبی یاری‌رسان ما شود!
- ٢٢- «تُسَمَّى الْأَشْعَارَ الَّتِي يَكُونُ أَحَدٌ مِنْ مِصْرَاعَيْهَا فَارْسِيًّا وَالْآخَرَ عَرَبِيًّا بِالْمَلَمَعَاتِ!»:
- (١) اشعاری را ملمعات می‌نامیم که یک مصراع آن به فارسی و دیگری عربی باشد!
 - (٢) شعرهایی را که یکی از مصراع‌هایش فارسی و دیگری عربی باشد، ملمعات می‌نامیم!
 - (٣) اشعاری که دو مصراعشان، فارسی و عربی باشد، ملمعات نامگذاری می‌شود!
 - (٤) به شعرهایی ملمعات می‌گوییم که یکی از مصراع‌های آن فارسی و دیگری عربی باشد!
- ٢٣- «بسیار دروغگو مانند سراب است؛ دور را بر تو نزدیک و نزدیک را بر تو دور می‌کند!»:
- (١) الكاذب كأنه سراب يُقَرَّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَيُبْعَدُ مِنْكَ الْقَرِيبَ!
 - (٢) إِنَّ الْكَذَّابَ مِثْلَ سَرَابٍ يُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ وَيُقَرَّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ!
 - (٣) الْكَذَّابُ كَالسَّرَابِ يَفْتَرِبُ مِنْكَ الْبَعِيدَ وَيُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ!
 - (٤) إِنَّ الْكَذَّابَ كَالسَّرَابِ يُقَرَّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَيُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٢٤ - ٢٧) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

في كثير من الأوقات لا نهتم بأصدقائنا وكيفيتهم. كثير منا نصادق شخصاً لا يصدق في بعض الأحوال. أو عندنا صديق إذا غضب علينا يقول ما يشاء فينا ولو شراً. إذا ننظر إلى أصدقائنا بدقة ونسعى أن نميز بين الحسن والسوء منهم نستطيع أن نتجح في حياتنا. إن الصديق الوفي الصدوق نصحنا في عيبنا وحفظنا في غيبنا وأثرنا على نفسه. إذن بمصادقته نكتسب كل الخيرات. مع هذا علينا أن لا نحول الصديق إلى العدو لأن ألف صديق قليل و عدواً واحداً كثير. فعلىنا أن نقفل من التواصل والمصادقة مع الأحمق والكذاب ونسعى أن نجد أصدقاء صدوقين ونهين عن الظلم والعدوان ومعينين على البر والإحسان.

- ٢٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:
- (١) إن العدو الواحد قليل!
 - (٢) علينا أن نُكثِرَ تَوَاصُلَنَا مَعَ الصَّادِقِ الصَّدُوقِ!
 - (٣) في قليل من الأوقات لا نهتم بأصدقائنا!
 - (٤) الصديق الصدوق أثر نفسه علينا!
- ٢٥- عَيْنُ مَا لَمْ يَأْتِ فِي النَّصِّ:
- (١) مَنْ نَصَحْنَا فِي غَيْبِنَا!
 - (٢) كيف نُقَلِّلُ تَوَاصُلَنَا مَعَ الْأَحْمَقِ؟
 - (٣) الْعَدَدُ الْمُنَاسِبُ لِلصَّادِقِ أَوْ الْعَدُوِّ!
 - (٤) كَيْفِيَّةُ الْأَصْدِقَاءِ الَّذِينَ عَلَيْنَا أَنْ نَجِدَهُمْ!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ (٢٦ و ٢٧)

- ٢٦- «نُصَادِقٌ - الصَّدُوقُ - مُصَادِقَةٌ - كُلٌّ»
- (١) نُصَادِقٌ: فعل مضارع - للجمع المتكلم - له حرف زائد من باب «مُفَاعَلَةٌ» - متعدّد - معلوم - حروفه الأصلية «ص د ق» / خبر لـ «كثير»
 - (٢) الصَّدُوقُ: اسم - على وزن «فَعُولٌ» - مفرد - مذكّر - معرب / صفة لـ «الصَّادِقِ»
 - (٣) مُصَادِقَةٌ: اسم مفعول - مفرد - مؤنث - معرب / مجرور بحرف الجرّ
 - (٤) كُلٌّ: اسم - مفرد - مذكّر - معرب / مفعول و منصوب

٢٧- «نُقِّل - الكَذَاب - نَاهِيَن - مُعِينِن»

- (١) نُقِّل: فعل مضارع - له حرف زائد من باب تفعيل - للمتكلم مع الغير - متعدّد - معلوم - ماضيه «قَلَّلْنَا»
- (٢) الكَذَاب: اسم مبالغة - مفرد - مذكّر - على وزن «فَعَال» للدلالة على كثرة صفة
- (٣) نَاهِيَن: اسم فاعل - للجمع المذكّر السالم - معرب - مفرده «ناهي» - له حالة أخرى «ناهون»
- (٤) مُعِينِن: اسم مفعول - معرب - جمع سالم للمذكّر - مفرده «معين» - له حالة أخرى «مُعِينون»

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٢٨ - ٣٠)

٢٨- عَيْنُ عِبْرَةٍ جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْفَاعِلِ:

- (١) أَنَا أَحْتَاجُ إِلَى تَجَارِبِ أَكْثَرَ لِأَعِيشَ أَفْضَلَ فِي الْعَالَمِ!
- (٢) إِلَهِنَا رَزَاقٌ وَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ مِنْ مَخْلُوقَاتِهِ!
- (٣) يَذْهَبُ كَثِيرٌ مِنَ السِّيَاحِ إِلَى مَشْهَدِ الْمَقْدَسَةِ حَتَّى يُشَاهِدُوهَا!
- (٤) مَشَاهِدَةُ هَذِهِ الْمَنَاطِرِ الْخَلَابَةِ وَ غَابَاتِهَا تُعْجِبُنَا!

٢٩- عَيْنُ مَا فِيهِ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ:

- (١) كَانَ يُودِي الْحُجَّاجَ مَنَاسِكَ الْحَجِّ فِي الشَّهْرِ الْمَاضِي!
- (٢) يُعْتَبِرُ الطَّنَّاءُ مِنَ أَصْغَرِ الطُّيُورِ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ!
- (٣) نُرِيدُ أَنْ نَدْعُو عُمَّالًا يَشْتَغِلُونَ لَنَا فِي هَذَا الْمَصْنَعِ!
- (٤) نُحَوِّلُ الظَّلَامَ فِي الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيٍّ بِمُسَاعَدَةِ هَذِهِ الْأَضْوَاءِ!

٣٠- عَيْنُ عِبْرَةٍ جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْمَفْعُولِ فِي مَحَلِّ الصِّفَةِ:

- (١) الْعِلَاقَاتُ بَيْنَ الْمُوظَّفِينَ فِي هَذِهِ الشَّرْكَةِ الْكَبِيرَةِ جَيِّدَةٌ!
- (٢) هُوَلَاءُ الْمُؤْمِنُونَ مَحْبُوبُونَ عِنْدَ اللَّهِ بِسَبَبِ أَعْمَالِهِمُ الصَّالِحَةِ!
- (٣) اجْتَمَعَ الطُّلَّابُ الْمَسْرُورُونَ فِي سَاحَةِ الْجَامِعَةِ!
- (٤) نَحْنُ نَقَاوِمُ ظَلَمِ الْحُكَّامِ وَ لَنْ نَسْتَسْلِمَ أَمَامَهُمْ!

۳۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) کلمه فلسفه، یونانی شده لفظ فیلسوفیا است.
- (۲) واژه فیلسوفوس شامل معنای عام و گسترده دانش فلسفه است.
- (۳) در گذشته واژه «فلسفه» بار ارزشی متفاوتی از معنای امروزی خود داشته است.
- (۴) معنای ارتقاء یافته «فیلسوف» و معنای ابتدایی واژه «سوفیست» مفهوم یکسانی دارند.

۳۲- کدام گزاره درباره سوفیست‌ها درست است؟

- (۱) فقط به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند.
- (۲) غلبه بر حریف، مهم‌ترین هدف آنان محسوب می‌شد.
- (۳) به نسبی بودن درک حقیقت و واقعیت اعتقاد نداشتند.
- (۴) آن‌ها در استدلال‌های خود، فقط از مغالطه استفاده می‌کردند.

۳۳- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«فلسفه با ریاضیات در تشابه دارند؛ اما در اختلاف دارند و یکی نیستند».

(۱) مسائل - روش (۲) هدف - موضوع

(۳) روش - موضوع (۴) موضوع - مسائل

۳۴- درباره موضوع فلسفه می‌توان گفت:

- (۱) فلسفه درباره یک موضوع خاص صحبت نمی‌کند.
- (۲) موضوع فلسفه، ویژگی‌های همه موجودات است.
- (۳) فلسفه صرفاً درباره طبیعت و حقیقت جهان صحبت می‌کند.
- (۴) فلسفه دارای عام‌ترین موضوع در میان دانش‌های مختلف است.

۳۵- کدام گزینه به نقش اصلی شاخه‌های فلسفه اشاره می‌کند؟

- (۱) قوانین بنیادی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را در بخش اصلی فلسفه بیان می‌کنند.
- (۲) مسائل اساسی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند.
- (۳) قواعدی را در محدوده‌های خاص بیان می‌کنند که بر حیطه هستی‌شناسی اثرگذار است.
- (۴) یافته‌های علوم خاص را به بخش اصلی فلسفه و محدوده هستی‌شناسی منتقل می‌کنند.

۳۶- کدام یک از گزاره‌های زیر از تفاوت‌های دیدگاه اصالت فرد و جامعه است؟

- (۱) شکل‌گیری جامعه، مستلزم اجتماع افراد در کنار یکدیگر است.
- (۲) جامعه تجمع مردمی است که تابع شرایط اجتماعی هستند.
- (۳) افراد جامعه دارای روح جمعی هستند؛ یعنی فرد و جامعه اصالت دارند.
- (۴) با مرگ یک نفر، جمعیت جامعه بشری در آن لحظه کم می‌شود.

- ۳۷- هر یک از گزاره‌های زیر به کدام دیدگاه در فلسفه علوم اجتماعی مربوط هستند؟
- الف - جامعه یک لوح سفید است که بدون افراد اثری ندارد.
- ب - همواره افرادی همچون گاندی می‌توانند بر جامعه تأثیرگذار باشند.
- ج - استفاده از بیمه‌های فراگیر و مدارس دولتی برای بهبود معیشت ضروری است.
- د - نمی‌توان انتظار داشت که اقتصاد به نحوی باشد تا همه افراد آزادی کامل داشته باشند.
- (۱) اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت جامعه - اصالت جامعه
 (۲) اصالت فرد - اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت فرد
 (۳) اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت جامعه
 (۴) اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت فرد
- ۳۸- کدام گزینه در مورد باورهای انسان درست است؟
- (۱) باورهایی که با استدلال عقلی کسب شده‌اند، منحصر به فرد هستند.
- (۲) رسیدن به باور مستدل، بدون فهم تخصصی از فلسفه ممکن نیست.
- (۳) باورهای انسان، در طول زندگی با رفتارهای گوناگون نمایان می‌شوند.
- (۴) باورهای انسان اگر از روی دلیل نباشد، لزوماً نادرست و کاذب هستند.
- ۳۹- کدام گزینه درست است؟
- (۱) باورهای فیلسوفان لزوماً با باورهای مردم عادی متفاوت است.
- (۲) برای رسیدن به باورهای درست باید اهل تفکر فلسفی بود.
- (۳) باورهای هر انسانی در زندگی، برخاسته از اهداف او است.
- (۴) باورهای نادرست ممکن است مستقلانه کسب شده باشند.
- ۴۰- کدام فرد آزاداندیش است؟
- (۱) محمد معتقد است چون پارمنیدس گفته: «در جهان حرکت وجود ندارد» پس جهان ثابت است.
- (۲) پروانه به تبعیت از یک فیلسوف یونانی معتقد است: «در یک رودخانه نمی‌توان دو بار شنا کرد».
- (۳) امیرحسین معتقد است چون آب دریا روی سطح زمین صاف است؛ پس زمین نیز تخت است.
- (۴) مینا به پیروی از ارسطو موضوع دانش فلسفه را «موجود به‌ما هو موجود» معرفی می‌کند.

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۳ مهرماه

جامعه شناسی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه های ۱ تا ۱۴۲

علوم و فنون ادبی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه های ۱ تا ۱۰۷

ریاضی و آمار ۱

مباحث کل کتاب
صفحه های ۹ تا ۱۱۷

اقتصاد

مباحث کل کتاب
صفحه های ۱ تا ۱۶۰

منطق

مباحث کل کتاب
صفحه های ۱ تا ۱۱۳

تاریخ و جغرافیا ۱

مباحث کل کتاب تاریخ
صفحه های ۲ تا ۱۵۲
مباحث کل کتاب جغرافیا
صفحه های ۱ تا ۱۰۶

زبان عربی ۱

مباحث کل کتاب
صفحه های ۱ تا ۱۲۰

اختیاری - ویژه دانش آموزان پیشتاز

علوم و فنون ادبی ۲

فصل یکم
درس های ۱ تا ۳
صفحه های ۱۰ تا ۳۴

ریاضی و آمار ۲

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره ها و ترکیب گزاره ها، استدلال ریاضی
تا پایان فصل ۱،
صفحه های ۱ تا ۲۰

فلسفه ۱

فلسفه و ابعاد آن
درس های ۱ و ۲
درس ۳: تا پایان استقلال در اندیشه
صفحه های ۱ تا ۲۳

زبان عربی ۲

مواعظ قیمة / صناعة التلمیعی فی الأدب الفارسی
درس های ۱ و ۲
صفحه های ۱ تا ۲۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

مرور و تثبیت پایه دهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

ویراستاران	طراحان	مسئول درس	درس
ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - علی فلاح	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	محمد نوربخش	ریاضی
فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی - محمدجواد بانسی	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیر سلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	الهام میرزایی	علوم اجتماعی
مریم آقاییاری - کیارش پورمهدی سید دانیال محمدی نیا	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمدعلی تابانفر محمدعلی کاظمی نصرآبادی - روح الله گلشن	هاله کریمی	زبان عربی
سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسانی	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	علیرضا کاهیدوند	تاریخ
زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی	فرشید مشعریور - سیدمصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	آزاده میرزایی	جغرافیا
کیما طهماسبی - حسن صدری فرشته قنبری - ساناز نامداری	امیرمحمد نصیری - حسن صدری - کیما طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	امیرمحمد نصیری	فلسفه و منطق
فاطمه ایزی - آفرین ساجدی فاطمه شوشتری - کیما یوسفیان	سارا شریفی - آرش بدری - کوثر رعدی احمد منصوری - امیر محمدبیگی	آرش بدری	اقتصاد

تیم اجرایی و تولید آزمون

آتنا عبدالرحیم زاده
سرپرست آزمون: فائزه زارع

یگانه پوراابراهیم

مرضیه بنیانی

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری - واحد آزمون ماز

اتفاقات شناختی احتمالی در جلسه آزمون و راه‌های مدیریت آن

اتفاقات شناختی چیزایی هستن که مستقیم با یادگیری و مغزت در ارتباطن؛ مثل حافظه، تمرکز، تصمیم‌گیری و ... این اتفاقات ممکنه برای هر کسی توی جلسه کنکور رخ بدن. فرق رتبه‌برترها با بقیه در این نیست که براشون پیش نیاد، بلکه در اینه که بلدن چطور مدیریتش کنن. اینجا ۵ اتفاق مهم رو بررسی می‌کنیم و برای هر کدوم، هم **راه‌حل فوری** (توی همون لحظه) می‌گیم، هم **راه‌حل مهارتی** (با تمرین قبل از کنکور).

۱ فراموشی آنی (احساس خالی شدن ذهن)

ناگهان حس می‌کنی همه‌چی یادت رفته. حتی ساده‌ترین فرمول‌ها برات غریبه می‌شن. این حالت بیشتر به خاطر اضطراب و ترشح آدرنالینه که حافظه کوتاه‌مدت رو موقتاً مختل می‌کنه.

چطور مدیریتش کنم؟

- **نفس عمیق:** مداد رو بذار زمین، چشمتو ببند و ۳ تا ۵ بار عمیق نفس بکش.
- **تغییر موقت:** از اون سؤال بگذر و یکی آسون‌تر رو جواب بده تا اعتماد به نفس برگرده.
- **یادآوری زمینه‌ای:** سعی کن موقعیت مطالعات رو به یاد بیاری (مثلاً پشت میزت یا کتابخونه). این تصویر گاهی جرقه یادآوری رو می‌زنه.

چیکار کنم پیش نیاد؟

با کاهش استرس، استرس مثل تاریکی باغه: وقتی چیزی رو نمی‌بینی، هر صدایی برات ترسناک میشه. ولی اگه چراغی همراهت باشه، ترست می‌ریزه. مسیر کنکور هم برای خیلی‌ها تاریک و مبهمه، اما ما توی ماز سعی کردیم چراغ دستت بدیم تا راهو ببینی. چون این مسیر رو هم خودمون رفتیم، هم بارها با بچه‌ها طی کردیم و می‌دونیم ته باغ به یه کلبه روشن و گرم می‌رسی.

۲ حواس‌پرتی و کاهش تمرکز

وسط حل سؤال، فکرت می‌ره سمت نتیجه کنکور، سؤال قبلی، یا حتی صدای سالن.

چطور مدیریتش کنم؟

- **تکنیک "اینجا و اکنون":** به خودت بگو «فقط همین یک سؤال مهمه».
- **یادداشت کردن:** اگه فکری ذهنتو درگیر کرد، یه کلمه کلیدی حاشیه دفترچه بنویس و بذار بعداً برگردی سراغش.

چیکار کنم پیش نیاد؟

با تکنیک رکورد زدن. به جای اینکه بگی «من تمرکز ندارم»، مدت تمرکزت رو مثل رکورد ورزشی بالا ببر. امروز ۱۰ دقیقه، فردا ۱۵، بعد ۲۰ و ... توقع یک‌بارۀ یک ساعت تمرکز نداشته باش.

یهو ذهنت می‌ره سمت بدترین سناریو: «اگه این تستو غلط بزنی چی؟»، «رتبه‌م خراب میشه».

چطور مدیریتش کنم؟

- **توقف فکر:** توی ذهنت محکم بگو «سه!».
- **جایگزینی افکار:** بگو «حتی رتبه یک هم همه رو درست نزد»، یا «این فقط یه مسابقه‌ست».
- **تمرکز روی فرآیند:** به جای رتبه، حواستو بذار روی کار درست: خوندن دقیق، مدیریت زمان، حل مرحله به مرحله.

چیکار کنم پیش نیاد؟

کتابای انگیزشی بخون، روش مطالعات رو اصلاح کن و به جای غرغر، دنبال راه حل باش.

چند سؤال سخت پشت سر هم

یهو چندتا سؤال میاد که نمی‌تونی جواب بدی. روحیه‌ات می‌ریزه.

چطور مدیریتش کنم؟

- **پیچ انتظار رو تنظیم کن.** یعنی از قبل بدون که ممکنه چند سؤال سخت پشت سر هم بیاد. وقتی آمادگی داری، دیگه غافلگیر نمی‌شی.

چیکار کنم پیش نیاد؟

این اتفاق برای همه می‌افته. حتی رتبه ۱ سال ۱۳۸۸، هفت سؤال اول کنکورشو نتونست جواب بده! ولی چون مدیریت کرد، در نهایت رتبه ۱ شد. پس بدون این شرایط طبیعی.

خستگی و تحلیل رفتن ذهن

در ساعات پایانی، مغزت کم‌کم خسته میشه. سرعت میاد پایین و بی‌دقتی زیاد میشه.

چطور مدیریتش کنم؟

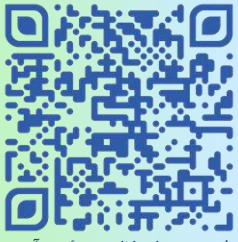
- **استراحت میکرو:** چشمتو ببند، یه کم کشش انجام بده، آب بخور.
- **تقویت انرژی:** یه خوراکی شیرین مثل خرما یا شکلات بخور.
- **تغییر وضعیت بدن:** صاف بشین، شونه‌ها عقب. این حالت هوشیاری میاره.

چیکار کنم پیش نیاد؟

تمرین! توی آزمونای آزمایشی ماز، نشستن سه ساعته رو بارها تجربه می‌کنی. مدرسه معمولاً امتحان طولانی نداره، پس لازمه خودتو به این شرایط عادت بدی. حتی با لباس رسمی و صندلی شبیه‌سازی کن تا بدن و مغزت روز کنکور آماده باشن.

جمع‌بندی آخر...

بادت باشه همه داوطلب‌ها این حس‌ها رو تجربه می‌کنن؛ تفاوت در اینه که بعضیا بدن مدیریتش کنن و بعضیا نه. لکتور جنگ (پی احساس بودن) نیست؛ هنر کنترل احساساته. تو ماه‌ها برای این روز تمرین کردی، الان وقتشه به خودت و تجربیات اعتماد کنی. هر بار که بگی از این موقعیت‌ها پیش لومه، به باد پیازه (این اتفاق واسه همه هست، اما من آماده‌ام).

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

فصل چهارم: نمایش داده‌ها (نمودارهای یک متغیره، نمودارهای چند متغیره)
صفحه‌های ۹۹ تا ۱۱۷

بودجه‌بندی
این آزمون

فصل چهارم ریاضی و آمار دهم، مجموعاً ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱- زمانی که برای داده‌ها درصد را گزارش می‌کنیم به شرط آن که بیشتر از ۶ مقدار نداشته باشیم، بهتر است از کدام نمودار برای نمایش داده‌ها استفاده کنیم؟

- (۱) هیستوگرام (۲) میله‌ای افقی (۳) میله‌ای عمودی (۴) دایره‌ای

(آسان - نمودارهای ساده - خط به خط - ۱۰۰۴)

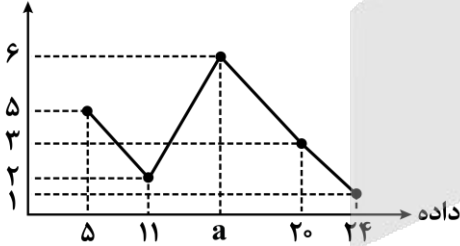
پاسخ: گزینه ۴

زمانی که برای داده‌ها درصد را گزارش می‌کنیم، تشخیص آن درصد در نمودار دایره‌ای با دیدن نمودار بسیار ساده است و به راحتی می‌توان آن را درک کرد.

۲- نمودار خط شکسته زیر مربوط به یک گروه از داده‌ها است. اگر میانگین این داده‌ها برابر ۱۳ باشد، مجموع مقدار a و میانه داده‌ها کدام است؟

فراوانی

- (۱) ۲۲
(۲) ۲۷
(۳) ۳۰
(۴) ۲۹

(خیلی دشوار - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به نمودار خط شکسته داده شده، جدول زیر را می‌توان در نظر گرفت:

داده	۵	۱۱	a	۲۰	۲۴
فراوانی	۵	۲	۶	۳	۱

$$\bar{x} = \frac{(5 \times 5) + (11 \times 2) + (6a) + (20 \times 3) + (24 \times 1)}{5 + 2 + 6 + 3 + 1} = 13 \Rightarrow \frac{25 + 22 + 6a + 60 + 24}{17} = 13$$

$$\Rightarrow 131 + 6a = 221 \Rightarrow 6a = 90 \Rightarrow a = 15$$

با توجه به اینکه ۱۷ داده داریم، داده شماره $\frac{17+1}{2} = 9$ را به عنوان میانه در نظر می‌گیریم. اگر داده‌ها را به صورت صعودی مرتب کنیم،

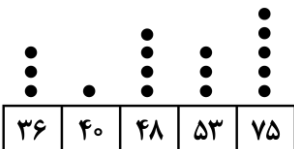
داده شماره نهم برابر a است، پس $Q_9 = a = 15$

$$Q_9 + a = 15 + 15 = 30$$

در نهایت داریم:

۳- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر میانه داده‌ها کدام است؟

- (۲) ۵۳
(۴) ۵۱/۵

- (۱) ۴۸
(۳) ۵۰/۵

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

با توجه به نمودار نقطه‌ای داده شده جدول زیر را می‌توانیم رسم کنیم:

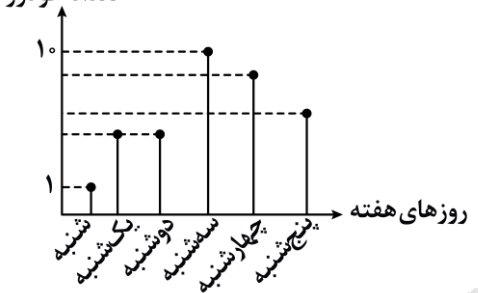
داده	۳۶	۴۰	۴۸	۵۳	۷۵
فراوانی	۳	۱	۴	۳	۵

با توجه به جدول ۱۶ داده داریم که میانگین داده‌های هشتم و نهم را به عنوان میانه در نظر می‌گیریم. بعد از مرتب کردن داده‌ها داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{داده هشتم} = 48 \\ \text{داده نهم} = 53 \end{array} \right. \Rightarrow Q_2 = \frac{48 + 53}{2} = \frac{101}{2} = 50.5$$

۴- در نمودار مقابل، می‌دانیم تعداد فروش خودرو در روز شنبه ۱ و در روز سه‌شنبه ۱۰ دستگاه بوده‌است، بیشترین مقدار ممکن برای میانگین فروش هفتگی خودرو کدام عدد می‌تواند باشد؟

- ۹ (۱)
- ۸ (۲)
- ۷ (۳)
- ۴ قابل محاسبه نیست (۴)

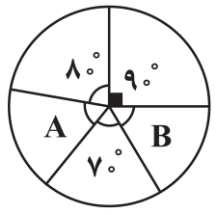
پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - نمودارهای ساده - نموداری / دانشی - ۱۰۰۴)

باید حداکثر مقادیر ممکن برای تعداد خودروها را در نظر بگیریم:

$$\begin{array}{ccccccc} \text{چهارشنبه} & & \text{دوشنبه} & & \text{یکشنبه} & & \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow & & \\ 10, & 9, & 8, & 7, & 7, & 1, & \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \\ \text{سه‌شنبه} & & \text{پنج‌شنبه} & & \text{شنبه} & & \end{array} \Rightarrow \bar{x} = \frac{10+9+8+7+7+1}{6} = \frac{42}{6} = 7$$

۵- نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به ۲۱۰ کارمند یک شرکت است که به گروه‌های مختلف تقسیم شده‌اند. مجموع تعداد کارمندان قسمت‌های A و B کدام است؟

- ۱۲۰ (۱)
- ۷۰ (۲)
- ۷۵ (۳)
- ۸۰ (۴)

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - نمودار دایره‌ای - مفهومی / دانشی - ۱۰۰۴)

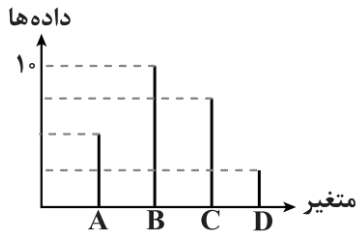
می‌دانیم مجموع زاویه‌های مرکزی در نمودار دایره‌ای ۳۶۰ است:

$$80^\circ + 90^\circ + 70^\circ + \hat{A} + \hat{B} = 360^\circ \Rightarrow \hat{A} + \hat{B} = 360^\circ - 240^\circ = 120^\circ$$

حالا می‌توانیم به کمک تناسب، مقدار خواسته شده را به دست آوریم:

$$\frac{\text{زاویه کل}}{(A+B) \text{ زاویه}} = \frac{\text{تعداد کل}}{(A+B) \text{ تعداد}} \Rightarrow \frac{360^\circ}{120^\circ} = \frac{210}{x} \Rightarrow x = \frac{120 \times 210}{360} = 70$$

۶- با توجه به نمودار مقابل، میانگین چه عددی نمی‌تواند باشد؟ (داده‌ها مقادیر طبیعی هستند).

- (۱) ۴/۵
- (۲) ۷/۵
- (۳) ۸
- (۴) ۹

(متوسط - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

در این گونه سؤالات که داده‌ها به طور ناقص به ما داده می‌شوند به داده‌هایی که نداریم یک‌بار حداقل مقادیر ممکن و بار دیگر حداکثر مقادیر ممکن را نسبت می‌دهیم و سپس میانگین، میانه یا هر چیزی که خواسته شده را در دو حالت به دست می‌آوریم:

$$\text{مقادیر حداقل} \Rightarrow 1, 2, 3, 10 \Rightarrow \bar{x} = \frac{1+2+3+10}{4} = 4$$

$$\text{مقادیر حداکثر} \Rightarrow 7, 8, 9, 10 \Rightarrow \bar{x} = \frac{34}{4} = \frac{17}{2} = 8.5$$

پس میانگین واقعی، باید بین ۴ و ۸/۵ باشد، تمام اعداد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ بین ۴ و ۸/۵ هستند، ولی عدد ۹ در گزینه ۴ خارج از این محدوده است و قابل قبول نیست.

۷- برای چهار گروه خونی A، B، O، AB نمودار دایره‌ای رسم کرده‌ایم. زاویه مرکزی گروه خونی «A»، ۲/۵ برابر زاویه مرکزی گروه خونی «O» است. اگر زاویه مرکزی مربوط به گروه خونی A، ۸۴ درجه بیشتر از زاویه مرکزی گروه خونی «O» باشد، زاویه مرکزی گروه خونی A تقریباً چند درصد از نمودار را در بر می‌گیرد؟

- (۱) ۳۴/۲
- (۲) ۳۴/۴
- (۳) ۳۶/۶
- (۴) ۳۸/۸

(آسان - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

$x =$ زاویه مرکزی گروه خونی O

$$x + 84 = 2/5x \Rightarrow 2/5x - x = 84 \Rightarrow 1/5x = 84$$

$$\frac{3}{2}x = 84^\circ \Rightarrow x = \frac{84^\circ}{3/2} = \frac{2 \times 84^\circ}{3} = 56^\circ$$

$$\text{زاویه مرکزی گروه خونی A} = 2/5x = \frac{5}{2} \times 56^\circ = 140^\circ$$

حال با یک تناسب، درصد گروه خونی A را تعیین می‌کنیم:

$$\frac{140^\circ}{360^\circ} = \frac{A}{100} \Rightarrow A = \frac{140 \times 100}{360} \approx 38.8\%$$

۸- در مورد نمودارهای حبابی و راداری کدام جمله نادرست است؟

- (۱) نمودار حبابی می‌تواند ۳ متغیر کمی اصلی و بی‌شمار متغیر کیفی را نمایش دهد.
- (۲) نمودار راداری می‌تواند حداقل ۳ متغیر کمی را نمایش دهد.
- (۳) در نمودار راداری اگر ۱۰ متغیر داشته باشیم زاویه بین هر دو محور (شعاع) متوالی برابر با ۳۶° است.
- (۴) از نمودار راداری برای نمایش متغیرهای کیفی هم می‌توان استفاده کرد.

مقایسه نمودارهای راداری و حبابی: قابلیت‌ها و تفاوت‌ها

- ۱) نمودار راداری می‌تواند حداقل مقادیر ۳ متغیر کمی را نشان دهد این نمودار قادر به نمایش متغیرهای کیفی نیست.
 ۲) نمودار حبابی، می‌تواند ۳ متغیر کمی و بی‌شمار متغیر کیفی را نمایش دهد؛ یعنی این نمودار هم متغیرهای کمی و هم کیفی را می‌تواند نمایش دهد.
 ۳) زاویه بین هر دو شعاع متوالی در نمودار راداری برابر با $(\alpha = \frac{۳۶۰^\circ}{\text{تعداد متغیرها}})$ است.

طبق کادر بالا، موارد ۱ و ۲ درست هستند، حالا گزینه (۳) را بررسی می‌کنیم:

$$\alpha = \frac{۳۶۰^\circ}{\text{تعداد متغیرها}} = \frac{۳۶۰^\circ}{۱۰} = ۳۶^\circ$$

پس این گزینه هم مشکلی ندارد و فقط مطلب بیان شده در گزینه (۴) غلط است، چون نمودار راداری نمی‌تواند متغیرهای کیفی را نمایش دهد.

- ۹- در یک نمودار حبابی، سه تایی‌های مرتب A(۱,۱۲,۱۰۰) و B(۳,۱۶,۲۵) مربوط به دو شخص A و B هستند. شعاع دایره A چند برابر شعاع دایره B است؟

- ۴ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴)

نکته کلیدی در نمودار حبابی

در سه تایی مرتب (a, b, c) در نمودار حبابی، a مقدار متغیر اول روی محور xها، b مقدار متغیر دوم روی محور yها و c مساحت دایره می‌باشد که این مساحت، متناسب با مقدار متغیر سوم است پس توجه کنید که c لزوماً مقدار متغیر سوم نیست بلکه متناسب با مساحت دایره است.

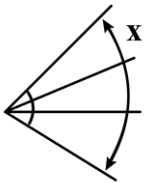
اگر شعاع دایره A را با r_A و شعاع دایره B را با r_B نمایش دهیم داریم:

$$\Rightarrow \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \frac{\pi r_A^2}{\pi r_B^2} = \frac{r_A^2}{r_B^2} = \frac{۱۰۰}{۲۵} = ۴ \xrightarrow{\text{جذر}} \frac{r_A}{r_B} = ۲$$

- ۱۰- شکل زیر بخشی از یک نمودار راداری با ۱۲ محور است. x چند درجه است؟

- ۴۰ (۱)
 ۱۲۰ (۲)
 ۶۰ (۳)
 ۹۰ (۴)

در نمودار راداری اگر تعداد محورها (شعاع‌ها) را با n و زاویه بین هر دو شعاع متوالی را با α نمایش دهیم، داریم:

$$\alpha = \frac{۳۶۰^\circ}{n} \Rightarrow n = \frac{۳۶۰^\circ}{\alpha}$$

با توجه به اینکه نمودار راداری موردنظر ۱۲ شعاع دارد، پس $n = ۱۲$ است و داریم:

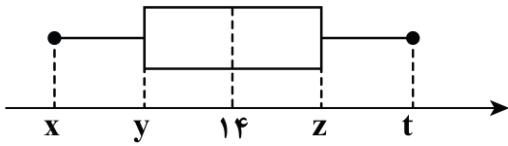
$$\alpha = \frac{۳۶۰^\circ}{n} \Rightarrow \alpha = \frac{۳۶۰^\circ}{۱۲} = ۳۰^\circ$$

بنابراین زاویه بین هر دو محور متوالی برابر ۳۰° است و در شکل زاویه x، سه برابر زاویه بین هر دو محور متوالی است، یعنی:

$$x = ۳\alpha = ۳ \times ۳۰^\circ = ۹۰^\circ$$

۱۱- در نمودار جعبه‌ای مقابل، طول جعبه برابر با ۱۲ می‌باشد و چارک دوم برابر است با میانگین چارک‌های اول و سوم. اگر فاصله چارک اول تا انتهای سبیل سمت راست برابر با ۱۸ باشد، بزرگ‌ترین داده کدام است؟

- (۱) ۳۰
- (۲) ۳۲
- (۳) ۲۸
- (۴) ۲۶

(متوسط - نمودار جعبه‌ای - کاربردی / محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

طول جعبه = ۱۲ $\Rightarrow z - y = 12$

چارک سوم + چارک اول = چارک دوم $\Rightarrow 14 = \frac{y+z}{2} \Rightarrow y+z = 28$

$$\begin{cases} z - y = 12 \\ y + z = 28 \end{cases}$$

$2z = 40 \Rightarrow z = 20$

$y + z = 28 \xrightarrow{z=20} y + 20 = 28 \Rightarrow y = 8$

فاصله چارک اول تا انتهای سبیل راست = ۱۸ $\Rightarrow t - y = 18 \xrightarrow{y=8} t - 8 = 18 \Rightarrow t = 26$

حالا دستگاه مقابل را حل می‌کنیم:

۱۲- در یک نمودار حبابی، متغیر اول، نمره ریاضی، متغیر دوم نمره فارسی و متغیر سوم نمره عربی است. اگر سه تایی مرتب مربوط به محسن به شکل (۱۰, ۱۸, ۵۰) و سه تایی مرتب مربوط به ناصر برابر با (۶, ۱۴, ۲۰۰) باشد، شعاع دایره مربوط به محسن برابر شعاع دایره مربوط به ناصر است و نمره عربی محسن برابر نمره عربی ناصر است. (اعداد گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

- (۱) $\frac{1}{4}, \frac{1}{2}$
- (۲) $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}$
- (۳) ۴, ۲
- (۴) ۲, ۴

(خیلی دشوار - نمودار حبابی - دانشی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

نمودار حبابی: از ساختار تا تحلیل داده‌ها

(۱) در نمودار حبابی، هر سه تایی مرتب به شکل (a, b, c) مربوط به یک دایره می‌باشد که عدد a مقدار متغیر اول، عدد b مقدار متغیر دوم و عدد c مساحت دایره می‌باشد که این مساحت، با مقدار متغیر سوم متناسب است.

(۲) مسائل نمودار حبابی را با یک تناسب ساده می‌توان حل کرد یعنی مساحت دایره‌ها را با مقادیر متغیر سوم متناسب قرار می‌دهیم.

مساحت دایره مربوط به محسن برابر ۵۰ و مساحت دایره مربوط به ناصر برابر ۲۰۰ است:

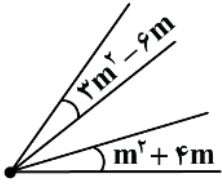
$$\frac{\text{مساحت دایره محسن}}{\text{مساحت دایره ناصر}} = \frac{\pi r^2}{\pi r'^2} \Rightarrow \frac{r^2}{r'^2} = \frac{50}{200} \Rightarrow \frac{r^2}{r'^2} = \frac{1}{4} \xrightarrow{\text{جذر}} \frac{r}{r'} = \frac{1}{2}$$

حالا یک تناسب بین مساحت‌ها و نمرات عربی تشکیل می‌دهیم:

$$\frac{\text{مساحت دایره محسن}}{\text{مساحت دایره ناصر}} = \frac{\text{نمره عربی محسن}}{\text{نمره عربی ناصر}}$$

$$\Rightarrow \frac{50}{200} = \frac{\text{نمره عربی محسن}}{\text{نمره عربی ناصر}} \Rightarrow \frac{\text{نمره عربی محسن}}{\text{نمره عربی ناصر}} = \frac{1}{4}$$

۱۳- نمودار مقابل، قسمتی از یک نمودار راداری است. نمودار راداری مذکور، مقادیر چند متغیر را نشان می‌دهد؟ (زاویه‌ها بر حسب درجه هستند)

- (۱) ۷
- (۲) ۸
- (۳) ۹
- (۴) ۱۰

(خیلی دشوار - نمودار راداری - مفهومی / کاربردی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

تمام زوایای کوچک موجود در نمودار راداری با هم مساوی هستند، لذا:

$$3m^2 - 6m = m^2 + 4m \Rightarrow 2m^2 - 10m = 0 \xrightarrow{\text{از } m \text{ فاکتور می‌گیریم}} m(2m - 10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 0 & \times \\ m = 5 & \checkmark \end{cases}$$

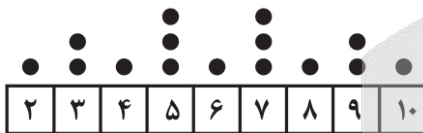
پس مقدار زاویه بین هر دو محور متوالی برابر می‌شود با:

$$m^2 + 4m = 5^2 + 4(5) = 25 + 20 = 45^\circ$$

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{45^\circ} = \frac{360^\circ}{45^\circ} = 8$$

۱۴- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر، انحراف معیار داده‌های بین چارک اول و سوم کدام است؟

$$\sqrt{\frac{6}{7}} \quad (2)$$

$$1 \quad (4)$$

$$\sqrt{\frac{5}{6}} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{7}}{7} \quad (3)$$

(متوسط - نمودارهای ساده - محاسباتی / نموداری - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

میانه و چارک‌ها: کلید درک مرکزیت و پراکندگی داده‌ها

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. اگر تعداد داده‌ها فرد باشد، داده وسطی و اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانگین دو داده وسط برابر میانه است. میانه نیمه اول داده‌ها را چارک اول و میانه نیمه دوم داده‌ها را چارک سوم می‌گویند.

تعداد داده‌ها ۱۵ تاست، پس هفت داده اول نیمه اول داده‌ها، داده‌ها، داده هشتم میانه داده‌ها و ۷ داده آخر نیمه دوم داده‌ها هستند. در نتیجه:

$$\text{میانه} = 6$$

$$\text{چارک اول} = 4$$

$$\text{چارک سوم} = 8$$

داده‌های بین چارک اول و سوم:

$$5, 5, 5, 6, 7, 7, 7 \Rightarrow \bar{x} = \frac{15 + 6 + 21}{7} = \frac{42}{7} = 6$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(5-6)^2 + (5-6)^2 + (5-6)^2 + (6-6)^2 + (7-6)^2 + (7-6)^2 + (7-6)^2}{7} = \frac{1+1+1+0+1+1+1}{7} = \frac{6}{7} \Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{6}{7}}$$

۱۵- برای جدول زیر، یک نمودار حسابی رسم می‌کنیم، شعاع دایره مربوط به خودروی آئودی چند برابر شعاع دایره مربوط به خودروی فولکس واگن است؟

	متغیر سوم	متغیر دوم	متغیر اول
	نمره کیفیت	نمره هندلینگ	نمره مقدار مصرف
آئودی	۲۵	۱۸	۱۷
فولکس واگن	۱۶	۱۸	۲۰

$$\frac{9}{8} \quad (۴)$$

$$\frac{7}{5} \quad (۳)$$

$$\frac{5}{4} \quad (۲)$$

$$\frac{3}{2} \quad (۱)$$

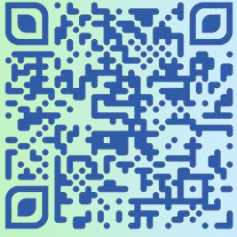
(متوسط - نمودار حسابی - دانشی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

مسائل مربوط به نمودار حسابی را با یک تناسب بین مساحت‌ها و مقدارهای متغیر سوم حل می‌کنیم: (شعاع دایره آئودی را r و فولکس واگن را r' می‌نامیم)

$$\frac{\text{مساحت دایره آئودی}}{\text{مساحت دایره فولکس واگن}} = \frac{\text{نمره کیفیت آئودی}}{\text{نمره کیفیت فولکس واگن}} \Rightarrow \frac{\pi r^2}{\pi r'^2} = \frac{25}{16} \Rightarrow \frac{r^2}{r'^2} = \frac{25}{16} \xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}} \frac{r}{r'} = \frac{5}{4} \Rightarrow r = \frac{5}{4} r'$$

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

قافیه / جناس و انواع آن و کارگاه تحلیل فصل (درس‌های ۱۱ و ۱۲)
صفحه‌های ۸۸ تا ۱۰۷

بودجه‌بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۳ الی ۴ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

- ۱۶- نوع جناس‌های به کار رفته در ابیات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- الف: ماندم به چمن شب شد و مهتاب برآمد
ب: درون بیشه خاموش بس به تیشه باد
ج: آن یار کزو خانه ما جای پری بود
د: بر آستان خود این دلشکستگان دریاب
- ۱) اختلافی، اختلافی، افزایشی، حرکتی
۲) حرکتی، افزایشی، افزایشی، اختلافی
۳) افزایشی، اختلافی، اختلافی، اختلافی
۴) حرکتی، افزایشی، اختلافی، حرکتی

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- الف) افزایشی: سیما، سیماب
- ب) اختلافی: خراش، خروش
- ج) اختلافی: پری، بری
- د) اختلافی: آستان، آستین

بیشه، تیشه

جناس ناهمسان

- افزایشی:** یکی از کلمه‌ها یا واژگان نسبت به دیگری یک حرف (اول، وسط یا آخر) بیشتر داشته باشد. به عبارتی یک واژه یک حرف بیشتر از دیگری دارد.
مانند (پیمان - پیمانه) - (آیین - آینه)
- اختلافی:** دو یا چند واژه فقط در یک حرف (اول، وسط یا آخر) با هم اختلاف داشته باشند. به عبارتی تعداد حروف یکسان، اما یکی از آن‌ها متفاوت است.
مانند (جهان - جوان) - (بازار - بیزار)
- حرکتی:** دو یا چند واژه فقط در یک حرکت مصوت کوتاه باهم اختلاف دارند.
مانند (مهر - مَهر) - (مُلک - ملک)

نکته

برخی از واژه‌هایی که با دو حرکت‌گذاری متفاوت می‌توانند خوانده شوند و تله جناس / تکرار باشند:

۱. مَلک، مَلِک
۲. مُلک، ملک
۳. مَهر، مهر
۴. گِل، گُل
۵. زَهره، زهره
۶. رُفتن، رفتن
۷. می‌کُنی، می‌کنی
۸. تَرک، تُرک
۹. اُستاد، استاد
۱۰. کُشت، کشت
۱۱. دُر، در

۱۷- در کدام گزینه جناس تام وجود ندارد؟

تار در ناله رود چنگ درآید به خروش
شود دردم هزار ای گل چو فریاد هزار آید
امشب بگذشت خواهی از دوش
فضایل و هنرش را پدید نیست کنار

۱) من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
۲) چو فریاد هزار آید شود دردم هزار ای گل
۳) آن سیل که دوش تا کمر بود
۴) کنار باشد باران نوبهاری را

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

در گزینه «۴» واژه «کنار» در هر دو مصراع در معنای «کران و کرانه» به کار رفته است: باران نوبهاری را پایانی است، اما فضایل و هنر ممدوح من را پایانی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) به ترتیب: چنگ (پنجۀ دست)، چنگ (نوعی ساز)
- ۲) به ترتیب: هزار (نوعی بلبل) هزار (عدد هزار). در مصراع دوم معنای این واژه، جابه‌جا گردید.
- ۳) به ترتیب: دوش (دیشب)، دوش (شانه، کتف)

جناس همسان (تام)

دو واژه از نظر شکل ظاهری و تلفظ کاملاً یکسان هستند، اما از جهت معنی باهم تفاوت دارند.
برای مثال: بر دوخته ام دیده چو باز از همه عالم تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است.
 واژه «باز» که دوبار تکرار شده است، در مصراع اول به معنی «پرنده شکاری» و در مصراع دوم به معنی «گشاده» به کار رفته است.

نکته: واژه‌های مشکوک!

برخی واژه‌ها به جناس تام داشتن مشکوک‌ترند؛ این واژه‌ها چند معنی فعال و پرکاربرد در متون ادبی دارند و بازی کردن با معانی مختلفشان سابقه دارد. از این گروه از واژه‌ها، فهرستی از آن‌ها که پرتکرارتر بوده‌اند، در زیر آمده است:

آب: مایع نوشیدنی	آب: رونق و آبرو
آهنگ: قصد و نیت	آهنگ: نغمه و صدا
آهو: غزال	آهو: عیب و نقص
به: درخت به، میوه به	به: بهتر
باد: جریان هوا	باد: فعل دعایی «باشد»
بی‌خبر: بی‌خبر و بی‌اطلاع	بی‌خبر: مست و مدهوش
بار: دفعه و مرتبه	بار: محموله
پرده: حجاب، پوشش	پرده: پرده موسیقی
باری: یک بار	باری: خلاصه
پریشان: آشفته و درهم	پریشان: بیمار و پریشان‌حال، مضطرب
بازی: بازی و سرگرمی	بازی: باز شکاری بودن
باز: گشوده	باز: پرنده شکاری
باقی: پایدار و جاوید	باقی: بقیه، باقی‌مانده
تاب: تاب و توان	تاب: پیچ و تاب
بالا: قد و قامت	بالا: متضاد پایین
بر: حرف اضافه	بر: ثمر
برگ: برگ درخت	برگ: توشه، زاد سفر
بهشت: جنت	بهشت (رها کرد): از مصدر «هشتن»
تار: تار مو	تار: تاریک
تنگ: بار (شکر)	تنگ: باریک
چنگ: پنجۀ دست	چنگ: نوعی ساز
جهان: دنیا	جهان: صفت فاعلی «جهنده»
خطر: سختی و دشواری	خطر: اعتبار، بزرگی
خویش: خویشاوند	خویش: خود
داد: عدل و انصاف	داد: از مصدر «دادن»
دور: حلقه	دور: گردش
دوش: دیشب	دوش: کتف
کام: آرزو	کام: دهان
کنار: ساحل	کنار: بغل
بار: اجازه ورود به نزد شخصی بزرگ	بار: میوه و ثمر، محصول
	پرده: صفحه یا بوم نقاشی
	باز: دوباره، مجدداً
	تاب: تابش
	بر: سینه و آغوش

۱۸- در کدام گزینه دو واژه‌ای که دارای آرایه جناس ناقص هستند دارای «اشتقاق» نیز هستند؟

عیسی مریم آستین باشد
چه حریم در او محترمان را چه حرم
شیر غران است گویی با کمان اندر کمین
شاعری قدر تو داند که شعوری دارد

۱) لب چو بر آستان دین باشد
۲) چه به جان و سر او محتشمان را چه به تن
۳) ماه تابانست گویی با قدح هنگام بزم
۴) لب میالای به شعری که ندارد شوری

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - جناس - ترکیبی - ۱۰۱۲)

واژه‌های «حریم» و «حرم» در گزینه «۲» علاوه بر آن که دارای جناس ناقص هستند دارای اشتقاق نیز هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژه‌های «آستان و آستین» فقط دارای جناس ناقص هستند و اشتقاق ندارند.

۳) واژه‌های «کمان و کمین» فقط دارای جناس ناقص هستند و اشتقاق ندارند.

۴) واژه‌های «شعر، شاعر و شعور» دارای اشتقاق هستند و جناس ندارند.

اشتقاق

هم ریشه‌ی دو واژه سبب می‌شود که حداقل سه واج آن‌ها مشترک باشد و همین اشتراک یک نوع هماهنگی آوایی پدید می‌آورد. به کاربرد واژگان هم‌ریشه در یک متن اشتقاق گفته می‌شود. به عبارتی، اشتقاق به واژه‌های هم‌ریشه‌ای اطلاق می‌شود که موجب نزدیکی واج‌های آن‌ها به یکدیگر می‌شود. هر راهرو که ره به حریم درش نبرد مسکین برید وادی و ره در حرم نداشت

۱۹- در کدام ابیات، «جناس همسان» به کار رفته است؟

سپه تاخت بر روزگارش اجل
سعدیا چرب‌زبانی کن و شیرین‌سخنی
بسه دل گاه‌جوی و روان راه‌جوی
پروانه را چه حاجت پروانه دخیل؟
که در قلب همه کس داشت او جای
(۴) «الف»، «د» و «ه» (۳) «ج»، «د» و «ه»

الف: شنیدم که در مصر میری اجل
ب: خوان درویش به شیرینی و چربی بخورند
ج: از ایـران سوی روم بنهاد روی
د: روزی سرت ببوسم و در پایت اوفتم
ه: چو کوه افشرد بر قلب سپه پای
(۱) «الف»، «ب» و «ج» (۲) «ب»، «د» و «ه»

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

الف) «اجل» در مصراع نخست به معنای «بزرگ و جلیل» است و در مصراع دوم به معنای «مرگ».

ب) «پروانه» در مرتبه نخست به معنای «نوعی حشره مشهور» است و در مرتبه دوم به معنای «اجازه و فرمان».

ج) «قلب» در مصراع نخست اصطلاحی نظامی و به معنای «مرکز سپاه» است و در مصراع دوم به معنای «دل».

بررسی سایر موارد:

پ) کلمه تکراری نداریم. گرچه شیرینی و شیرین تا حدودی در یک معنا به کار رفته‌اند.

ج) در این بیت نیز گرچه کلمه «جوی» به تنهایی به کار نرفته است و در ساخت یک ترکیب قرار گرفته است، اما «جوی» در هر دو مرتبه

در معنای «جوینده» به کار رفته است.

جناس همسان

تعریف کتاب درسی: یکسانی دو واژه در تلفظ، با معانی متفاوت است.

نکته: ارزش موسیقایی جناس تام در سخن بسیار است.

شروط اصلی جناس همسان: ۱) تلفظ یکسان ۲) نوشتار یکسان

معنی چهارم	معنی سوم	معنی دوم	معنی اول	واژه
		آبرو، اعتبار	مایهٔ حیات، H ₂ O	آب
		قصد، نیت	نغمه، ترانه	آهنگ
		عیب، ایراد	نوعی حیوان زیبا همچون غزال	آهو
		هوا، نسیم	فعل دعایی	باد
آفریننده (باری تعالی)	رخصت حضور یافتن در جایی	محموله	مرتب، دفعه / ثمره، میوه	بار
	یک محموله	خلاصه	یک دفعه	باری
وسیع	متضاد بسته	نوعی پرندهٔ شکاری	مجدداً، دوباره	باز
		متضاد پایین	قامت، قد	بالا
	سینه، آغوش	ثمر، میوه	حرف اضافه	بر
	بُود	آرزو	رایحه	بو
		بهرتر	میوهٔ به	به
		جایگاه صالحان، جنت و فردوس	فعل سوم شخص ماضی ساده از مصدر «هشتن»؛ رهاکردن	بهشت
		نغمه، آهنگ	پوشش، حجاب	پرده
	پروا نه: پروا نیست	نوعی حشره	اجازه	پروانه
بیچ و خم	رنج و اضطراب	توش و توان	تابش، گرما	تاب
		دنیا، گیتی	جهنده	جهان
	فریاد	عدل، انصاف	بن ماضی «دادن»	داد
اصطلاحی در موسیقی	حیله و نیرنگ	لقب زال	دست‌ها	دستان
	چرخش جام شراب در جمع	جمعی که گرداگرد نشسته	دوره، زمانه، عهد	دور
		کتف، شانه	دیشب	دوش
	مستقیم	متضاد چپ	عیناً، دقیقاً	راست
		جاری	روح	روان
	فرزند	رود آب	نوعی ساز	رود
		نوشهٔ سفر	بن ماضی «زادن»	زاد
		شخصیت «شکر اصفهانی» (معشوقهٔ خسرو پرویز)	ماده‌ای شیرین	شکر
	دستگاهی در موسیقی	هیجان	طعم شور	شور
	دلنشین، دلپذیر	شخصیت «شیرین ارمنی»	طعم شیرین	شیرین
		گیاهی با میوهٔ تلخ	تحمل، شکیبایی	صبر
		تک، بی‌همتا، یگانه، فرد	سقف، ایوان	طاق
	چیز (مثلاً سکهٔ) تقلبی	مرکز لشکر	عضو بدن	قلب
		آرزو، خواست	سقف دهان، دهان	کام
طرف	آغوش، سینه	ساحل	نزد، پیش	کنار
		گورخر	قبر	گور
	قرار دادن، نهادن	اجازه دادن	رها کردن	گذاشتن (مثلاً بگذار)
		مردمک	افراد	مردم
آیین (کیش)، مهرپرستی	ماه «مهر»	خورشید	محبت، عشق	مهر
		سرشت، طینت	بن ماضی «نهادن»	نهاد
		آرزو، میل، عشق، هوس	باد، جو، جریان هوا	هوا
	شب	خوراک شب	سرزمین شام	شام

نکات مهم جناس

- جناس تام می‌تواند بین انواع مختلف واژگان اتفاق بیفتد اما بین دو حرف اتفاق نمی‌افتد. در زبان فارسی، ما چند نوع کلمه داریم: اسم، صفت، قید، فعل، حرف، ضمیر، فعل
- ضمایر، خود، واژه‌های مستقلی هستند و نباید در هنگام بررسی جناس، در نظر گرفته شوند. حتماً نخست ضمایر متصل را به ضمایر منفصل یا ناپیوسته تبدیل کنید (کتابم: کتاب من) و سپس جناس را بررسی کنید. «گورها» و «گور»، «مهرم» و «مهر» و... می‌توانند جناس تام داشته باشند.

- اتصالات واژه که آن را به شکل جمع یا صفت تفضیلی درمی‌آورد، در جناس نقشی ندارند؛ «-تر» و «-ترین»، و «-ان» و «-ها» و «-ات». در هنگام بررسی جناس، این نوع وندها را کنار می‌گذاریم.
- واژه با صورت مخفف خود جناس نمی‌سازد: «آگاه / آگه»، «راه / ره»، «گاه، گه»، «کاه / که»

۲۰- آرایه‌های درون کمانک در همهٔ ابیات به درستی آمده است؛ به جز:

(۱) صیوحيان فلک را به بزمگاه افق	بود به یاد تو بر کف مدام جام مدام (جناس همسان، جناس ناهمسان)
(۲) گرم است دمم چون نفس کوره آهن	تنگ است دلم چون دهن کوزه سیماب (تشخیص، جناس اختلافی)
(۳) از آن زمان که ز چشمم برفت رود عزیز	کنار دیده من همچو رود جیحون است (جناس همسان، مراعات نظیر)
(۴) برق این جلوه نه تنها به کلیم و سیناست	هر سری، سری و هر سینه سنایی دارد (واج آرایی، جناس ناهمسان اختلافی)

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - جناس - ترکیبی - ۱۰۱۲)

در گزینه «۱» جناس ناهمسان دیده نمی‌شود.

واژه «مدام» به ترتیب در دو معنای «همیشه و پیوسته» و «شراب» به کار رفته است که جناس تام (همسان) است: همیشه جام شراب در دست دارند.

قلقشو یاد بگیر!

بررسی جناس همسان همیشه کمی دشوارتر از جناس ناهمسان است؛ در گزینه ۱، اگر با بررسی جناس ناهمسان شروع کنید، با سرعت بسیار بالایی به پاسخ می‌رسید؛ سرعتی که بعدتر در سؤالات عروض و قافیه به کار شما می‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ «نفس کوره، دهن کوزه» تشخیص دارد.
جناس ناقص اختلافی: کوره، کوزه
- ۳ واژه رود به ترتیب در معنای «فرزند» و «رودخانه» به کار رفته است: از وقتی فرزندانم از دست رفت اشکم مثل رود جاری است.
بین «رود و جیحون» تناسب دارد.
- ۴ در مصراع دوم این بیت، تکرار واج «س»، مشهود است.
بین «سینه و سینا» جناس ناهمسان اختلافی به کار رفته است.

۲۱- نوع جناس به کاررفته در ابیات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف: تو خود را از آن در چه انداختی	که چه را ز ره باز نشناختی
ب: در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را	مهر لب او بر در این خانه نهادیم
ج: غم خویش در زندگی خور که خویش	به مرده نپردازد از حرص خویش
د: سینه خواهم شرحه شرحه از فراق	تا بگویم شرح درد اشتیاق
- (۱) ناهمسان اختلافی - ناهمسان حرکتی - همسان - ناهمسان افزایشی
(۲) همسان - ناهمسان حرکتی - ناهمسان افزایشی - ناهمسان افزایشی
(۳) ناهمسان افزایشی - همسان - ناهمسان افزایشی - ناهمسان اختلافی
(۴) ناهمسان اختلافی - ناهمسان حرکتی - همسان - ناهمسان اختلافی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

بررسی موارد:

- الف) چه، ره ← ناهمسان اختلافی
- ب) مهر، مهر ← ناهمسان حرکتی
- ج) «خویش» در مرتبهٔ نخست و مرتبهٔ سوم به معنی «خویشتن» است، اما در مرتبهٔ دوم به معنای «خویشاوند» است.
- د) شرحه، شرح ← ناهمسان افزایشی

۲۲- در ابیات کدام گزینه جناس مشهود است؟

الا کـــه بریـــزد اســـتخوانم
به ترک اندرش عیش‌های مدام
ز انتهای شبان شهسوار می‌آید
طالب حسن غریب و معنی بیگانه باش

الف: من مهره مهر تو نریزم
ب: همین پنج روز است عیش مدام
ج: کلید صبح به دست و سرود عشق به لب
د: دامن هر گل مگیر و گرد هر بلبل مگرد

(۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- پ) واژه «مدام» جناس تام دارد. در مصراع نخست به معنای «شراب» و در مصراع دوم به معنای «همیشگی» به کار رفته است.
- ج) واژه‌های «آب» و «شَب» دارای جناس ناهمسان هستند.

نکته

نشانه‌های جمع «ی» نکره، نشانه‌های تفضیلی «تر» و «ترین» و شناسه‌های افعال در ساختمان جناس تأثیری ندارند.

- الف) بین «مهره» و «مهر» جناسی وجود ندارد؛ زیرا بیشتر از یک واج اختلاف دارند.
- د) بین «گرد» و «مگرد» نیز جناس وجود ندارد؛ زیرا بیش‌تر از یک واج اختلاف دارند.

••• i/o •••

۲۳- درباره جناس‌های به‌کاررفته در بیت زیر کدام گزینه درست است؟

رخت خـــود از باغ به راغی کشید

«زاغی از آنجا که فراغی گزید

- (۱) در این بیت در مجموع پنج جناس به‌کار رفته است.
- (۲) در بیت سه جناس ناقص افزایشی و یک جناس ناقص اختلافی مشهود است.
- (۳) بیت دارای یک جناس ناقص افزایشی و سه جناس ناقص اختلافی است.
- (۴) در بیت دو جناس ناقص افزایشی و دو جناس ناقص اختلافی دیده می‌شود.

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

جناس‌ها اختلافی: ۱- زاغی، باغ ۲- زاغی، راغی ۳- باغ، راغی

جناس ناقص افزایشی: فراغ، راغ

••• i/o •••

۲۴- قافیه در همه گزینه‌ها، براساس قاعده «۲» و تبصره قافیه است، به‌جز:

من آن نوباوه قدسم که نزل باغ رضوانم
مرا چه برف بودی چه گل افشان
که دانا و شمشیرزن پرورند
چون دفتگر گل ورق دری‌ده

(۱) من آن مرغ همایونم که باز چتر سلطانم
(۲) اگر باز آمدی آن ماه رخشان
(۳) ز نام آوران گوی دولت برند
(۴) گفست ای ورق شکنج دیده

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

واژه‌های قافیه: «رخشان»، «افشان»

حروف اصلی قافیه: «ان» براساس قاعده ۲

حرف الحاقی: ندارد ← در ساخت قافیه این بیت، تبصره قافیه به کار نرفته است.

نکته

در مصراع اول رخشان صفت فاعلی است و «ان» الحاقی است، اما چون در قافیه مصراع دوم این الحاقی تکرار نشده است می‌توان آن را حرف اصلی قافیه در نظر گرفت و از تبصره کتاب خارج می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژه‌های قافیه «سلطانم»، «رضوانم»

حروف قافیه «انم»

حروف اصلی «ان»

حرف الحاقی: «م»

۳) واژه‌های قافیه «برند»، «پرورند»

حروف قافیه «رَن د»

حروف اصلی «ر»

حرف الحاقی: «ن د»

۴) واژه‌های قافیه «شکنج دیده»، «ورق دریده»

حروف قافیه «ید»، «ید»

حروف اصلی «مصوت بلند ی و صامت د»

حرف الحاقی: «ه = ی»

جمع‌بندی قواعد و نکات قافیه

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

ردیف: بعضی اشعار دارای ردیف هستند؛ واژه یا واژگانی که بعد قافیه، عیناً (از لحاظ لفظ و معنی) تکرار می‌شود. ← «آفرین» در بیت.

واژه قافیه: واژه‌هایی که حرف یا حروف قافیه در آخر آن‌ها مشترک باشد. ← واژه‌های «جان» و «زبان» در بیت.

حروف اصلی قافیه: حرف یا حروف مشترک برای ساخت قافیه ← «ان» در بیت.

حروف الحاقی: به آخر واژه‌های قافیه ممکن است یک یا چند حرف الحاق شود؛ حروف الحاقی جزء حروف مشترک قافیه‌اند و رعایت می‌شوند. ← تبصره ۱

حروف الحاقی عبارت‌اند از: شناسه‌ها، ضمائر متصل، پسوندها، مخفف صیغه‌های زمان حال فعل «بودن» (م، ی، یم، ید، ند) و «ی» آخر بعضی از واژه‌های مختوم به «ا» و «و» مثل «خدای» یا «موی».

شیوه تشخیص قافیه: ابتدا واژه عیناً تکراری را تعیین می‌کنیم و ردیف را کنار می‌گذاریم. اگر ردیف نداشت، آخرین واژه‌های هر مصراع قافیه‌اند. سپس حروف الحاقی را مشخص می‌کنیم و سپس حروف اصلی و اساس قافیه را تعیین می‌کنیم.

قواعد قافیه

قاعده ۱: «ا» مصوت «ا» یا «و» به‌تنهایی اساس قافیه قرار بگیرد.

قاعده ۲: یک مصوت با یک یا دو صامت بعد از خود اساس قافیه قرار بگیرد: مصوت + صامت

مصوت + صامت + صامت

نکات

✓ مصوت کوتاه «ی» و مصوت بلند «ی» به‌تنهایی اساس قافیه نمی‌شوند.

✓ واژه‌های قافیه گاهی جناس تام دارند.

۲۵- به ترتیب قافیه چند بیت دارای حروف الحاقی است و چند بیت ذوقافبتین است؟

چشمی از فال نامسلمان تر

ای چو عذرا چو وامق تو شدم

گلّه خواجگی ز سر بنهاد

گوه‌رین سر ز مردین پایند

دل و جانش به جمله برآید

(۴) چهار - یک

(۳) چهار - دو

خالی از زلف عنبرافشان تر

مرد گفتا که عاشق تو شدم

گفت چون نطق بر شکر بگشاد

وان گروهی که اندرین جایند

هر که را عشق چه‌ره بنماید

(۲) سه - دو

(۱) سه - یک

بررسی موارد:

قافیه‌های دارای حروف الحاقی:

- ۱) «عبرافشان‌تر» و «نامسلمان‌تر»، حروف اصلی: «ان»، حروف الحاقی: «تر» پسوند صفت تفضیلی
 ۲) «عاشق» و «وامق»، حروف اصلی: «ق»، حروف الحاقی: «ب» کسره اضافه
 ۳) «جآیند» و «پآیند»، حرف اصلی: مصوت بلند «ا»، حروف الحاقی: «یند»، صامت «ی» + «ند» شناسه
 ۴) «بنمآید» و «بربآید»، حرف اصلی: مصوت بلند «ا»، حرف الحاقی: «ید»، صامت «ی» + «د» شناسه

ذوقافیتین:

- ۱) «شکر بگشاد»، «سر بنهاد»، «بگشاد» و «بنهاد» قافیه اصلی، قاعده ۲، «شکر» و «سر» قافیه دوم
 ۲) «اندرین جآیند» و «زمردین پآیند»، «جآیند» و «پآیند» قافیه اصلی، قاعده ۱، «اندرین» و «زمردین» قافیه دوم

۲۶- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) چندان که گفتم غم با طیبیان
 ۲) اگر هست مرد از هنر بهره‌ور
 ۳) قفس‌های مرغ سحرخوان شکست
 ۴) از کمال طالع و اقبال و بخت
- درمان نکردند مسکین غریبان
 هنر خود بگویند نه صاحب هنر
 که در بند ماند چو زندان شکست؟
 او ایازی بود و شه محمود وقت

در گزینه «۴» واژه‌های «بخت» و «وقت» نمی‌توانند قافیه شوند؛ زیرا در حروف اصلی قافیه اختلاف دارند. حروف اصلی قافیه در بخت «خت» و در وقت «قت» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) طیبیان، غریبان: حروف اصلی: یب (قاعده «۲»)
 ۲) بهره‌ور، هنر: حروف اصلی: ر (قاعده «۲»)
 ۳) سحرخوان، زندان: حروف اصلی: ان (قاعده «۲»)

۲۷- قاعده قافیه در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) یار بد، مار است هین بگریز از او
 ۲) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی
 ۳) تو را بود باید همی پیش‌رو
 ۴) آه اگر دست دل من به تمنا نرسد
- تا نریزد بر تو زهر، آن زشت خو
 دل بی تو به جان آمد وقت که بازآیی
 که من رفتنی‌ام تو سالار نو
 یا دل از چنبر عشق تو به من وانرسد

قافیه در گزینه «۳» براساس قاعده «۲» می‌باشد، در حالی که در سایر گزینه‌ها قافیه بر اساس قاعده «۱» می‌باشد. در گزینه «۳» واژه‌های قافیه: «پیشرو» و «نو» می‌باشند که «و» به عنوان حروف اصلی قافیه می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) او، زشت‌خو. قاعده «۱»
 ۲) تنهایی، بازآیی. قاعده «۱»
 ۳) تمنا، وا. قاعده «۱»
 حرف اصلی قافیه مصوت بلند «و»
 حرف اصلی قافیه مصوت بلند «ا»
 حرف اصلی قافیه مصوت بلند «ا»
 حروف الحاقی «یی»

۲۸- قافیه کدام گزینه بر اساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است؟

- (۱) گر من از باغ تو یک میوه بچینم چه شود؟
 (۲) شب عاشقان بی‌دل، چه شبی دراز باشد
 (۳) آب زیند راه راه، هین که نگار می‌رسد
 (۴) هرچند پیر و خسته دل و ناتوان شدم
- پیش پایی به چراغ تو ببینم چه شود؟
 تو بیا کز اول شب، در صبح باز باشد
 مژده دهید باغ راه، بوی بهار می‌رسد
 هر گه که یاد روی تو کردم جوان شدم

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

واژه‌های قافیه: بچینم، ببینم حروف قافیه: ینم حروف اصلی: ی، ن حروف الحاقی: م - م (تبصره قافیه) قاعده «۲»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) واژه‌های قافیه: دراز، باز حروف قافیه: از حروف اصلی: ا، ز حروف الحاقی: --- (تبصره قافیه) قاعده «۲»
- ۳) واژه‌های قافیه: نگار، بهار حروف قافیه: ار حروف اصلی: ا، ر حروف الحاقی: --- (تبصره قافیه) قاعده «۲»
- ۴) واژه‌های قافیه: ناتوان، جوان حروف قافیه: ان حروف اصلی: ا، ن حروف الحاقی: --- (تبصره قافیه) قاعده «۲»

«تبصره قافیه» یا همان حروف الحاقی

در کتاب درسی، علاوه بر ۲ قاعده اصلی قافیه یک تبصره هم معرفی شده است که «حروف الحاقی» را معرفی می‌کند.

مثال	حروف الحاقی
کمندت، بندت	ضمایر متصل: م، ت، ش، مان، تان، شان
رخان/بهاران - پرستار/گرفتار	پسوندها: علائم جمع (ها، ان، ات)، «تر» و «ترین»، پسوندی که تغییر معنایی ایجاد می‌کنند. («ان» ها، «ی»، «ار»، «ا» فاعلی، «نده» و...)
رامی (رام هستی) / دامی (دام هستی)	مخفف زمان حال «بودن»: م، ای، ایم، اید، اند
موی/روی - خدای/جای	صامت «ی» در انتهای واژه‌های مختوم به مصوت‌های بلند «و» و «ا»
کاشانه/خانه - علی/منجلی	مصوت کوتاه «ِ» در آخر کلمات و مصوت بلند «ی»

۲۹- در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می‌خورد؟

- (۱) یکی سر برآر از گریبان غم
 (۲) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد
 (۳) گوهر خود را هویدا کن، کمال این است و بس
 (۴) نشود فاش کسی آنچه میان من و توست
- بِه آرام دل با جوانان بچم
 داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد
 خویش را در خویش پیدا کن، کمال این است و بس
 تا اشارات نظر، نامه‌رسان من و توست

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

قافیه اصلی: درد، ورد قافیه دوم: داغ، باغ

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) غم، بچم

دقت داشته باشید!

که دو واژه «گریبان» و «جوانان» نمی‌توانند به عنوان قافیه محسوب گردند؛ زیرا که حرف روی در دو واژه قافیه باید از نظر حرکت و سکون مثل هم باشد. در این بیت حرف روی در مصرع اول حرکت دارد و در مصرع دوم حرکتی ندارد؛ بنابراین نمی‌توانند قافیه باشند.

۳) هویدا، پیدا

۴) میان، نامه‌رسان

۳۰- حروف اصلی قافیه درونی در کدام بیت (مصوت + صامت + صامت) است؟

زهرة شیرست مرا، زهرة تابنده شدم
هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا
کز بهر نان و بقل را، چندین نشاید ماجرا
کز گنبد هفت آسمان در گوش تو آید صدا

۱) دیده شیرست مرا، جان دلیر است مرا
۲) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی
۳) این سکر بین هل عقل را، وین نقل بین هل نقل را
۴) چندان دعا کن در نهان چندان بنال اندر شبان

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

حروف اصلی: ق، ل (مصوت + صامت + صامت)

واژه‌های قافیه درونی در بیت گزینه «۳» عبارت‌اند از: عقل، نقل، بقل.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) واژه‌های قافیه درونی: شیر، دلیر، شیر. حروف اصلی: ی ر (مصوت + صامت)
- ۲) واژه‌های قافیه درونی: باغ، چراغ، داغ. حروف اصلی: ا غ (مصوت + صامت)
- ۴) واژه‌های قافیه درونی: نهان، شبان، آسمان. حروف اصلی: ا ن (مصوت + صامت)

۳۱- مفهوم کدام گزینه با بیت «در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند / که با این درد اگر در بند درمان‌اند درمانند» متفاوت است؟

گر تو آن می‌طلبی مایه درمان در باز
دردی دردی بنوش از زانکه درمان بایدت
مگر آن کز پی آن مایه درمان بروم
درمندان غمت را با غم درمان چه کار؟

۱) درد را چاشنی‌ای هست که درمان را نیست
۲) داروی درد محبت ترک درمان کردن است
۳) با چنین درد ندانم که چه درمان سازم
۴) طالب درمان نه مرد کار درد عاشقی است

(متوسط - جناس - مفهومی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

مفهوم بیت گزینه «۳» این است که **عاشق برای درمان عشق خود چاره‌ای جز وصل معشوق ندارد** و می‌گوید: در مقابل درد عشق، درمانی نمی‌یابم؛ مگر این‌که به دنبال معشوق که تنها درمان درد است بروم! در حالی که مفهوم بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها این است که **«عاشق واقعی، به دنبال درمان درد عشق نیست»**.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) لذتی در درد عشق هست که در درمان وجود ندارد و اگر تو به دنبال درمان هستی، عاشقی را رها کن!
- ۲) تنها درمان درد عشق، درمان نکردن آن است و اگر به دنبال چاره هستی، شراب درد عشق را بنوش!
- ۴) کسی که به دنبال درمان درد عشق است، لیاقت عاشقی ندارد؛ عاشقان به دنبال درمان درد عشق نیستند.

۳۲- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

به دستانت به دست آرد اگر خود پور دستانی
مباش غره که ناپایدار خواهد بود
بر روی میباش غره که بی‌انتقال نیست
در حقیقت هر که درویش است شاهی می‌کند

۱) به ملک جم مشو غره که این پیران رویین‌تن
۲) اگر تو ملک جهان را به دست آوردی
۳) ملکی که منتقل شود از دیگری به تو
۴) غره شاهی مشو درویش این درگاه باش

(متوسط - جناس - مفهومی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

در گزینه «۴» شاعر بر **«ترک غرور در پیشگاه حق»** توصیه می‌کند و می‌گوید: در پیشگاه حق، تکبر جاه دنیا را کنار بگذار و فقر پیشه کن؛ زیرا هر کس که در پیشگاه خدا اظهار نیاز کند به مقام پادشاهی می‌رسد. سایر گزینه‌ها به **«بی‌وفایی روزگار و ناپایداری عمر و مقام‌های دنیوی»** اشاره می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) به پادشاهی بزرگی همچون حکومت جمشید مغرور نباش؛ زیرا این روزگار آسیب‌ناپذیر، در نهایت با حيله و نیرنگ تو را شکار می‌کند، هر چند که مانند رستم، بسیار قوی و توانمند باشی.

۲) مبادا پادشاهی دنیا تو را مغرور کند؛ زیرا ناپایدار است.

۳) به مقام پادشاهی که از دیگران به تو رسیده است مغرور نباش؛ زیرا برای تو هم پایدار نخواهد ماند.

مشاوره

در چنین تیپ سوالاتی که از شما دانش‌آموزان خواسته می‌شود گزینه‌ای که مفهوم متفاوت دارد را مشخص نمایید، باید ابتدا مفهوم یکی از گزینه‌ها را مشخص نمایید و سپس سایر گزینه‌ها را با همان مفهوم مورد سنجش قرار دهید. برای مثال، گزینه ۲ را می‌خوانیم و بعد از فهمیدن موضوع و مفهوم، سایر گزینه‌ها را با گزینه ۲ مقایسه می‌کنیم تا به پاسخ نهایی برسیم.

۳۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را / مهر لب او بر در این خانه نهادیم» تناسب دارد؟

۱) عارف خونین جگر، تشنه لب لعل دوست	۲) گر عارف حق بینی، چشم از همه بر هم زن
۳) تا مهر تو زد بر لب من مهر خموشی	۴) برگرفت از لب، مرا مهر خموشی راز عشق
- واعظ کوتاه‌نظر در طلب کوشش است
چون دل به یکی دادی آتش به دو عالم زن
آتش ز سرم شعله کشیده است و خموشم
ابر جانا چون تواند کرد پنهان برق را؟

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - جناس - مفهومی - ۱۰۱۲)

مفهوم گزینه «۲» همچون صورت سؤال این است که «عاشق، فقط عشق یار را در دل دارد و دیگران در آن جایی ندارند» و می‌گوید: اگر عارف حقیقت‌بین هستی، چشم از جهان فرو بند و زمانی که عاشق یکی شدی کل جهان را نادیده بگیر.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عارف بی‌قرار، تشنه لب یار است در حالی که زاهد کوتاه فکر به امید رسیدن به بهشت است.
- ۳) از زمانی که عشق تو مهر سکوت بر لب من زد، در آتش عشق می‌سوزم، اما خاموشم و چیزی نمی‌گویم.
- ۴) عشق موجب شکستن سکوت من شد؛ همانند ابری که نمی‌تواند رعد و برق خود را پنهان کند!

مشاوره

در سوالات مربوط به تناسب مفهومی که صورت سؤال فقط با یکی از گزینه‌ها تناسب مفهومی دارد، باید مفهوم را با دقت بخوانید؛ زیرا اغلب در چنین سوالاتی، گزینه‌ها به هم نزدیک هستند و شما باید گزینه نزدیک‌تر را انتخاب کنید. برای مثال در نگاه اول شاید تصور کنید که گزینه ۳ نیز به مفهوم سؤال نزدیک است، اما اگر کمی با دقت بخوانید فقط به مفهوم «سکوت و تحمل سختی‌های عشق» اشاره دارد و مفهوم کامل صورت سؤال رو نمی‌رساند.

۳۴- مفاهیم «خوش باشی و اغتنام فرصت، حاضر بودن همیشگی معشوق، ناپایداری عمر، پویایی و تحرک» به ترتیب در کدام ابیات زیر آمده است؟

الف: خوش بود لب آب و گل و سبزه و نسرين	ب: می نوش به خرمی که این چرخ کهن
ج: جان قدسی در تن خاکی دو روزی بیش نیست	د: ما پراکنندگان مجسمه‌وعیم
- افسوس که آن گنج روان رهگذری بود
ناگاه تو را چو خاک گرداند پست
موج دریادیده در ساحل نمی‌گیرد قرار
یار ما غایب است و در نظر است
- ۱) «الف» - «د» - «ب» - «ج»
۲) «الف» - «ج» - «د» - «ب»
۳) «ب» - «د» - «الف» - «ج»
۴) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - جناس - مفهومی - ۱۰۱۲)

بررسی موارد:

- الف) به ناپایداری عمر اشاره دارد: کنار آب، گل، سبزه و نسرين اگرچه خوشایند است، اما حیف که دوام و بقا ندارد. (ناپایداری عمر)
- ب) حال که چرخ تو را روزی نابود می‌کند؛ پس خوش باش و به شادی روزگار را سپری کن. (دعوت به خوش‌باشی)
- ج) جان قدسی در تن خاکی چندان دوام و بقا ندارد. همان‌گونه که موج دریادیده به ساحل علاقه‌ای ندارد. (پویایی و تحرک)
- د) ما آشفته‌خاطرانی هستیم که آسوده‌خاطریم؛ زیرا معشوق ما از چشمان ما ناپیداست، اما همیشه پیش ماست. (حاضر بودن همیشگی معشوق)

۳۵- در همه ابیات به جز بیت مضمون «ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه» وجود دارد.

(۱) هنر نمی‌خرد ایام، غیر از اینم نیست	کجا روم به تجارت بدین کساد متاع؟
(۲) ارغنون‌ساز فلک، رهزن اهل هنر است	چون از غصه ننالیم و چرا نخروشیم
(۳) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند	تکیه آن به که بر این بحر معلق نکنیم
(۴) هر آن گه که عیبت نگویند پیش	هنر دانی از جاهلی عیب خویش

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جناس - مفهومی - ۱۰۱۲)

در این گزینه شاعر به فواید بیان کردن عیوب دیگران در حضور خودشان پرداخته: وقتی عیب تو را در حضور تو نگویند، تو از روی جهالت و نادانی، عیب خودت را هنر می‌پنداری. اما مفهوم سایر گزینه‌ها با بیان‌های مختلف، «ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روزگار، علم و هنر نمی‌خرد و من چیزی غیر از هنر ندارم، با این اوضاع کساد هنر، به کجا برای فروش کالایم بروم؟
- ۲ روزگار، دزد و راهزن هنرمندان و فرزنانگان است، با وجود این غصه، چگونه ننالیم و گریه نکنیم؟
- ۳ آسمان به فرزنانگان و هنرمندان آسیب می‌رساند، بهتر است که بر آن اعتماد نکنیم.

درس‌های سیزدهم تا شانزدهم مجموعاً ۱ الی ۲ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۳۶- در رابطه با «تحولات هویت ایرانی در گذر زمان» کدام عبارت درست است؟

- ۱) ایران سرزمینی است که حدود هفت هزار سال قدمت دارد - در این سرزمین، همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند - هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی دینی، اساطیری و در مواردی توحیدی بود.
- ۲) اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند - فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان فرهنگی دربار ایران شناخته شد - این زبان به عنوان زبان دوم جهان اسلام در مناطق مختلف جهان اسلام گسترش یافت.
- ۳) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت - زبان فارسی به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت - عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود.
- ۴) ایرانیان قبل از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند - خدمات بی‌نظیر حکیمان و شاعرانی چون مولوی، سعدی و حافظ موجب گسترش زبان فارسی در جهان اسلام شد - ایرانیان مسلمان، معارف و هنرهای تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن نیازمند خط فارسی بودند.

(متوسط - هویت ایرانی در تاریخ - خط به خط - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (بیش از هفت هزار سال قدمت دارد). - درست - نادرست (هویت ایرانی هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود).
- ۲) درست - نادرست (به عنوان زبان سیاسی دربار ایران شناخته شد) - درست
- ۴) نادرست (پس از آشنایی با اسلام) - درست - نادرست (نیازمند زبان فارسی بودند).

نکته

فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان سیاسی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود که در سرزمین پهناور ایران زندگی می‌کردند. این زبان به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام، مرزهای امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را دنورید و در مناطق مختلف جهان اسلام از هندوستان و تبت تا آسیای صغیر و شبه‌جزیره بالکان گسترش یافت.

۳۷- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، است و به ابعاد محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

- ۱) توحیدی یا اساطیری - اقتصادی و سیاسی - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
- ۲) سکولار و دنیوی - اقتصادی و سیاسی - سکولاریستی و مارکسیستی
- ۳) توحیدی یا اساطیری - تاریخی و جغرافیایی - سکولاریستی و مارکسیستی
- ۴) سکولار و دنیوی - تاریخی و جغرافیایی - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

(متوسط - هویت ایرانی در تاریخ - خط به خط - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

نکته

مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند. در واقع به جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

۳۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف - نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم، کدام مورد را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند؟

ب - بازگشت ایران به اسلام چه نوع بازگشتی بود؟

ج - جهان اسلام در حمله مغول چه برخوردی با مهاجمان داشت؟

د - جامعه ایران چگونه به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد؟

۱) مارکسیسم - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. - با بازگشت به هویت اسلامی خود

۲) سکولاریسم - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - به دفع مهاجمان پرداخت. - به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شدن

۳) مارکسیسم - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - به دفع مهاجمان پرداخت. - به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شدن

۴) سکولاریسم - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. - با بازگشت به هویت اسلامی خود

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - هویت ایرانی و انقلاب اسلامی - خط به خط - ۱۰۱۳)

بررسی موارد:

الف) نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

ب) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.

ج) جهان اسلام در حمله مغول، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

د) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

نکته

برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است. قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله جامعه ایران رواج پیدا کند.

۳۹- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب در کدام بُعد خانواده در جدول زیر قرار می‌گیرد؟

مؤلفه‌ها	ابعاد خانواده
الف	روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی
ب	نظام حقوقی خانواده
ج	دین و ارزش‌های اخلاقی
د	سلامت

- قداست خانواده

- امید به زندگی

- رضایت و اعتماد

- امنیت

۱) «ب» - «الف» - «ج» - «د»

۲) «ج» - «د» - «الف» - «ب»

۳) «ب» - «الف» - «د» - «ج»

۴) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

(دشوار - هویت ایرانی و خانواده - مفهومی - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- قداست خانواده ← دین و ارزش‌های اخلاقی «ج»

- امید به زندگی ← سلامت «د»

- رضایت و اعتماد ← روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی «الف»

- امنیت ← نظام حقوقی خانواده «ب»

مؤلفه‌ها	ابعاد
سلامت جسمی - امید به زندگی - سلامت روانی - اوقات فراغت، نشاط و ورزش - تغذیه و تندرستی - بهره‌مندی از خدمات سلامت (خدمات بهداشتی و درمانی)	سلامت
اشتغال - مسکن - تأمین اجتماعی - درآمد و هزینه - دسترسی به خدمات حمایتی	اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن
فعالیت‌ها و ارتباطات والدین / فرزندان / خویشاوندان / دوستان - نقش‌های مادری، پدری، همسری و فرزندی - حمایت اعضای خانواده از یکدیگر و تکریم سالمندان و فقدان خشونت - رضایت - اعتماد - مشارکت و مسئولیت‌پذیری	روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی
آموزش‌های رسمی - آموزش‌های غیررسمی - مشاوره - رسانه‌ها و سواد رسانه‌ای (سواد مجازی)	آموزش مشاوره و اطلاع‌رسانی
قداست خانواده - آگاهی و باور دینی - ارزش‌های اخلاقی - رفتارهای دینی	دین و ارزش‌های اخلاقی
مشارکت در عرصه اقتصادی - مشارکت در عرصه اجتماعی، فرهنگی و محیط زیست - مشارکت در عرصه سیاسی و دفاعی	مشارکت خانواده در امور جامعه
بیکاری و فقر - طلاق - اعتیاد - رفتارهای ضارزش در جامعه اسلامی - تهاجم فرهنگی غرب	موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها
فرزندآوری و بعد خانوار - پرورش شخصیت و هویت فرزندان - تربیت اسلامی فرزندان - زمینه‌سازی برای رشد و شکوفایی استعدادها فرزندان - تأمین آینده فرزندان	فرزندآوری، تربیت و تأمین آینده فرزندان
قوانین و رویه‌های قضایی - حکمیت (داوری و حل و فصل اختلافات) - امنیت - عدالت حقوقی	نظام حقوقی خانواده
همسریابی و همسرگزینی - ترویج و تسهیل ازدواج - نگرش به ازدواج	تشکیل خانواده

۴۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول که مربوط به دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها است، قرار می‌گیرد؟

شيوه حکومت	بر اساس خواست و ميل افراد	بر اساس فضيلت
تعداد حاکمان	ج	ب
اکثريت	و	د
فرد	الف	هـ
اکثريت	و	د

- الیگارشى

- جمهورى

- آریستوکراسى

- تیرانى

۱) «و» - «هـ» - «ب» - «الف»

۲) «الف» - «هـ» - «ب» - «ج»

۳) «ج» - «د» - «هـ» - «ب»

۴) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

(دشوار - انواع نظام سیاسی - مفهومی - ۱۰۱۵)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- الیگارشى ← حکومت اقلیت بر اساس خواست و میل افراد «ج»

- جمهورى ← حکومت اکثریت بر اساس فضیلت «د»

- آریستوکراسى ← حکومت اقلیت بر اساس فضیلت «ب»

- تیرانى ← حکومت فرد بر اساس خواست و میل افراد «الف»

براساس خواست و میل افراد	براساس فضیلت	شیوه حکومت	تعداد حاکمان
تیرانی (استبدادی)	موناشری	فرد	
الیگارشی	آریستوکراسی	اقلیت	
دموکراسی	پولیتهی (جمهوری)	اکثریت	

طراح در این جدول که برگرفته از کتاب درسی است جای ستون‌ها را با هم و جای سطرها را هم با یکدیگر جابه‌جا کرده است. در پاسخ‌گویی به سؤالاتی که از جداول کتاب درسی طراحی می‌شود، توجه و دقت کافی را داشته باشید.

۴۱- دو معلم در رابطه با «نظام لیبرال دموکراسی و نظام جمهوری اسلامی» در کلاس مباحثی را مطرح کردند. به ترتیب هر یک از آرای زیر، متعلق به کدام نظام است؟

«هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.» «انسان‌ها مسئولیت اجرای احکام و مقررات اجتماعی را بر عهده دارند»، «احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده خداوند شکل می‌گیرند.» «نوعی نظام سیاسی که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.»

- ۱) جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی
- ۲) جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی
- ۳) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی
- ۴) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی

(متوسط - انواع نظام سیاسی - مفهومی - ۱۰۱۵)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد. ← لیبرال دموکراسی
- انسان‌ها مسئولیت اجرای احکام و مقررات اجتماعی را بر عهده دارند. ← جمهوری اسلامی
- احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده خداوند شکل می‌گیرند. ← جمهوری اسلامی
- نوعی نظام سیاسی که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. ← لیبرال دموکراسی

جمهوری اسلامی (مردم سالاری دینی)	لیبرال دموکراسی
- نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.	- لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان است.
- جمهوری به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است.	- دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است.
- اسلامی نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی سازمان می‌یابد.	- لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.
- در نظام اسلامی، احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرد.	- این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.
- عقل و وحی دو وسیله شناخت ارزش‌های الهی و احکام و مقررات اجتماعی هستند.	- حکومتی دنیوی و این جهانی است.
- انسان‌ها مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را بر عهده دارند.	- این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.

۴۲- هریک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.
 - مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد.
 - هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، پدید می‌آید.
 - به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.
- (۱) مدار مشروعیت - سیاست - نظام سیاسی - مشروعیت قدرت (۲) مدار مشروعیت - نظام سیاسی - سیاست - مقبولیت قدرت
(۳) مدار مقبولیت - سیاست - نظام سیاسی - مقبولیت قدرت (۴) مدار مقبولیت - نظام سیاسی - سیاست - مشروعیت قدرت

(متوسط - هویت و نظام سیاسی - خط به خط - ۱۰۱۵)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- مدار مقبولیت، خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.
- مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، **نظام سیاسی** را شکل می‌دهد.
- هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، **سیاست** پدید می‌آید.
- **مشروعیت قدرت** به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است. اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند اعمال شود، مشروعیت حقیقی دارد اما اگر مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد، مشروعیت دروغین دارد.

۴۳- در ارتباط با «هویت اقتصادی جامعه و نهاد اقتصاد» عبارت **نادرست** کدام است؟

- (۱) به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.
- (۲) کنش‌های اجتماعی ما بخشی از کنش‌های اقتصادی‌اند زیرا در رابطه با دیگران صورت می‌گیرند.
- (۳) مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصاد را شکل می‌دهد.
- (۴) در هر جامعه‌ای اقتصاد در رابطه با سایر نهادها شکل می‌گیرد و با آن‌ها تناسب پیدا می‌کند.

(آسان - هویت اقتصادی - خط به خط - ۱۰۱۶)

پاسخ: گزینه ۲

کنش‌های اقتصادی ما، بخشی از کنش‌های اجتماعی‌اند؛ زیرا در رابطه با دیگران صورت می‌گیرند.

نهادها در تمامی جوامع وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند. در هر جامعه‌ای اقتصاد در رابطه با سایر نهادها شکل می‌گیرد و با آن‌ها تناسب پیدا می‌کند. از این رو، یکی از وجوه تمایز جوامع، اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی آن‌هاست.

۴۴- با توجه به مباحث هویت اقتصادی پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی چیست؟
 - یکی از ویژگی‌های کشورهای آسیایی ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند، چیست؟
 - در شیوه اقتصاد سرمایه‌داری استفاده از علوم تجربی به چه منظور است؟
- (۱) اقتصاد - تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند - به منظور رفع نیازهای متفاوت انسان‌ها بر محور سود
 - (۲) سرمایه‌داری - جامعه را اساس همه چیز می‌پندارند - به منظور رفع نیازهای متفاوت انسان‌ها بر محور سود
 - (۳) سرمایه‌داری - تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند - ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود
 - (۴) اقتصاد - جامعه را اساس همه چیز می‌پندارند - ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود

بررسی موارد:

- جهان غرب، هویت خود را بر اساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.
- برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب که از سویی اقتصاد را اساس همه چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیر سرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

- شیوه سرمایه‌داری یعنی جستجوی سود از طریق بازار، در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است و وسیله آنها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و ...) برای تضمین حداکثر سود است.

در جهان غرب که سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است، هویت انسان‌ها و جوامع، بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است. جوامع دیگری که به تبعیت از غرب، رویکرد سکولار و دنیوی دارند نیز هویت سرمایه‌داری پیدا می‌کنند.

۴۵- کدام پاسخ در رابطه با مطالب مطرح شده به ترتیب درست است؟

- پدیده نسل‌کشی در جهان نشانگر چیست؟
- روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع، کدام است؟
- علت اینکه افراد دلال یا محترک، کار خود را مخفی می‌کنند، چیست؟
- ۱) ابعاد سیاسی جمعیت - تهاجم فرهنگی - ضدارزش بودن
- ۲) ابعاد هویتی جمعیت - اقتصاد - ضدارزش بودن
- ۳) ابعاد سیاسی جمعیت - اقتصاد - مغایرت کارشان با هنجارهای جامعه
- ۴) ابعاد هویتی جمعیت - تهاجم فرهنگی - مغایرت کارشان با هنجارهای جامعه

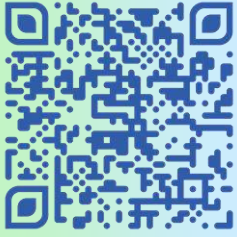
بررسی موارد:

- پدیده نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.
- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.
- افراد کم‌فروش، دلال و محترک به دلیل ضدارزش بودن، کار خود را مخفی می‌کنند.

هرگونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و ... را نسل‌کشی یا پاک‌سازی نسلی می‌گویند. در گذر زمان نسل‌کشی‌های زیادی انجام شده است. اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی پرداختند و در یک مقطع پنجاه ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند و مناطقی نظیر هائیتی، کوبا و نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا را که تراکم جمعیتی بالایی داشتند از جمعیت خالی کردند.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

یا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَائِبُهُ (درس ۸)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۲۰

بودجه‌بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۱ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجِمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٦ - ٥١)

٤٦- ﴿هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ﴾:

- ١) او کسی است که توبه را از بندگان خود قبول خواهد کرد و از بدی‌هایشان درمی‌گذرد!
- ٢) اوست که توبهٔ بندگان را می‌پذیرد و همواره از بدی‌ها درمی‌گذرد!
- ٣) او کسی است که توبه را از بندگان پذیرفته و از بدی‌ها درمی‌گذرد!
- ٤) اوست که توبهٔ بندگان خود را قبول می‌کند و از بدی‌کردن درمی‌گذرد!

(آسان - جار و مجرور - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینهٔ ۳

او کسی است که توبه را از بندگان پذیرفته و از بدی‌ها درمی‌گذرد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

- «يقبل: قبول می‌کند، می‌پذیرد» مضارع است، نه آینده. ← رد گزینهٔ ۱
حرف جرّ «عن: از» در گزینه‌های (۲) و (۴) ترجمه نشده.
«السَّيِّئَاتِ: بدی‌ها» جمع است، نه مفرد. ← رد گزینهٔ ۴
ضمناً بدون ضمیر است. ← رد گزینهٔ ۱
«همواره» در گزینهٔ (۲) اضافی است.

دام تستی

فعل «پذیرفته» در گزینهٔ (۳) معادل «می‌پذیرد» و مضارع است؛ پس آن را با فعل «ماضی» اشتباه نگیرید.
(خواست باشه این موضوع توی تست‌های ترجمهٔ کنکور و اتفاقاً در گزینهٔ «درست» مطرح شده؛ پس خوبه که بدونی!)

٤٧- «عندما كُنَّا نَبْحَثُ عَنْ مَكَانٍ غَرِقَ السَّفِينَةُ شَاهِدِنَا دَلْفِينًا مِنْ بَعِيدٍ، كَأَنَّهُ كَانَ يَرِيْدُ التَّكَلَّمَ مَعَنَا بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مَعِيْنَةٍ وَ يَرشُدُنَا إِلَى

الْأَتْجَاهِ الصَّحِيْحِ!»؛ هنگامی که ...

- ١) به دنبال مکان غرق کشتی می‌گشتیم دلفینی را از دور دیدیم، گویا می‌خواست با به‌کارگیری صداهای مشخصی با ما صحبت کند و ما را به جهت درست راهنمایی کند!
- ٢) مکان غرق شدن کشتی را جست‌وجو می‌کردیم دلفینی ما را از دور دید، گویا می‌خواست با به‌کارگرفتن صداهای معینی با ما حرف بزند تا ما را به سمت درست هدایت کند!
- ٣) به دنبال مکان غرق کشتی بودیم دلفینی را دیدیم، گویا می‌خواست با به‌کارگیری صداهای مشخصی با ما صحبت کند تا ما را به جهت درست هدایت کند!
- ٤) مکان غرق شدن کشتی را جست‌وجو می‌کردیم دلفینی ما را از دور دید، گویا خواسته‌اش این بود با به‌کارگرفتن صداهای معینی با ما حرف بزند و ما را به سمت درست راهنمایی کند!

(دشوار - متن درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینهٔ ۱

هنگامی که به دنبال مکان غرق کشتی می‌گشتیم دلفینی را از دور دیدیم، گویا می‌خواست با به‌کارگیری صداهای مشخصی با ما صحبت کند و ما را به جهت درست راهنمایی کند!

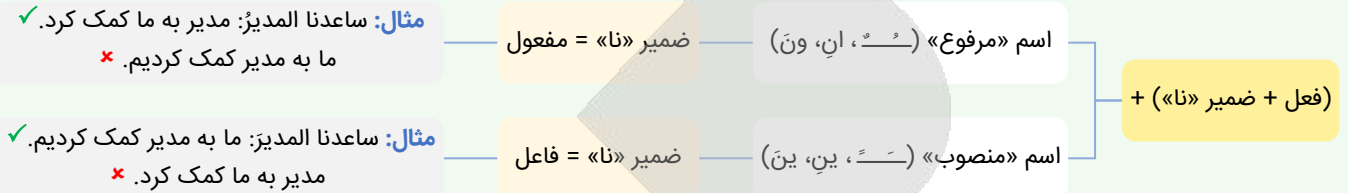
بررسی سایر گزینه‌ها:

«کُنَّا نبحث عن...»: به دنبال... می‌گشتیم، جست‌وجو می‌کردیم» طبق ساختار **اكانَ + مضارع** به شکل ماضی «استمراری» ترجمه می‌شود.
 ← رد گزینه ۳

«شاهدنا» با توجه به اینکه اسم پس از آن (دلفینا) با تنوین فتحه (ـَ) منصوب شده؛ ضمیر «نا» فاعل است، نه مفعول. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

ضمیر «نا» بین نقش «فاعل» و «مفعول» مشترک است. به نمودار زیر که یک نکته مهم و کاربردی را درباره تشخیص آن بیان کرده، دقت کنید:

حرف «و» در گزینه‌های (۲) و (۳) به اشتباه به شکل «تا» ترجمه شده.

«من بعید: از دور» در گزینه (۳) ترجمه نشده.

«کان یُرید: می‌خواست» فعل است، نه اسم. ← رد گزینه ۴

۴۸- «عندما نوصل ولدنا جنب شاطئ البحر یصبح مسروراً و ننظر إلیه و هو یقفز إلی الأعلى و الأسفل!»:

(۱) هنگامی که پسر خود را کنار ساحل دریا می‌رسانیم خوشحال می‌شود و به او نگاه می‌کنیم در حالی که او خودش را به بالا و پایین می‌اندازد!

(۲) آن‌گاه که پسرمان به کنار ساحل دریا می‌رسد شادمان می‌شود و او را می‌بینیم در حالی که بالا و پایین می‌پرد!

(۳) زمانی که پسرمان را به ساحل دریا رساندیم تا خوشحال شود به او نگاه می‌کنیم حال آن‌که به بالا و پایین می‌پرد!

(۴) هنگامی که پسرمان را به کنار ساحل دریا می‌رسانیم خوشحال می‌شود و به او نگاه می‌کنیم در حالی که او به بالا و پایین می‌پرد!

(متوسط - متن درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

هنگامی که پسرمان را به کنار ساحل دریا می‌رسانیم خوشحال می‌شود و به او نگاه می‌کنیم در حالی که او به بالا و پایین می‌پرد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

نوصل: می‌رسانیم ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

ویژگی	مصدر	مضارع	ماضی
لازم	وُصول: رسیدن	یَصلُ: می‌رسد	وَصَلَ: رسید
متعدی	إیصال: رساندن	یُوصل: می‌رساند	أوصل: رساند

جنب: کنار ← رد گزینه ۳ (در این گزینه ترجمه نشده است).

یصبح: می‌شود (مضارع اخباری است). ← رد گزینه ۳

ننظر: نگاه می‌کنیم ← رد گزینه ۲

یقفز: می‌پرد ← رد گزینه‌های ۱ و ۲

۴۹- عین الصَّحیح:

(۱) أعتنی فی تصلیح سریر قد إنکسر أمس هناک: در تعمیر تختی که دیروز آن جا شکسته است از تو یاری می‌جویم!

(۲) سبحانَ الذی أسری بعبدہ من المسجد الحرام: منزه است خدایی که بنده‌اش از مسجد الحرام حرکت کرد!

(۳) کان مُشرفَ الفندقِ أوصلنی إلی بیتی بیّارته: مدیر داخلی هتل مرا با ماشین خود به خانه‌ام رسانده بود!

(۴) اشتریت سواراً ذهبياً لأختی الکبری فی السنّة الماضیة: پارسال دستبندی طلائی برای خواهر بزرگم خریدم!

(دشوار - تمارين درس هشتم - تركيبى - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

مدیر داخلی هتل مرا با ماشین خود به خانه ام رسانده بود!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) أُعْتِيَ: مرا یاری کن

۲) أُسْرِي: حرکت داد

۴) أُخْتِي الكبري: خواهر بزرگترم

۵۰ - «مدیر داخلی هتل عذرخواهی می‌کند و هر چیزی را سریعاً تعمیر خواهد کرد!»:

۱) مشرف الفندق اعتذر و كل شيء سيصلح بسرعة!

۲) المشرف في الفندق يعتذر و كل شيء سيصلح سريعاً!

۳) يعتذر مشرف الفندق و سيصلح كل شيء بسرعة!

۴) يعتذر مشرف الفندق و سوف صلح كل أشياء بسرعة!

(متوسط - تمارين درس هشتم - تركيبى - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

يعتذر مشرف الفندق و سيصلح كل شيء بسرعة!

بررسی سایر گزینه‌ها:

مدیر داخلی هتل: مشرف الفندق ← رد گزینه ۲

عذرخواهی می‌کند: يعتذر ← رد گزینه ۱

هر چیزی: كل شيء ← رد گزینه ۴

«كل + اسم مفرد» معنای «هر» و «كل + اسم جمع» معنای «همه» می‌دهد؛ پس در این جا معنای مفرد مدنظر است.

تعمیر خواهد کرد: سيصلح ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

نکته

بچه‌ها! اگر توی تستی، دیدین که برخی کلمه‌های اون حرکت‌گذاری شده، با دقت بیشتری بخونین برای اینکه احتمالاً به نکته‌ای توی اون وجود داره! الان توی همین تست گزینه «۲» گفته «سيصلح» (تص) یعنی حرکات فعل مجهول داره؛ پس نمی‌تونه گزینه درستی باشه!

۵۱ - عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ»

چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد!

از پس گرد به ناچار سواری برسد!

به داس دهر همان بدروی که می‌کاری!

گاهی پشت بر زین، گاهی زین به پشت!

۱) روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد

۲) نیست غم گر به دل از عشق غباری برسد

۳) بدی مکن که درین کشتزار زودزوال

۴) چنین است رسم سرای درشت

(آسان - متن درس هشتم - تركيبى - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

عبارت این گزینه با توجه به ترجمه‌اش (روزگار دو روز است، روزی به نفع تو و روزی به ضرر تو) با بیت گزینه (۳) ارتباطی ندارد.

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۵۲ - ۵۵) بما يناسب النَّصِّ:

في خلق الله تعالى في البحار كثير من العجائب. الدلافين من المخلوقات التي تحيرنا جداً. هي تعيش بصورة جماعية و في كل فريق يوجد بين ألف حتى ثمانية آلاف دلفين. إنها من الحيوانات اللبونة و تحتاج إلى الأوكسيجن و تستطيع أن تكون تحت الماء بمدة خمسة عشر دقيقة بدون تنفس. الدلافين تستطيع أن تتكلم باستخدام أصوات معينة و تُعْطِي كالتطور و تصفر و تضحك كالإنسان. إنها ترضع صغارها تحت الماء.

ترجمه متن

در آفرینش خداوند بلندمرتبه در دریاها بسیاری از شگفتی‌هاست. دلفین‌ها از مخلوقاتی هستند که ما را واقعاً متحیر می‌کنند. آن‌ها به صورت گروهی زندگی می‌کنند و در هر گروه بین هزار تا هشت هزار دلفین وجود دارد. آن‌ها از جانوران پستاندار هستند و به اکسیژن احتیاج دارند و می‌توانند به مدت پانزده دقیقه بدون نفس کشیدن زیر آب باشند. دلفین‌ها می‌توانند با به کارگیری صداهایی مشخص صحبت کنند و مانند پرندگان آواز بخوانند و مانند انسان سوت بزنند و بخندند. آن‌ها زیر آب به بچه‌هایشان شیر می‌دهند.

۵۲- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) في خلق الله في السماء كثير من العجائب.
 (۲) الدلافين تعيش بصورة فردية.
 (۳) الدلافين من الحيوانات اللبونة التي ترضع صغارها.
 (۴) الدلافين يستطيع أن يكون تحت الماء بمدة خمسة دقائق.

(آسان - متن درس هشتم - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

دلفین‌ها از حیوانات پستانداری هستند که به بچه‌هایشان شیر می‌دهند. (مطابق متن صحیح است)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① در آفرینش خدا در آسمان بسیاری از شگفتی‌هاست. (در متن گفته شده در دریاها)
 ② دلفین‌ها به صورت فردی زندگی می‌کنند. (در متن گفته شده به صورت گروهی)
 ④ دلفین می‌تواند که زیر آب به مدت پنج دقیقه بماند. (در متن گفته شده پانزده دقیقه)

۵۳- عَيْن الخَطَأ:

- (۱) في كل فريق من الدلافين يوجد أقل من عشرة آلاف دلفين.
 (۲) الدلافين تحتاج إلى الهيدروجين.
 (۳) تكلم الدلافين يقع باستخدام أصوات معينة.
 (۴) بعض أعمال الدلافين شبيهة بالإنسان.

(متوسط - متن درس هشتم - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۲

دلفین‌ها به هیدروژن نیاز دارند. (در متن گفته شده اکسیژن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① در هر گروه از دلفین‌ها کمتر از ده هزار دلفین وجود دارد. (مطابق متن صحیح است)
 ③ سخن گفتن دلفین‌ها با به کارگیری صداهایی مشخص رخ می‌دهد. (مطابق متن صحیح است)
 ④ برخی کارهای دلفین‌ها شبیه به انسان است. (مطابق متن صحیح است)

■ عَيْن الخَطَأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۵۴ و ۵۵)

۵۴- «الحيوانات»:

- (۱) اسم - جمع سالم - مذکر - معرب / مجرور بحرف الجرّ و موصوف
 (۲) جمع سالم للمؤنث - مفرد «الحيوان» - مذکر - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جرّه كسرة
 (۳) اسم - جمع - معرب - مفرد «الحيوان» / مجرور بالكسرة
 (۴) جمع سالم للمؤنث - مؤنث - معرب / مجرور بحرف الجرّ «من» و موصوف

(متوسط - متن درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد نادرست:

هر کلمه‌ای که جمع مؤنث سالم بسته می‌شود، مؤنث نیست. برخی کلمات مذکر نیز به صورت جمع مؤنث سالم، جمع بسته می‌شوند، مانند «حيوان: حيوانات»، «مخلوق: مخلوقات»، «موضوع: موضوعات»، «جوّال: جوّالات» و «ريال: ريالات».

۵۵ - «تغنی»:

- ۱) فعل - للمفرد المؤنث الغائب - لازم - ثلاثي مزيد - حرف التّون فيه للوقاية
- ۲) فعل مضارع - من الأفعال التي لها حرف أو حروف زائدة - لازم - ماضيه على وزن «فَعَلَّ»
- ۳) للمفرد الغائب - الحرف الزّائد فيه تكرر عين الفعل - لازم - معلوم
- ۴) فعل مضارع مزيد - من باب تفعيل - له حرف زائد - معلوم

(متوسط - متن درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد نادرست:

یکی از شروط «ن» وقایه این است که زائد بر حروف اصلی فعل باشد. در برخی افعال «ن» جزء حروف اصلی فعل است که مهم‌ترین آن‌ها در زیر آمده است. بنابراین اگر قرار باشد «ن» وقایه به این افعال اضافه شود، باید یک «ن» دیگر علاوه بر اینکه در ساختار اصلی فعل هست، بیاید.

حَزَنُ - يَحْزَنُ (غمگین شد - غمگین می‌شود)
عَتَى - يُعْتَى (آواز خواند - آواز می‌خواند)
بَنَى - يَبْنِي (ساخت - می‌سازد)
تَمَنَّى - يَتَمَنَّى (آرزو داشت - آرزو دارد)
شَحَنَ - يَشْحَنُ (شارژ کرد - شارژ می‌کند)

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۵۶ - ۶۰)

۵۶ - عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ۱) يَشَاهِدُ أَعْضَاءَ الْأُسْرَةِ فَلَمَّا رَأِعَا عَنِ الدَّلَافِينَ فِي الْبَحَارِ!
- ۲) هُوَ أَنْقَذَ إِنْسَانًا مِنَ الْعَرَقِ، وَ أَوْصَلَهُ إِلَى الشَّاطِئِ!
- ۳) عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؛ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!
- ۴) لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سَوْءَ الْخُلُقِ!

(متوسط - متن درس هشتم - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد نادرست:

«يُشَاهِدُ» صورت صحیح این فعل است؛ زیرا مضارع باب مُفَاعَلَة است و باید بر وزن «يُفَاعِلُ» باشد.

نام باب	وزن ماضی (اولین صیغه ماضی)	وزن مضارع (اولین صیغه مضارع)	وزن امر (اولین صیغه امر)	وزن مصدر	تعداد حروف اضافه
مُفَاعَلَة	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	فَاعِلْ	مُفَاعَلَة	۱ حرف (حرف واحد) «ا»

۵۷ - عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ نُونُ الْوَقَايَةِ:

- ۱) ﴿وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾
- ۲) صديقتي ساعدتني في حلّ صعابي لأنها تحبني!
- ۳) المعلم انتخبني كنموذج في الأخلاق و الدرس!
- ۴) قالت الأمّ لي: يا بنتي لاتحزني لأنّ الدهر يومان؛ يومٌ لك و يوم عليك!

(متوسط - جار و مجرور - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سؤال: مشخص کن گزینه‌ای را که در آن «ن» وقایه نیست:

لاتحزنی: ناراحت نباش، «ن» جزو حروف اصلی آن می‌باشد و ن وقایه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

عَتَى: عن + ن وقایه + ضمیر ی: درباره من، از من

ن وقایه علاوه بر فعل متعدی بعد از «من»، «عن» و «لیت» نیز می‌آید.
همچنین «إِنَّ، أَنْ، لَكِنَّ، كَأَنَّ، لَعَلَّ» می‌توانند ن وقایه بگیرند.

- ۲) ساعدتنی: ساعدت + ن وقایه + ضمیر ی: مرا کمک کرد
 ۳) إنتخبنی: انتخاب + ن وقایه + ضمیر ی: مرا انتخاب کرد

۵۸- عَيْنِ الْجَارِ وَ الْمَجْرورِ خَبْرًا:

- ۱) إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِمُدَارَاهِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ!
 ۲) الْعُلَمَاءُ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَّالِينَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ!
 ۳) الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ. الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ!
 ۴) لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ، وَ سَمْعُهُ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

(متوسط - جار و مجرور - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سوال: جار و مجروری که نقش آن خبر است را مشخص کن.

جار و مجرور: ل + ه = له: در اینجا نقش جار و مجرور، خبر می باشد.

حرف جرّ «ل» اگر با ضمیر متصل به غیر از «ی» بیاید، به صورت «ل» نوشته می شود.

اگر خبر از نوع جار و مجرور باشد، می تواند ابتدای جمله بیاید که در این صورت، آن خبر مقدم است.

ترجمه عبارت: حافظه ای قوی برای اوست (دارد) و شنوایی اش ده بار بر شنوایی انسان برتری دارد.
 بررسی سایر گزینه ها:

۱) جار و مجرور: ک + ما: همان گونه که

ترجمه عبارت: همانا خداوند مرا به مدارا کردن با مردم امر کرد، همان گونه که مرا به برپاداری واجبات امر کرد.

۲) جار و مجرور: ب + استِخْدَامِ

ترجمه عبارت: دانشمندان تأکید می کنند که دلفین ها می توانند با به کارگیری صداهای مشخص و معینی حرف بزنند.

۳) جار و مجرور: مین + المال

ترجمه عبارت: دانش بهتر از پول است. علم از تو محافظت می کند در حالی که تو از مال نگرهبانی می کنی.

۵۹- عَيْنِ حَرْفِ «الْبَاءِ» يَخْتَلِفُ مَعْنَاهُ:

- ۱) ﴿وَأَدْخَلَنِي فِي حِمَّتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾
 ۲) رَفَعَنِي شَيْءٌ بَعْتَهُ إِلَى الْأَعْلَى بِالْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ!
 ۳) ﴿اقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ﴾
 ۴) ﴿الدَّلَّالِينَ تَضْرِبُ سَمَكَةَ الْقِرْشِ بِأَنْوْفِهَا الْحَادَّةِ﴾

(دشوار - جار و مجرور - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۲

حرف جرّ «ب» دارای دو معنای «به وسیله = با» و «در» می باشد که در معنای دوم با حرف جرّ «فی» مترادف است.

در این گزینه حرف «ب» به معنای «در» آمده است. ← «ناگهان چیزی مرا در اقیانوس اطلس به سوی بالا برد.»

بررسی سایر گزینه ها:

۱) در این گزینه حرف «ب» به معنای «با» آمده است. ← «و من را با (به وسیله) رحمت خود در [زمره] بندگان نیکوکار داخل کن.»

۳) در این گزینه حرف «ب» به معنای «به وسیله» آمده است. ← «بخوان و پروردگارت گرامی ترین است؛ همان که به وسیله قلم یاد داد.»

۴) در این گزینه حرف «ب» به معنای «با، به وسیله» آمده است. ← «دلفین ها کوسه ماهی را با (به وسیله) بینی های تیزشان می زنند.»

(۲) للوقاية من الأمراض المختلفة تستعمل العشب المناسب!
(۴) للنفط استعمال آخر في الصناعة!

(۱) لتسهيل نقل النفط عبر المنحدرات تستخدم آلات!
(۳) من فضلكم للتفتيش اذهبوا على اليمين!

(دشوار - جار و مجرور - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

حرف جرّ «ل» اگر در ابتدای عبارت بیاید، ممکن است به معنای «داشتن» ترجمه شود. باید به لحاظ معنایی عبارت را بررسی کنیم. نفت کاربرد دیگری در صنعت دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) برای آسان کردن انتقال نفت در سرازیری‌ها، ابزارهایی به کار گرفته می‌شود.

۲) برای پیشگیری از بیماری‌های مختلف گیاه مناسب استفاده می‌شود.

۳) لطفاً برای بازرسی به سمت راست بروید.

- ۶۱- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱) ایران در عهد باستان دربارهٔ دین و اعتقادات هخامنشیان به کدام یک از منابع تاریخی استناد کرده‌اند؟
- الف - نوشته‌های یونانی
 ب - کتاب اوستا
 ج - سنگ‌نوشته‌ها و کاوش‌های باستانی
 د - کتاب‌های تاریخی رومیان
- (۱) «الف»، «ج» (۲) «الف»، «د» (۳) «ب»، «ج» (۴) «ب»، «د»

دشوار - دین و اعتقادات - خط به خط - ۱۰۱۴

پاسخ: گزینه ۱

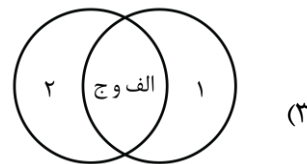
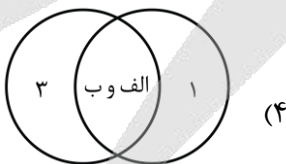
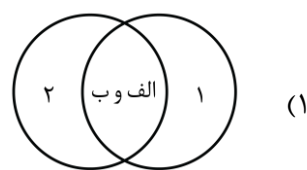
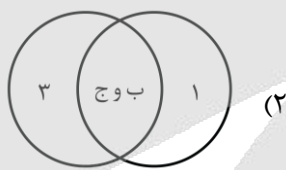
سنگ‌نوشته‌ها، نوشته‌های یونانی به ویژه تاریخ هرودت و نیز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی‌های ارزشمندی دربارهٔ عقاید هخامنشیان ارائه می‌دهند.

دین و اعتقادات در عهد باستان (هخامنشیان)

پژوهشگران برجستهٔ ایرانی و غیرایرانی در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند. عده‌ای از آنان بر پایهٔ برخی مندرجات سنگ‌نوشته‌ها و دیگر شواهد تاریخی، استدلال می‌کنند که هخامنشیان زرتشتی بوده‌اند و گروهی دیگر این نظر را قبول ندارند و می‌گویند، شاهان هخامنشی به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته‌اند.

- ۶۲- اگر اشکانیان (۱)، ساسانیان (۲) و مادها (۳) باشد، با توجه به عبارت‌های داده‌شده، دین و عقاید ایرانیان در دوران باستان در کدام شکل، درست است؟
- الف - باورهای کهن ایرانی
 ب - اهوره‌مزدا
 ج - زرتشتی

دشوار - دین و اعتقادات - مفهومی - ۱۰۱۴

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- الف) و ب) ستایش اهوره‌مزدا و برخی خدایان ایرانی همچون میترا هم در مادها و هم در اشکانیان و سلوکیان دیده می‌شود.
 ج) اعتقاد به زرتشت جزء باورهای ساسانیان به شمار می‌رود. البته در اواسط حکومت اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت.

مشاوره

این تیپ از سؤال‌ها، در کنکور اردیبهشت و تیر ۱۴۰۳ آمده و اگر وجه اشتراک و افتراق ادیان را بدانید اتفاقاً از سؤال‌های ساده محسوب می‌شود.

۶۳- کدام مورد درباره مقایسه دین و اعتقادات دوران ایلامی و سلوکیان درست است؟

- ۱) ایلامی‌ها خدایان را بَخ، اهوره و آمَرتا می‌خواندند. - در دوره سلوکیان تنها اهوره‌مزدا ستایش می‌شد و دین زرتشتی رواج یافت.
- ۲) ایلامی‌ها برای خدایان خود معابد نمی‌ساختند - در دوره سلوکیان سیاست آزادی دینی وجود داشت.
- ۳) ایلامی‌ها، الهه‌ها را به عنوان مادر خدایان می‌پرستیدند - در دوره سلوکیان نیز مظاهر طبیعی پرستش می‌شدند.
- ۴) محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک بود - در دوره سلوکیان نیز علاوه بر اهوره‌مزدا، خدایان کهن ایرانی ستایش می‌شدند.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - دین و اعتقادات - ترکیبی - ۱۰۱۴)

بررسی موارد:

- از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود، معبد چغازنبیل، ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد.
- در دوران سلوکیان و اشکانیان، علاوه بر اهوره‌مزدا، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا هم ستایش می‌شدند.

دین و اعتقادات

ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و از آنان برای پیشرفت کار خود کمک می‌خواستند. به عقیده مردمان ایلام قدیم، خدایان دارای نیرویی ماوراء طبیعی بودند که آنان را بر هر کاری توانا می‌ساخت.
در دوره سلوکیان نیز، اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی کوشش بسیار کردند تا زبان، فرهنگ و باورهای یونانی را در ایران ترویج کنند، اما بیشتر ایرانیان بر دین، سنت‌ها، آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند.

دام تستی

گزینه «۳» به جورایی می‌تونه دام شما باشد! چرا؟ چون اگر دقت نکنید و تنها به قسمت اول پاسخ سؤال توجه کنید که ایلامی‌ها، الهه‌ها را به عنوان مادر خدایان می‌پرستیدند. ممکنه عجله کنید و این گزینه را انتخاب کنید اما در واقع بخش دوم پاسخ اشتباه است؛ **پس مراقب باشید.**

۶۴- پژوهشگران از کدام طریق به تلفیقی بودن هنر سنگ‌نگاری در دوران هخامنشیان پی برده‌اند؟

- ۱) اشاره مورخان یونانی و رومی به استفاده هنرمندان هخامنشی از نقوش دوران قبل
- ۲) ذکر این موضوع در لوح‌های یادبودی سنگ‌نگاره‌های دوران هخامنشی
- ۳) مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با پیش از آن
- ۴) وجود برخی از نقش‌ونگارهای هخامنشی در نقش برجسته‌های دوران سلوکی

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - هنر و معماری - مفهومی - ۱۰۱۶)

پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

مشاوره

تو این سؤال باید منطق موجود تو گزینه‌ها رو با دقت بخونی تا متوجه شی که کدام به خواسته سؤال بیشتر نزدیکه. سؤال مفهومی است به‌خاطر وجود کلیدواژه تلفیقی!

استراتژی

با فن حذف گزینه راحت به پاسخ می‌رسی. گزینه «۴» می‌گه وجود نقوش هخامنشی تو دوره سلوکی که به راحتی حذف می‌شه. گزینه «۲» می‌گه لوح یادبودی، این غلطه چون اصلاً شاهان هخامنشی برای بناهای کاخ و... لوح یادبودی می‌داشتن! می‌مونه گزینه «۱» که اینجا اگر به کتاب مسلط باشی، پاسخ رو پیدا می‌کنی!

دام تستی

تو تاریخ دهم برای برخی از موضوعات مربوط به دوره هخامنشیان به نوشته‌های یونانی و رومی زیاد ارجاع داده شده و ممکنه گمون کنی این‌بار هم همین‌ه. پس مراقب باش تو دامش نیفتی.

- الف - حقوق برابر زن و مرد در دوره هخامنشیان
 ب - مهارت زیاد اهالی سیراف در دریانوردی و صیادی
 ج - به هم گره خوردن دین و سیاست در دوران ساسانیان
 د - بقایای معبد آناهیتا در کنگاور
 هـ - وجود آتشکده‌های متعدد در شهرها و روستاهای ایران
- (۱) «د» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ج» و «ه» (۴) «ب» و «ج»

(دشوار - دین و اعتقادات - ترکیبی - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- الف) لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید (منابع دست اول، نوشتاری)، بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- ب) به گفته مورخان، (منابع دست دوم نوشتاری)، اهالی سیراف در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند.
- ج) درباره وضعیت دین در دوره ساسانی و سیاست دینی آنان، اخبار و آگاهی‌های بیشتری در دسترس است. منابع این اخبار و آگاهی‌ها عبارتند از: سنگ‌نوشته‌ها، نقش برجسته‌ها، شواهد باستان‌شناسی، سکه‌ها، کتاب‌های دینی و اندرزنامه‌های زرتشتیان و برخی آثار مورخان مسلمان، یونانی و رومی و شاهنامه فردوسی. (منابع دست اول نوشتاری)
- د) وجود بقایای معبد آناهیتا در کنگاور (منابع دست اول غیرنوشتاری)
- ه) وجود آتشکده در بسیاری از شهرهای ایران (منابع دست اول غیرنوشتاری)

منابع تحقیق تاریخ ایران در دوران باستان

۶۶- کدام مورد درباره وضعیت زبان و ادبیات در ایران باستان درست است؟

- (۱) مهم‌ترین مدارک بر جای مانده از فارسی باستان سنگ‌نوشته‌های پادشاهان ساسانی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.
 (۲) زبان‌های پارتی یا پهلوی اشکانی و فارسی میانه از شاخه‌های زبان ایرانی باستان به شمار می‌آید.
 (۳) زبان فارسی میانه که دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری ساسانیان شمرده می‌شد.
 (۴) از دوره هخامنشیان شواهد بسیاری دلالت بر وجود ادبیات شفاهی است که توسط شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند رواج می‌یافته است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - زبان، علم و آموزش - خط به خط - ۱۰۱۵)

خط، زبان، علم و آموزش، ستون‌های استوار تمدن‌اند و نقش مهمی در انتقال میراث فرهنگی و تمدن به نسل‌های بعد و ملت‌های دیگر دارند. زبان فارسی میانه که شاخه‌ای از زبان‌های غربی است زبان رسمی و درباری ساسانی بوده و بیشتر در مناطق جنوب و جنوب غربی به کار گرفته می‌شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مهم‌ترین مدارک برجای از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشی است.
- ۲) زبان‌های پارسی یا پهلوی اشکانی مانند زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی شاخه‌ای از زبان غربی است.
- ۴) گوسان‌ها شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گرد دوره اشکانی بودند که کمک شایانی به انتقال داستان‌های ملی و پهلوانی از طریق ادبیات شفاهی انجام می‌دادند.

۶۷- کدام مورد درباره زبان یا علم، در ایران باستان، درست است؟

- ۱) سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشی، به خط و زبان فارسی میانه بوده است.
- ۲) داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی‌ها به صورت شفاهی نقل می‌شده است.
- ۳) ایران در دوره ساسانیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین تمدن‌های مصر، بین‌النهرین، هند و آسیای صغیر بوده است.
- ۴) از مندرجات اوستا برمی‌آید که شاهان ساسانی، پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - زبان، علم و آموزش - خط به خط - ۱۰۱۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) برخی سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشیان و تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.
- ۲) ایران در دوره هخامنشیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن بوده است.
- ۴) مندرجات کتیبه‌ها و پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی، به روشنی نشان می‌دهد که خاندان هخامنشی، پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

ادبیات در ایران باستان

در ایران باستان، نقل شفاهی داستان‌ها و تعالیم دینی و ادبی، بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می‌شد. از این رو، نوشتن متن‌های ادبی و دینی، چندان معمول نبود و تنها اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد را کتابت می‌کردند. مورخان یونانی به داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی و نیز برخی اشعار آن دوره اشاره کرده‌اند که به صورت شفاهی نقل می‌شده است.

۶۸- کدام گزینه درباره تأثیر هنر یونانی بر هنر ایرانی در عهد باستان، درست است؟

- ۱) هنر مجسمه‌سازی در دوره اشکانیان، متأثر از هنر یونانی رونق گرفت.
- ۲) در دوره ساسانیان، معماران ایرانی براساس سنت هنر یونانی، در ساخت گنبد، مهارت یافتند.
- ۳) کنده‌کاری نقش‌ها در دوره هخامنشیان، تحت تأثیر هنر سنگ‌نگاری یونانیان رونق یافت.
- ۴) فلزکاری و جواهرسازی دوران اشکانی و هخامنشی، براساس الگوی یونانی، رواج یافت.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - هنر و معماری - خط به خط - ۱۰۱۶)

هنر مجسمه‌سازی در دوره اشکانیان متأثر از هنر یونانی رونق گرفت و مجسمه‌سازان آثار متعددی پدید آوردند.

نکته

حواستان باشد موارد سایر گزینه‌ها تحت تأثیر هنر یونانی قرار ندارند.

مشاوره

وقتی داری به موضوع واحد (هنر) تو دوره‌های مختلف رو بررسی می‌کنی، حواست به ویژگی‌های خاص هر دوره باشه و قاتیشون نکنی!

هنر در عهد باستان

به طور کل تا قبل از سلوکیان، هنر یونانی چندان بر هنر ایرانی، تأثیر قابل توجهی نداشت و وقتی سلوکیان روی کار می‌آیند، تمام تلاش خود را برای گسترش فرهنگ، هنر و معماری یونانی در ایران به کار گرفتند. در آن زمان عده زیادی از یونانیان به میهن ما مهاجرت کردند و سکونت‌گاه‌ها و شهرهای جدیدی را برپایه اصول معماری یونانی پی افکندند. اشکانیان که در پی سلوکیان قدرت را به دست گرفتند، در آغاز، دنباله‌رو دستاوردهای فرهنگی و هنری یونان بودند، اما به تدریج از نفوذ فرهنگ، هنر و معماری یونانی در ایران کاسته شد.

۶۹- کدام پادشاهان، نسخه‌های اوستا را دوباره گردآوری کردند؟

- (۱) بلاش یکم - شاپور اول (۲) داریوش اول - بلاش یکم (۳) اردشیر دوم - بلاش یکم (۴) بلاش یکم - شاپور دوم

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - دین و اعتقادات - خط به خط - ۱۰۱۴)

مشاوره

یکی از تست‌خیزترین و البته مباحث مورد علاقه طراحان سوال امتحانات تشریحی، همین مبحث گردآوری اوستا هست. حواستون بهش خیلی باشه چون اینجا با چندتا اسم و اتفاق مواجهی و نباید اونا رو قاتی کنی!

بعد از حمله اسکندر به ایران و به آتش کشیدن تخت جمشید، نسخه‌ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود، بر اثر آتش‌سوزی از بین رفت. چند قرن بعد، یکی از پادشاهان اشکانی به نام بلاش یکم، اوستا را گردآوری کرد. در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی اوستای شفاهی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۷۰- کدام مورد درباره موبدان در تاریخ ایران، درست است؟

- (۱) بزرگ‌ترین و شکوهمندترین آتشکده فارس به موبدان اختصاص داشت.
 (۲) موبدان در حکومت ساسانیان، مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی را نیز داشتند.
 (۳) با گسترش دین زرتشتی، موبدان ترجیح دادند مطالب کتاب اوستا را به صورت شفاهی و در مقام بحث و جدل منتقل کنند.
 (۴) یکی از برجسته‌ترین مراکز برای مباحث دینی و آموزش کودکان و فرزندان موبدان، دانشگاه گندی شاپور بود.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - دین و اعتقادات - خط به خط - ۱۰۱۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) مسئول گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی در حکومت ساسانیان، واستریوشان سالار بود و نه موبدان.
 (۳) با این که ترجیح موبدان بر به حافظه سپردن و انتقال شفاهی اوستا بود، اما برای پیروزی در جدل و بحث میان پیروان ادیان مختلف از جمله مسیحیان و نیاز به مدرک و سند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی نمودند.
 (۴) جندی شاپور (گندی شاپور) دانشگاه پزشکی بود و پزشکی از هند، ایران و یونان در آنجا مشغول به کار بودند.

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های نهم (معنا و مفهوم ناحیه سیاسی) / دهم (کشور، یک ناحیه سیاسی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۶

سهم در
کنکور

درس‌های نهم و دهم مجموعاً ۱ تست از ۱۲ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۷۱- همه موارد داده شده می‌توانند نتیجه عبارت زیر باشند؛ به جز:

«در دهه‌های اخیر، افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.»

(۱) مهاجرت به شهرها (۲) ایجاد کلان‌شهرها (۳) تأسیس شهرداری‌ها (۴) تغییر در شیوه زندگی

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - شکل سکونتگاه‌ها و تغییرات جمعیتی - مفهومی - ۱۰۰۹)

افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد. رشد سریع جمعیت از یک سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده (ایجاد شهرهای میلیونی = کلان‌شهر) و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است. در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است. این تغییرات در شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی آنان هم اثر داشته است.

تغییرات جمعیتی سکونتگاه‌های ایران

۱ • افزایش جمعیت ← تغییر شکل سکونتگاه‌ها

۲ • تأثیر رشد سریع جمعیت بر شکل سکونتگاه‌ها: ۱- افزایش جمعیت شهرها ۲- تبدیل نقاط روستایی به شهر

۳ • تبدیل نقاط روستایی به شهر ← تأسیس شهرداری ← افزایش تعداد نقاط شهری

۴ • در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در ۱- جمعیت ۲- ظاهر سکونتگاه‌ها ۳- شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی بوده است.

نکته

در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، «کلان‌شهر» می‌گویند.

۷۲- کدام گزینه مقایسه درستی از روستاهای متمرکز (الف) و شهرهای خطی (ب) ارائه می‌دهد؟

(۱) وجه اشتراک و شباهت «الف» و «ب» در نحوه قرارگیری آنها در امتداد یک رود یا جاده است.

(۲) «ب» برخلاف «الف»، به صورت پراکنده و البته مستطیل شکل هستند.

(۳) «الف» و «ب» هر دو پیرامون یک مرکز اصلی یا میدان یا چاه آب شکل می‌گیرند.

(۴) در «ب»، برخلاف «الف»، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و مراکز اصلی، دور از هم هستند.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - شکل سکونتگاه‌ها و تغییرات جمعیتی - مفهومی - ۱۰۰۹)

صورت سؤال درباره دو موضوع صحبت می‌کند:

یکی روستاهای متمرکز و دیگری شهرهای خطی. پس بهتر است اول با هر دو مفهوم آشنا شوید و سپس به سراغ نکات دیگر برویم.

روستاهای متمرکز

تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند، به طور مثال روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود قرار دارند و یا در امتداد یک جاده شکل می‌گیرند، حالتی به هم‌چسبیده و متمرکز دارند. شهرهای خطی نیز شهرهایی هستند که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است. بنابراین کلیدواژه هر دو مفهوم، خطی بودن و البته در امتداد یک چیزی قرار داشتن است.

شکل سکونتگاه‌ها

در پاسخ تشریحی با شکل روستاهای متمرکز و شهرهای خطی آشنا شدید و اینجا می‌خواهیم به سایر اشکال سکونتگاه‌ها اشاره کنیم تا مبدا آنها را با هم اشتباه بگیرید.

روستاهای پراکنده

در این نوع روستاها، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند.

شهرهای شعاعی یا ستاره‌ای

در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی یا میدان بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می‌گیرند.

شهرهای شطرنجی

در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.

مشاوره

این سؤال چی رو می‌خواد بهت بگه؟ اینکه رفیق... وقتی داری مطلبی یا مبحثی رو می‌خونی، اونا رو به صورت ترکیبی تو ذهنت در نظر بگیر تا بلکه از پس پاسخ دادن به اینجور سؤالا بریایی.

۷۳- چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد شهر باستانی بیشاپور، نادرست است؟

الف - این شهر در شمال شرقی کازرون قرار داشت.

ب - این شهر تا قرن هشتم هجری، آباد و مسکونی بود.

ج - جنگ‌های قبیله‌ای سبب از بین رفتن این شهر شد.

د - در زمان سامانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(آسان - شکل‌گیری و انواع سکونتگاه‌ها - به خط - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

همه عبارت‌ها نادرست‌اند.

بررسی موارد:

گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می‌آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود؛ به طور مثال شهر باستانی بیشاپور، که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود. جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.

۷۴- کدام گزینه مقایسه درستی از مشخصات سکونتگاه‌های شهری و روستایی ارائه نمی‌دهد؟

(۱) در شهرها برخلاف روستاها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.

(۲) در شهرها برخلاف روستاها، پایداری زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.

(۳) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز، فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، کمتر وجود دارد.

(۴) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است.

(متوسط - شکل‌گیری و انواع سکونتگاه‌ها - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

شهرها و روستاها مشخصات نسبتاً متفاوتی از نظر فعالیت‌های اقتصادی، شیوه زندگی و چشم‌انداز طبیعی دارند؛ به عنوان مثال در شهرها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. در مقابل در روستاها، پایداری زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. همچنین در روستاها علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است و فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، برخلاف شهرها محدودیت بیشتری دارد.

سکونتگاه‌ها در ایران از نظر شیوه زندگی به سه دسته تقسیم شده‌اند: زندگی شهری، زندگی روستایی و زندگی عشایری

نوع سکونتگاه	شهری	روستایی	عشایری
جمعیت	زیاد (۱۰/۰۰۰ نفر و بالاتر)	کم	بسیار کم
معیشت	مشاغل خدماتی و صنعتی	کشاورزی	اغلب دامپروری
روابط اجتماعی	ضعیف	قوی	قوی
خدمات و تسهیلات	زیاد	کمتر از شهرها	بسیار کم
سایر ویژگی‌ها	<ul style="list-style-type: none"> خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم است. معمولاً تفاوت زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. شهر از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود است. در سال ۱۳۹۵ طبق گزارش مرکز آمار ایران منظور از شهر هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبه هیئت دولت بوده و دارای شهرداری باشد. 	<ul style="list-style-type: none"> فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است. دارای چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و هوای پاک است. پایندی روستاییان به آداب و رسوم خود زیاد است. همکاری بین آن‌ها به وفور دیده می‌شود. هوای پاک، طبیعت زیبا و زندگی ساده، آرامش بیشتری را برای روستاییان فراهم کرده است. 	<ul style="list-style-type: none"> قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران است. یکجانشینی و سکونت دائمی ندارند. به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند. زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند و پیوندهای خویشاوندی دارند. کوه‌های البرز و زاگرس و دشت‌های هموار مجاور آن‌ها شرایط بهتری برای دامپروری ایجاد کرده است. ایلات عمده ایران: ایل‌سون، بختیاری، قشقایی و ترکمن.

۷۵- در رابطه با سکونتگاه‌های ایران، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«تعداد نقاط شهری در ایران»

- در نیمه شرقی کشور، بیشتر از نیمه غربی است.
- در نیمه شمالی کشور، کمتر از نیمه جنوبی است.
- در ارتفاع ۱۰۰۰-۵۰۰ متر، کمتر از ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر است.
- در ارتفاع پایین‌تر از ۱۰۰۰ متر، بیشتر از ارتفاع بالاتر از ۱۰۰۰ متر است.

(متوسط - شکل‌گیری و انواع سکونتگاه‌ها - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

تعداد نقاط شهری در ایران، در ارتفاع ۱۰۰۰-۵۰۰ متر، کمتر از ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر است. سایر موارد مطرح شده در گزینه‌ها نادرست هستند و عکس آن‌ها صادق است.

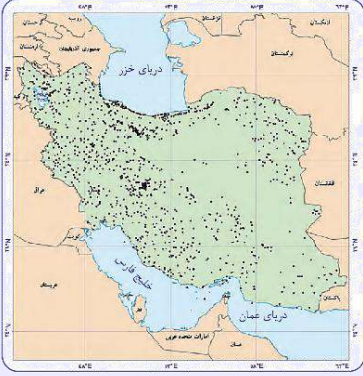
پراکندگی شهرهای ایران بر اساس ارتفاع

عواملی در شکل‌گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی ایران نقش دارند. بین این عوامل، آب بیشترین اهمیت را داشته است. علاوه بر آب، سایر عوامل اثرگذار در شکل‌گیری سکونتگاه‌ها شامل ارتفاع محل، شیب زمین، عرض جغرافیایی، دسترسی به راه‌های ارتباطی، عامل دفاعی و امنیت، آب و هوا و ... است.

در جدول زیر، تأثیر عامل ارتفاع بر پراکندگی نقاط شهری ایران نشان داده شده است. بیشترین درصد شهرها در ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر وجود دارند.

ارتفاع	درصد شهرها
پایین‌تر از سطح دریا تا ۵۰۰ متر	۲۷ %
۵۰۰-۱۰۰۰	۱۳ %
۱۰۰۰-۲۰۰۰	۵۳ %
۲۰۰۰ به بالا	۷ %

نقشه مقابل نشان دهنده پراکندگی نقاط شهری ایران بر حسب عرض جغرافیایی است. همانطور که مشاهده می‌شود، تعداد نقاط شهری در نیمه غربی کشور، بیشتر از نیمه شرقی و در نیمه شمالی کشور بیشتر از نیمه جنوبی است.

اب

- ۷۶- با توجه به اینکه شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست، در کشور ما، چه اقدامی لازم است انجام شود؟
- ۱) بهره‌برداری گسترده‌تر از ذخایر و مواد اولیه نواحی شرقی و مرکزی کشور
 - ۲) توسعه گردشگری در مناطق بکر جنگلی و ارتفاعات با ایجاد تله‌کابین
 - ۳) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی
 - ۴) تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت به تناسب محیط

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - بخش صنعت و معدن - مفهومی - ۱۰۱۰)

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است. به‌طور مثال می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل اینکه به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند. بنابراین، بهره‌برداری گسترده‌تر از ذخایر و مواد اولیه نواحی شرقی و مرکزی کشور می‌تواند سبب توسعه این مناطق شود.

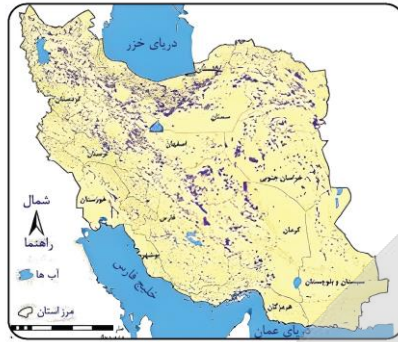
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) توسعه گردشگری در مناطق بکر جنگلی و ارتفاعات با ایجاد تله‌کابین، عملکرد منفی انسان در ارتباط با محیط طبیعی (نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها) را نشان می‌دهد.
- ۳) با توجه به استعدادهای متفاوت نواحی مختلف کشور در زمینه تولیدات باغی، می‌بایست هر استانی میوه‌های ویژه خود را تولید کند. و تولید میوه یک استان در استان‌های دیگر ناشی از عدم شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی است.
- ۴) امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد.

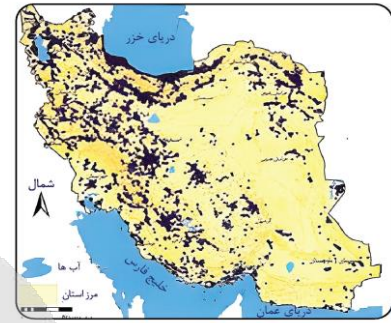
اب

۷۷- با توجه به شکل‌های زیر کدام عبارت درست است؟

ب

الف

- ۱) «الف» شامل فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه منجر می‌شود و «ب» در استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان را دارد.
- ۲) «الف» نشان‌دهنده قدرت معدنی ایران در جهان با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی است و «ب» به دو دسته کلی صنایع دستی و ماشینی تقسیم می‌شود.
- ۳) «الف» شامل فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه منجر می‌شود و «ب» به دو دسته کلی صنایع دستی و ماشینی تقسیم می‌شود.
- ۴) «الف» نشان‌دهنده قدرت معدنی ایران در جهان با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی است و «ب» در استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان را دارد.

(دشوار - بخش صنعت و معدن - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

«الف» نشان‌دهنده نقشه پراکندگی صنایع در ایران و «ب» نشان‌دهنده نقشه پراکندگی معادن در ایران می‌باشد.

بررسی گزینه‌ها:

صنعت: صنعت شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آنها به محصولات جدید منجر می‌شود؛ اعم از اینکه این تغییرات با دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود، به دو دسته کلی صنایع دستی و ماشینی تقسیم می‌شود. (رد گزینه «۳»)

معادن: ایران یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت‌های برتر معدنی جهان است. در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و .. وجود دارد. بخش معدن یکی از بخش‌های مهم اشتغال در کشورمان است. استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند. (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

۷۸- با توجه به عبارت‌های زیر کدام مورد درست است؟

الف - ایران تولید کننده انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ و الیاف مصنوعی می‌باشد.

ب - سرزمین ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه قدمت دارد.

- ۱) «الف» بیانگر نفت و گاز زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد و «ب» بیانگر حمل‌ونقل زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.
- ۲) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد و «ب» بیانگر حمل‌ونقل زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.
- ۳) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد و «ب» بیانگر بازرگانی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد.
- ۴) «الف» بیانگر پتروشیمی زیرمجموعه بخش صنعت می‌باشد و «ب» بیانگر بازرگانی زیرمجموعه بخش خدمات می‌باشد.

صنایع به دو دسته دستی و ماشینی تقسیم می‌شوند.

صنایع ماشینی: شامل صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین‌سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی می‌شود.
صنایع پتروشیمی: از جمله صنایع مهم کشورمان صنعت پتروشیمی است که بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود. مواد پتروشیمی در تولید انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ، الیاف مصنوعی و... کاربرد دارد. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)
خدمات: شامل حمل‌ونقل، آموزش و پرورش، تجارت و بازرگانی و گردشگری می‌باشد.
تجارت و بازرگانی: ایران یکی از کشورهای قدیمی در امر تجارت است. این سرزمین به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه از نظر تجارت قدمت دارد. با توجه به موقعیت و جایگاه تجارت در تولید ثروت، حضور قوی ایران در عرصه‌های تجارت جهان ضروری است. (رد گزینه «۲» و تأیید گزینه «۴»)

۷۹- با توجه به عنوان‌های مطرح شده در بخش تولید محصولات، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

الف - بخش کشاورزی

ب - باغداری

ج - کشت گلخانه‌ای

۱) کشت در بخش «الف» به علت اختلاف شدید درجه حرارت روزانه نسبت به بخش «ج» تنوع بیشتری دارد.

۲) به علت وجود مشکلات در بخش «ج»، ایران در تأمین برخی محصولات به واردات وابسته است.

۳) باغداری نسبت به مورد «الف» از مزیت‌های زیادی برخوردار است.

۴) بخش «ج»، به علت تنوع آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است.

کشور ما برای تولیدات باغی از مزیت‌های زیادی برخوردار است؛ زیرا امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری را دارد.

۸۰- کدام گزینه دلیل مناسبی برای عبارت مطرح شده است؟

«قطب‌های صنعتی در سطح کشور به طور متعادل توزیع نشده است.»

۱) نبود نیروی کار متخصص و ماهر

۲) نبود زیر ساخت‌های کافی در کشور

۳) عدم دسترسی به بازار مصرف جهانی

۴) عدم توجه به توان و ظرفیت‌های محیطی

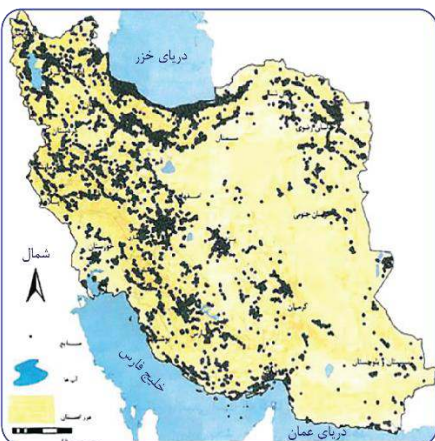
عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است. به طور مثال می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل اینکه به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند.

شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف و تبدیل آن‌ها به محصولات جدید منجر می‌شود؛ اعم از این‌که این تغییرات با دست یا ماشین، در کارگاه یا منزل انجام شود.

بخش صنعت محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها محسوب می‌شود. فعالیت در این بخش منجر به ایجاد اشتغال، خواهد شد و اغلب مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به صنعت وابسته است.

بخش صنعت سهم چشمگیری در (۱) تجارت (۲) تحقیق (۳) توسعه (۴) بهره‌وری دارد.

صنعت

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

منطق: درس نهم (قضیه شرطی و قیاس استثنایی) / درس دهم (سنجشگری در تفکر)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۳

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های نهم و دهم، در مجموع ۱ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۸۱- در کدام موارد، مقدم و تالی به ترتیب نیامده‌اند؟

الف - توانا بود هر که دانا بود.

ب - جویای توام، اگر نپرسی خبرم.

ج - تا نگردي آشنا، زين پرده رمزي نشنوي.

د - گرچه حلواها خوري، شيرين نگردي جان تو.

(۴) «ب» - «الف»

(۳) «الف» - «ج»

(۲) «د» - «ب»

(۱) «الف» - «د»

(متوسط - قضیه شرطی - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

مقدم و تالی در موارد «ب» و «الف» به ترتیب نیامده و جای آن‌ها عوض شده است.

نکته

در قضایای شرطی متصل، مقدم مستلزم تالی است و تالی تابع مقدم است.

تذکر!

در قضایای شرطی متصل، ممکن است جای اجزای جمله عوض شود؛ بنابراین قرار نیست که مقدم حتماً در ابتدای قضیه بیاید.

بررسی موارد:

الف جای مقدم و تالی عوض شده است.

بررسی دقیق‌تر

اگر کسی دانا باشد (مقدم)، توانا است (تالی)

ب جای مقدم و تالی عوض شده است.

بررسی دقیق‌تر

اگر خبری از من نگیری (مقدم)، باز هم جویای تو هستم (تالی)

ج مقدم و تالی به ترتیب آمده‌اند.

بررسی دقیق‌تر

اگر آشنا نشوی (مقدم)، شنونده اسرار و رمزها نمی‌شوی (تالی)

د مقدم و تالی به ترتیب آمده‌اند.

بررسی دقیق‌تر

اگر حلوا هم بخوری (مقدم)، جان تو شیرین نمی‌شود (تالی)

- ۸۲- می دانیم که قضیه «الف یا ج است یا ب» یک قضیه منفصل غیرقابل جمع در کذب است؛ در این صورت
 (۱) اگر الف، ب نباشد قطعاً ج است.
 (۲) اگر الف، ج باشد آنگاه نمی تواند ب باشد.
 (۳) جمع بین ب و ج در صدق امکان پذیر نیست.
 (۴) اگر الف غیر ج باشد، آنگاه غیر ب خواهد بود.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - قضیه شرطی - مفهومی - ۱۰۰۹)

تعبیر

منظور از قضیه منفصل غیرقابل جمع در کذب، همان مانع‌الرفع است.

گام اول

برای حل این سؤال یک قضیه منفصل مانع‌الرفع مثال می‌زنیم:
 قورباغه یا در آب زندگی می‌کند یا در خشکی

گام دوم

اطلاعات این گزینه را روی مثال پیاده می‌کنیم:
 اگر قورباغه در آب زندگی نکند، قطعاً در خشکی زندگی می‌کند.

گام سوم

صدق و کذب آن را بررسی می‌کنیم:
 درست است؛ زیرا به هر حال در قضیه منفصل مانع‌الرفع، باید یک طرف صادق باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) از همان مثال قبلی استفاده می‌کنیم.

- اطلاعات این گزینه را روی مثال پیاده می‌کنیم:
 اگر قورباغه در آب زندگی کند، دیگر نمی‌تواند در خشکی زندگی کند.

- صدق و کذب آن را بررسی می‌کنیم:

نادرست است؛ زیرا در قضیه منفصل مانع‌الرفع، هر دو طرف می‌توانند صادق باشند.

۳) در قضیه منفصل مانع‌الرفع، هر دو طرف می‌توانند صادق باشند؛ پس جمع آن‌ها در صدق ممکن است.

رد گزینه

گزینه‌های ۲ و ۳ هر دو به یک نکته اشاره می‌کنند و از آنجایی که یک تست نمی‌تواند دو جواب صحیح داشته باشد؛ هیچ کدام جواب سؤال نیستند.

۴

از همان مثال قبلی استفاده می‌کنیم.

- اطلاعات این گزینه را روی مثال پیاده می‌کنیم:
 اگر قورباغه در آب زندگی نکند، در خشکی نیز زندگی نمی‌کند.

- صدق و کذب آن را بررسی می‌کنیم:

نادرست است؛ زیرا در قضیه منفصل مانع‌الرفع، به هر حال باید یک طرف صادق باشد.

تذکره!

در این گزینه از کذب یک طرف، کذب طرف دیگر را نتیجه گرفته است؛ در حالیکه باید از کذب یک طرف صدق طرف دیگر را نتیجه بگیرد.

۸۳- کدام گزینه از ویژگی‌های قضایای منفصل مانعه‌الجمع است؟

- (۱) ممکن است هر دو طرف آن همزمان درست باشد.
- (۲) از کذب طرف اول، قطعاً به صدق طرف دوم می‌رسیم.
- (۳) اگر طرف اول صادق باشد، طرف دوم قطعاً کاذب است.
- (۴) اجتماع دو طرف قضیه در کذب، قطعاً محال است.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - قضیه شرطی - خط به خط - ۱۰۰۹)

در قضایای منفصل مانعه‌الجمع، هیچ‌گاه امکان صدق دو طرف وجود ندارد؛ پس اگر یک طرف صادق باشد، طرف دیگر حتماً کاذب است.

تذکر!

نام دیگر «مانعه‌الجمع»، «غیرقابل جمع در صدق» است؛ یعنی نمی‌تواند هر دو طرف صادق باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در قضایای منفصل مانعه‌الجمع، صدق دو طرف محال است.
- (۲) در قضایای منفصل مانعه‌الجمع، کذب یک طرف، ممکن است به کذب طرف دیگر برسد.

نکته

احتمال کذب دو طرف در قضایای منفصل مانعه‌الجمع وجود دارد.

- (۴) در قضایای منفصل مانعه‌الجمع، اجتماع در کذب محال نیست؛ اما اجتماع در صدق محال است.

۸۴- کدام یک از قیاس‌های استثنایی زیر معتبر است؟

- (۱) اگر فردا مدرسه تعطیل باشد، به سفر می‌روم. فردا مدرسه تعطیل نیست. پس به سفر نمی‌روم.
- (۲) اگر برف ببارد، هوا معتدل نیست. هوا معتدل نیست. پس برف می‌بارد.
- (۳) اگر عددی بر ۴ بخش‌پذیر باشد، قطعاً بر ۲ بخش‌پذیر است. ۲۴ بر ۴ بخش‌پذیر است. در نتیجه، بر ۲ هم بخش‌پذیر است.
- (۴) اگر فردا سه‌شنبه باشد، غذا قورمه‌سبزی است. غذا فردا قورمه‌سبزی است. در نتیجه، فردا سه‌شنبه است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - قیاس استثنایی - مفهومی - ۱۰۰۹)

قیاس موجود در گزینه «۳»، «وضع مقدم» و معتبر است؛ یعنی بیان کرده که مقدم (بخش‌پذیری بر ۴) اتفاق افتاده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) این گزینه، رفع مقدم است؛ پس معتبر نیست.

رد گزینه ۱

ممکن است شخص با وجود تعطیل نبودن مدرسه، به مسافرت برود.

- (۲) این گزینه، وضع تالی است؛ پس معتبر نیست.

رد گزینه ۲

ممکن است هوا معتدل نباشد و برف نیز نیارد.

- (۴) این گزینه، وضع تالی است؛ پس معتبر نیست.

رد گزینه ۴

ممکن است مثلاً روز چهارشنبه قورمه‌سبزی پخته شود.

مروری بر حالت‌های معتبر و نامعتبر قیاس استثنایی متصل

حالات نامعتبر قیاس استثنایی متصل	حالات معتبر قیاس استثنایی متصل
رفع مقدم	وضع مقدم
وضع تالی	رفع تالی

۸۵- هرگاه از قضیه «اگر شکلی مستطیل باشد، دارای چهار زاویه است» نتیجه بگیریم که «لوزی دارای چهار زاویه نیست» کدام عبارت درست است؟

- (۱) استدلال ما معتبر و از نوع وضع مقدم است.
 (۲) استدلال ما معتبر و از نوع رفع تالی است.
 (۳) استدلال ما نامعتبر و از نوع رفع مقدم است.
 (۴) استدلال ما نامعتبر و از نوع وضع تالی است.

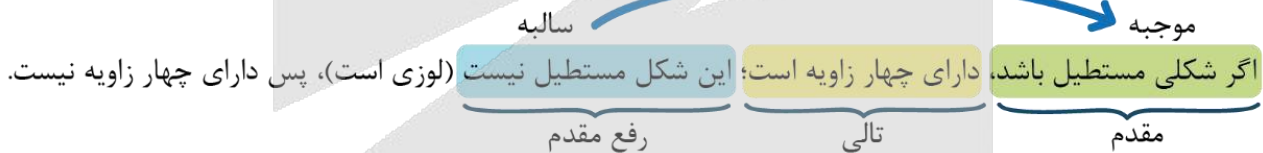
پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - قیاس استثنایی - مفهومی - ۱۰۰۹)

کلم اول

بازنویسی استدلال موجود در صورت سؤال اگر شکلی مستطیل باشد، دارای چهار زاویه است؛ این شکل مستطیل نیست (لوزی است)، پس دارای چهار زاویه نیست.

کلم دوم

بررسی اینکه استدلال مذکور از چه نوعی است می‌گوید که مقدم، رخ نداده؛ پس رفع مقدم است.

کلم آخر

آیا استدلال مذکور مغالطه است؟
 بله؛ رفع مقدم مغالطه و نامعتبر است. در واقع لوزی نیز دارای چهار زاویه است.

مشاوره

حل این تست ساده بود؛ زیرا اگر از اطلاعات عمومی‌تان نیز استفاده می‌کردید، می‌توانستید دو گزینه‌ای که این استدلال را معتبر می‌دانند، خط بزنید.

تست مذکور مشابه کنکورهای داخل ۱۳۹۷، داخل ۱۳۹۵، خارج ۱۳۹۵ و خارج ۱۳۹۱ است.

اگر از قضیه «هرگاه شکلی مربع باشد، دارای چهار ضلع است.» نتیجه بگیریم که «دوزنقه مربع است.» دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟
 (۱) وضع تالی (۲) رفع مقدم (۳) ایهام انعکاس (۴) مغالطه در ماده

پاسخ: گزینه ۱

هرگاه از قضیه «هر کس دیپلم انسانی دارد، آرایه می‌داند.» نتیجه بگیریم که «دیپلم ریاضی آرایه نمی‌داند.» دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟ (داخل ۹۵)
 (۱) فقدان حد وسط (۲) ایهام انعکاس (۳) وضع تالی (۴) رفع مقدم

پاسخ: گزینه ۴

هرگاه از قضیه «هرگاه یک گره آسمانی، ستاره باشد، نورانی است.» نتیجه بگیریم که «ماه ستاره است.» دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟ (خارج ۹۵)
 (۱) مغالطه تمثیل ناروا (۲) ایهام انعکاس (۳) رفع مقدم (۴) وضع تالی

پاسخ: گزینه ۴

در سؤالات منطق کنکور، حداقل یک تست ساده وجود دارد که می‌توانید به آن پاسخ بدهید و از کف میانگین کشوری فاصله تصاعدی بگیرید.

۸۶- کدام یک از افراد زیر متفکر نقاد محسوب نمی‌شود؟

- ۱) فیلسوفی که در مواجهه با یک نظریه جدید می‌گوید: «این نظریه به نظر جالب می‌آید؛ ولی باید در نظر داشت که آیا فرضیات آن در تمام موقعیت‌ها صادق است؟»
- ۲) نویسنده‌ای زمانی که با نقد کتاب خود مواجه می‌شود، می‌گوید: «این نقد می‌تواند جالب باشد؛ اما آیا تمام جنبه‌های شخصیت من به درستی منتقل شده است؟»
- ۳) تاریخ‌نگاری در مواجهه با گزارش‌های تاریخی می‌گوید: «این گزارش‌ها دقیق به نظر می‌رسد؛ اما آیا تمام منابع تاریخی معتبر در آن‌ها لحاظ شده است؟»
- ۴) سیاستمداری در پاسخ به بحران اقتصادی می‌گوید: «آیا نباید برای مقابله با بحران، عملیات فوری اتخاذ کنیم و هر چه سریع‌تر اقدام مستقیم کنیم؟»

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - تفکر نقادانه و کاربردهای استدلال - مفهومی - ۱۰۰)

سیاستمدار مذکور، به فرآیند تفکر، توجه آگاهانه ندارد و موضوع بحران اقتصادی را از جوانب مختلف بررسی نمی‌کند؛ بلکه به اقدامات فوری و سریع تأکید می‌کند. چنین فردی متفکر نقاد محسوب نمی‌شود.

مشاوره

چنین تیپ سؤالاتی را باید از طریق مقایسه گزینه‌ها با یکدیگر حل کنید؛ یعنی در نگاه اول شاید گزینه ۴ نیز متفکر نقاد باشد اما وقتی آن را با سایر گزینه‌ها مقایسه کنید، می‌فهمید که متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فیلسوف مذکور، با شنیدن نظریه جدید، جوانب مختلف آن را بررسی می‌کند؛ پس می‌تواند متفکر نقاد باشد.
- ۲) نویسنده مذکور، با خواندن نقد جوانب و وجوه مختلف آن را بررسی می‌کند؛ پس می‌تواند متفکر نقاد باشد.
- ۳) تاریخ‌نگار مذکور، در هنگام مواجهه با گزارش‌های تاریخی به وجوه و جنبه‌های مختلف آن‌ها اشاره می‌کند؛ پس می‌تواند متفکر نقاد باشد.

یادآوری

- جدی گرفتن فرآیند تفکر
- توجه آگاهانه به فرآیند تفکر
- پرسیدن سؤالات درست و به‌جا
- بررسی وجوه مختلف یک مطلب در هنگام شنیدن آن

ویژگی‌های متفکر نقاد

۸۷- کدام یک از اشخاص زیر از خطابه استفاده کرده است؟

- ۱) شخصی ضمن یک مناظره تلویزیونی و با هدف رسیدن به حقیقت به طرح پرسش‌های مختلفی از مخاطبین بپردازد.
- ۲) یک سخنران در کنگره ملی زن و خانواده با هدف اثبات کاستی‌های موجود در قانون، مقاله خود را نزد حاضرین ارائه می‌دهد.
- ۳) یک روانشناس به مسابقه تلویزیونی دعوت می‌شود و با هدف غلبه بر طرف مقابل، از تکنیک‌های موجود در روانشناسی رفتارگرا استفاده می‌کند.
- ۴) فرمانده پلیس در هفته نیروی انتظامی به مجلس دعوت می‌شود و سخنرانی خود را با هدف رأی دادن نمایندگان به لایحه تشکیل پلیس کودک انجام می‌دهد.

هدف فرمانده پلیس «قانع کردن مخاطبین» می‌باشد؛ پس از **خطابه** استفاده کرده است. او سخنرانی خود را برای این انجام داده تا نمایندگان قانع شوند که به لایحه تشکیل پلیس کودک رأی بدهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① هدف اصلی، رسیدن به حقیقت می‌باشد؛ پس آن شخص از «برهان» استفاده کرده است. در واقع مستقیماً در این گزینه از کلیدواژه «رسیدن به حقیقت» استفاده شده است.

تذکر!

اینگونه نیست که هر جا مناظره تلویزیونی داشته باشیم، گوینده از جدل استفاده کند.

② هدف اصلی، رسیدن به حقیقت می‌باشد؛ پس آن شخص از «برهان» استفاده کرده است. در واقع «اثبات کاستی‌های موجود در قانون» همان رسیدن به حقیقت است.

دام تستی

کلیدواژه «سخنران» نباید شما را فریب دهد که فکر کنید این گزینه خطابه است.

③ هدف اصلی، غلبه بر طرف مقابل می‌باشد؛ پس آن شخص از «جدل» استفاده کرده است. در واقع مستقیماً در این گزینه از کلیدواژه «غلبه بر طرف مقابل» استفاده شده است.

پاسخ‌نامه رو جمع‌وجور کنیم

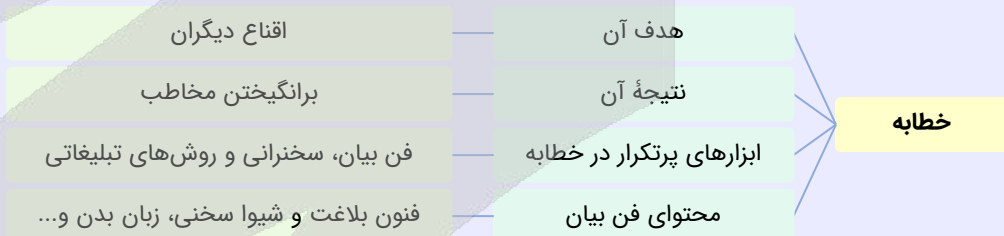
باید به «هدف گوینده» دقت کنید؛ نه مکانی که در آن حرف می‌زند.

گزینه ۱ و ۲ ← رسیدن به حقیقت

گزینه ۳ ← غلبه بر طرف مقابل

گزینه ۴ ← قانع کردن مخاطب

طبقه‌بندی نکات مهمی که مربوط به «خطابه» است

۸۸ - مغالطه موجود در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) پس از رشد ۵٪ اقتصاد، روزنامه‌ای این‌گونه تیتر بزند که: «با تلاش مسئولین به رشد دو رقمی اقتصاد در کشور نزدیک شدیم».
- ۲) در عملیات نظامی امروز، هزاران نظامی و غیرنظامی کشته یا زخمی شدند که حاکی از نقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه توسط دشمن است.
- ۳) شخصی که خریدار این ساختمان است، هنگام مشاهده پروژه از بیان نقاط قوت خودداری کرده و صرفاً نقاط منفی را به دفعات مختلف متذکر می‌شود.
- ۴) شخصی به دلیل زورگیری‌های مکرر محکوم به اعدام است. او در دفاعیات خود می‌گوید که او را اعدام نکنند؛ زیرا در هر صورت به دلیل سرطان فوت می‌کند.

عبارت موجود در گزینه چهار با هدف **جلب ترحم قاضی مطرح شده** و مربوط به مغالطه «توسل به احساسات» است؛ درحالی‌که سایر گزینه‌ها دارای مغالطه «بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی» هستند.

تذکره!

ممکن است بگوئید که در این گزینه نیز بیماری سرطان بزرگ‌نمایی شده؛ اما اولاً، هدف نهایی در گزینه چهار جلب ترحم برای صادر نشدن حکم اعدام است. ثانیاً، باید از سایر گزینه‌ها کمک بگیرد تا متوجه شوید که مقصود طراح در گزینه چهار، قطعاً مغالطه دیگری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تیترو روزنامه در جهت **بزرگ‌نمایی** ۵ درصد رشد اقتصادی است؛ پس دارای مغالطه بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی است.

نکته

مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی همیشه به صورت کاریکاتور یا بزرگ و کوچک کردن نوشتار نیست؛ بلکه نوع کلام یک شخص نیز می‌تواند سبب بروز این مغالطه شود.

۲) بیان این خبر در جهت **بزرگ‌نمایی** واقعه است؛ زیرا اولاً افراد نظامی و غیرنظامی با یکدیگر جمع بسته شده و ثانیاً، کشته‌ها و زخمی‌ها نیز با یکدیگر یکی شدند. در واقع ممکن است اغلب افراد زخمی شده و تعداد اندکی کشته شده باشند؛ اما خبر به نحوی بیان شده که گویا بیشتر افراد کشته شده‌اند.

یک مثال دیگر

دکتر حسینی دارای ۱۰۰ کتاب و مقاله است - شاید دکتر حسینی ۹۹ مقاله و ۱ کتاب داشته باشد؛ اما عبارت جوری بیان شده که مخاطب فکر کند او کتاب‌های زیادی دارد.

۳) رفتار خریدار به نحوی است که گویا قصد دارد تا ایرادات را بزرگ‌نمایی کند تا نهایتاً بتواند ساختمان را با قیمت ارزان‌تری خریداری کند.

نکته

تمرکز روی نقاط مثبت یا نقاط منفی یک چیز اگر بدون دلیل منطقی باشد، حاکی از مغالطه «بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی» است.

۸۹- در کدام گزینه مغالطه «مسموم کردن چاه» مشهود است؟

- ۱) بازپرس به متهم گفت: «آیا کتک زدن همسرت را متوقف کردی؟». متهم پاسخ داد: «بله». قاضی او را محکوم کرد و گفت: «پس اعتراف کردی که قبلاً او را کتک می‌زدی!»
- ۲) فروشنده یخچال پس از بحث و مشاجره فراوان به خریدار گفت: «چرا به ما برچسب گران‌فروش می‌زنی؟». خریدار پاسخ داد: «من برچسب نردم؛ فقط شما را توصیف کردم.»
- ۳) شخصی که داوطلب انتخابات شورای شهر شده در تبلیغات خود بیان می‌کند: «اگر می‌خواهید پله‌های برقی شهر دوباره خراب و آسفالت خیابان نابود شود، به رقیب رأی بدهید»
- ۴) اگر اهل مطالعه کتاب نیستیم و خوش نداریم که از قواعد کاملاً منطقی استفاده کنیم؛ حداقل به قرآن مراجعه کنیم که گفته است: «با مردم به زبان خوش سخن بگوئید.»

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - مغالطه‌های درس ۱۰ - مفهومی - ۱۰۱۰)

عبارت‌های «اهل مطالعه نبودن» و «دوست نداشتن اینکه از قواعد کاملاً منطقی استفاده کنیم» ویژگی‌های ناپسندی هستند که در جهت متقاعد کردن مخاطب بیان شده؛ پس مغالطه مسموم کردن چاه دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این گزینه مغالطه مسموم کردن چاه ندارد؛ زیرا «پرسیدن از کتک زدن همسر» را نمی‌توان یک ویژگی منفی دانست؛ بلکه خبر دادن از وقوع یک اتفاق است.

جالب است بدانید...

در سال ۲۰۰۹ یک همه‌پرسی در کشور نیوزلند با این پرسش که «آیا کتک زدن به عنوان بخشی از اصلاح تربیتی خوب والدین یک جرم کیفری است؟» برگزار شد. برخی این پرسش را «باردار و مبهم» دانسته و از آن انتقاد کرده و ادعا کردند که این سؤال پیش‌فرض می‌گیرد که کتک زدن بخشی از اصلاح تربیتی خوب والدین است.

۲) در این گزینه به جای «برچسب زدن» که بار ارزشی منفی دارد، از «توصیف کردن» که بار ارزشی مثبت دارد استفاده شده است؛ پس دارای مغالطه بار ارزشی کلمات است.

تذکره!

در مغالطه «مسموم کردن چاه» یک ویژگی منفی به طرف مقابل نسبت داده می‌شود تا او با نظر ما همراهی کند؛ اما در اینجا گفت‌وگو در راستای قانع کردن یا وادار کردن مخاطب به همراهی نیست.

۲

«ترساندن» و «تهدید کردن» مربوط به مغالطه توسل به احساسات است.

۳ رد گزینه

در این عبارت هیچ ویژگی منفی‌ای به کسی نسبت داده نشده است.

۹۰- در کدام عبارت مغالطه توسل به احساسات دیده می‌شود؟

- (۱) شما که با رتبه تکریمی وارد دانشگاه شده‌ای و معدل الف را کسب کردی، حتماً از کسانی نخواهی بود که در ترم هشت دفاع می‌کنند!
- (۲) هر دانشجویی حق دارد نظر استاد را زیر سؤال ببرد یا با او مخالفت کند؛ اما من نیز به‌عنوان استاد حق خواهم داشت برگه امتحان آن دانشجو را تصحیح نکنم!
- (۳) تنها کسانی که درس بلد نیستند و به دنبال تقلب هستند، با برگزاری امتحان آنلاین موافق‌اند، امیدوارم همه دانشجوها روش امتحان حضوری را بپذیرند!
- (۴) از ۳۶۵ روزی که امسال داشت من فقط ۱۰ روز بدون هماهنگی با مدیریت به سرکار نیامده‌ام؛ فکر نمی‌کنم این مسئله نیاز به توبیخ داشته باشد.

(متوسط - مغالطه‌های درس ۱۰ - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

گوینده جمله به نوعی دانشجویان خود را تهدید کرده که اگر با نظرات وی مخالفت کنند، برگه امتحانشان تصحیح نمی‌شود، بنابراین به نوعی با استفاده از ایجاد حس ترس در مخاطب، او را به سمت پذیرش نظر خود سوق می‌دهد، پس این عبارت مغالطه توسل به احساسات دارد.

چه مواردی باعث مغالطه توسل به احساسات می‌شود؟

تطمیع - ایجاد حس ترس - تهدید - خودخواهی - ایجاد حس ترحم

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ در اینجا شخص با برجسته کردن موفقیت‌های علمی مخاطب سعی می‌کند وی را از اینکه در ترم ۸ دفاع کند، منصرف نماید؛ پس مغالطه آن مشابه تله‌گذاری است. (در هر صورت توسل به احساسات نیست)

تذکره!

از مغالطه تله‌گذاری صرفاً برای پذیرش یک نظر استفاده نمی‌شود، بلکه گاهی از این مغالطه برای پرهیز مخاطبان از عقیده یا گرایشی نیز استفاده می‌شود. برای مثال شخص می‌گوید چون شما فلان صفت خوب را دارید، پس از شما بعید است که این حرف را بزنید یا این کار را انجام دهید.

نکته

در مغالطه تله‌گذاری ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای باطل یا معتقدان به آن نسبت می‌دهند و برای افراد تله می‌گذارند تا به سمت پذیرش آن گرایش پیدا کنند.

۳

ویژگی‌های ناپسند همچون «بلد نبودن درس» و «دنبال تقلب بودن» به افراد نسبت داده شده تا جرئت مخالفت با آن دیدگاه را نداشته باشند؛ پس مغالطه مسموم کردن چاه دارد.

۴

شخص سعی کرده است با بزرگ نشان دادن تعداد روزهای سال و کم‌اهمیت جلوه دادن روزهایی که خود به سرکار نیامده از توبیخ شدن شانه خالی کند؛ پس چنین فردی از مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی استفاده کرده است.

کنکورشناسی

در کنکور اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ از مغالطه مسموم کردن چاه تست طرح شده بود؛ ممکن است دفعات بعدی که قرار باشد از این درس تست طرح شود، از مغالطه دیگری همچون توسل به احساسات تست مستقیم طرح شود.

درس‌های دوازدهم تا چهاردهم مجموعاً ۳ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۹۱- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف - برای مدیریت بهتر موجودی پول چه کاری باید انجام داد؟

ب - مفهوم بیت زیر به چه چیزی اشاره دارد؟

«چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن / که می‌گویند مَلّاحان سرودی»

«اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد خشک‌رودی»

۱) ثبت کردن و نوشتن نوع مخارج - کاهش درآمد و هزینه‌ها در هنگام فشار مالی

۲) پس‌انداز کردن به صورت ماهانه یا هفتگی - کاهش درآمد و هزینه‌ها در هنگام فشار مالی

۳) پس‌انداز کردن به صورت ماهانه یا هفتگی - اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت مخارج

۴) ثبت کردن و نوشتن نوع مخارج - اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت مخارج

(متوسط - بودجه‌بندی - مفهومی / خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

الف) برای مدیریت بهتر پول، می‌توانیم در ابتدا همه مخارجی را که در طول هفته داریم در جدولی ثبت کنیم.

پ) مفهوم شعر به اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت مخارج اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) و ۲) در هنگام فشار مالی باید درآمد را افزایش و هزینه‌ها را کاهش داد، نه اینکه درآمد را هم کاهش داد.

مشاوره نامه

با توجه به رویکرد مفهومی شدن سؤالات کنکور سراسری، امکان طراحی سؤال غیرمستقیم از آیات، ابیات شعر و به‌طور کلی محتوای ذکر شده در بخش‌های (شهد و شکر، موقعیت، تمرین و فعالیت) وجود دارد.

۹۲- کدام گزینه با توجه به مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه، به ترتیب تکمیل‌کننده موارد «الف - ب - ج - د» می‌باشد؟

مرحله	تعریف
چهارم	«الف»
«ب»	هزینه‌های متغیر و ثابت را به صورت ماهانه فهرست کنید.
اول	«ج»
«د»	مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۱) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله دوم - از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله سوم

۲) از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله دوم - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله سوم

۳) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله دوم

۴) از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، مشخص کنید و بنویسید - مرحله سوم - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد - مرحله دوم

پاسخ: گزینه ۱

ساده - بودجه‌بندی - خط به خط - ۱۰۱۲

مرحله	تعریف
چهارم	اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، در نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.
دوم	هزینه‌های متغیر و ثابت را به صورت ماهانه فهرست کنید.
اول	از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
سوم	مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهانه با یکدیگر مقایسه کنید.

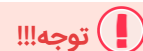
۹۳- در ارتباط با «پرداخت خمس» کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

- خمس و زکات که از واجبات مالی اسلام به شمار می‌روند، زمینه را فراهم می‌کنند تا افراد ناتوان از منابع آن استفاده کنند و عدالت اقتصادی در جامعه گسترش یابد.
- برای پرداخت خمس، باید سال مالی تعیین شود که به صورت طبیعی از همان روزی که اولین درآمد فرد به دست می‌آید، شروع می‌شود.
- هر درآمدی که به دست می‌آید، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج افراد زیاد بیاید، به همان میزان مشمول خمس قرار می‌گیرد.
- خمس که همان مالیات اسلامی است، سهم امام است که به سادات یا نماینده آن‌ها پرداخت می‌شود و موجب توزیع برابر ثروت می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

متوسط - بودجه‌بندی - خط به خط / مفهومی - ۱۰۱۲

خمس یک مالیات اسلامی است که به عنوان سهم امام و سادات به مرجع تقلید یا نماینده او داده می‌شود و موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.

توجه داشته باشید که خمس سهم مراجع تقلید نیست. بلکه سهم امام و سادات است و صرفاً به مراجع تقلید یا نمایندگان آن‌ها اعطا می‌شود.

۹۴- شخصی در طول یک سال ۳,۰۰۰ عدد محصول از ۳,۵۰۰ عدد محصولات تولیدی خود را با قیمت ۲۵,۰۰۰ تومان به فروش رسانده است. در صورتی که مخارج خانوار آن شخص در طی یک سال ۴۰ میلیون تومان و همچنین مالیات پرداختی ۱۰ درصد از درآمد باشد: الف - این شخص سالانه چند میلیون تومان خمس پرداخت می‌کند؟ ب - درآمد خالص ماهانه او به طور میانگین چه میزان است؟

(۲) ۵,۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۸۳۴,۰۰۰ تومان

(۱) ۵,۵۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۸۳۴,۰۰۰ تومان

(۳) ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

پاسخ: گزینه ۲

دشوار - بودجه‌بندی - محاسباتی - ۱۰۱۲

بررسی موارد:

الف) خمس به باقی‌مانده تفاوت درآمد و هزینه تعلق می‌گیرد. (پس‌انداز فرد)

تومان $۷۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۳,۰۰۰ \times ۲۵,۰۰۰ =$ قیمت هر عدد \times تعداد کالای فروخته شده = درآمد

۷,۵۰۰,۰۰۰

تومان $۴۷,۵۰۰,۰۰۰ = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ + (۷۵,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}) =$ هزینه‌هاتومان $۲۷,۵۰۰,۰۰۰ = ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۷,۵۰۰,۰۰۰ =$ هزینه - درآمد = پس‌انداز

مقدار خمس، ۲۰ درصد از میزان باقی‌مانده درآمد است (پس‌انداز)

تومان $۵,۵۰۰,۰۰۰ = ۲۷,۵۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} =$

پ) برای محاسبه درآمد خالص، باید تمام پول‌های ورودی (کسب‌شده) را با تمام پول‌های خروجی (خرج‌شده) مقایسه کنیم:

تومان $۶,۲۵۰,۰۰۰ = ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ \div ۱۲ =$ درآمد ماهانه = ورودی $\div ۱۲ =$ (خمس سالانه + مالیات سالانه + هزینه سالانه) = خروجی

تومان $40,000,000 + 7,500,000 + 5,500,000 = 53,000,000$

تومان $\frac{53,000,000}{12} = 4,416,666$

تومان $6,250,000 - 4,416,666 = 1,833,334$ = اختلاف ورودی و خروجی

۹۵- فرض کنید درآمد خانم اکبری در ماه ۱۵ میلیون تومان و مخارج وی در طول سال به صورت جدول زیر باشد:

نوع خرج	مقدار به میلیون تومان
اجاره خانه	۶۸
خدمات رفاهی	۷/۹۳
بازپرداخت وام	۸
قبوض	۷/۰۷
غذا	۳۷
حمل و نقل	۱۵
بیمه	۵
امور خیریه	۴/۷۵
تفریحات	۳/۲۵

الف - وی در انتهای سال در خصوص درآمد و مخارج خود چه وضعیتی دارد؟
 ب - اگر او بخواهد به میزان پس انداز خود، ۸ میلیون تومان بیافزاید، چه اقدامی باید کند؟
 ج - در طول یک ماه ایشان چند میلیون تومان مخارج داشته‌اند؟

- (۱) درآمد بیشتر از هزینه به میزان ۴۲ میلیون تومان - حذف بازپرداخت وام - ۱۳
 (۲) هزینه بیشتر از درآمد به میزان ۴۲ میلیون تومان - حذف امور خیریه و تفریحات - ۱۵۶
 (۳) هزینه بیشتر از درآمد به میزان ۲۴ میلیون تومان - حذف بازپرداخت وام - ۱۵۶
 (۴) درآمد بیشتر از هزینه به میزان ۲۴ میلیون تومان - حذف امور خیریه و تفریحات - ۱۳

(دشوار - بودجه‌بندی - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

الف) برای بررسی درآمد و مخارج در طول سال به صورت زیر عمل می‌کنیم:

- درآمد سالانه = $12 \times \text{درآمد ماهیانه}$ $\rightarrow 15 \times 12 = 180$ میلیون تومان
 مجموع تمامی مخارج = $68 + 7/93 + 8 + 7/07 + 37 + 15 + 5 + 4/75 + 3/25 = 156$
 مخارج - درآمد پس انداز = $180 - 156 = 24$ میلیون تومان

بنابراین چون درآمد ۱۸۰ میلیون تومان و هزینه ۱۵۶ میلیون تومان هست؛ در نتیجه درآمد از هزینه ۲۴ میلیون تومان بیشتر است.

پ) برای افزایش میزان پس انداز می‌بایست از مخارج غیرضروری کاسته شود، بر همین اساس برای رسیدن به پس انداز ۸ میلیون تومانی،

با حذف امور خیریه و تفریحات می‌تواند ۸ میلیون تومان پس انداز داشته باشد.

ج) مخارج ماهیانه از تقسیم مخارج سالانه بر ۱۲ حاصل می‌شود:

میلیون تومان $156 \div 12 = 13$

۹۶- «برخی از افراد بدون شناخت مدل لپ‌تاپ و کارایی آن و همچنین نوع سیستم‌عاملش برای خرید این کالا برنامه‌ریزی می‌کنند و نمی‌دانند برای رفع چه مشکلی و کدام کاربردهای آن، نیاز به خرید لپ‌تاپ دارند.» این مطلب بیانگر کدام یک از مراحل خرید مقایسه‌ای است؟

- (۱) مرحله اول - تعریف مسئله یا مشکل
 (۲) مرحله دوم - فهرست گزینه‌ها
 (۳) مرحله سوم - تعیین معیارها
 (۴) مرحله چهارم - ارزیابی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - تصمیم‌گیری در مخارج - خط به خط / مفهومی - ۱۰۱۳)

برخی از افراد بدون دانستن کارایی لپ‌تاپ و کارایی آن و همچنین نوع سیستم‌عاملش برای خرید این کالا برنامه‌ریزی می‌کنند و نمی‌دانند برای رفع چه مشکلی و کدام کاربردهای آن نیاز به خرید لپ‌تاپ دارند. ← مرحله اول - تعریف مسئله یا مشکل

مراحل خرید مقایسه‌ای		
مرحله	نام مرحله	توضیحات
اول	تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آن‌ها نیست، بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم	فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع و یا مسئله را حل کند.
سوم	تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
چهارم	ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف
پنجم	تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

۹۷ - فردی با کل سرمایه موجود خود، تعداد ۲۵۰۰ برگ سهام خریداری کرد. اگر قیمت بازاری هر سهم ۱۶۰,۰۰۰ ریال باشد و اگر فرد از فروش کل سهام خود، ۱۵ میلیون تومان سود کرده باشد، با توجه به این اطلاعات:
 الف - قیمت اولیه هر سهم چند تومان بوده است؟
 ب - کل مبلغی که او ابتدا برای خرید سهام پرداخت کرده، چقدر بوده است؟
 (۱) ۲۰,۰۰۰ - ۴۰ میلیون تومان
 (۲) ۲۰,۰۰۰ - ۲۵ میلیون تومان
 (۳) ۱۰,۰۰۰ - ۴۰ میلیون تومان
 (۴) ۱۰,۰۰۰ - ۲۵ میلیون تومان

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - بودجه‌بندی - محاسباتی - ۱۰۱۴)

اطلاعات مسئله:

تعداد برگه سهام خریداری شده و فروخته شده = ۲,۵۰۰ برگه
 قیمت بازاری (ثانویه) هر سهم = ۱۶۰,۰۰۰ ریال = ۱۶,۰۰۰ تومان
 سود حاصل از فروش کل سهام = ۱۵ میلیون تومان

تعداد کل سهام فروخته شده \times ارزش بازاری هر سهم = ارزش کل سهام فروخته شده توسط فرد

$$\Rightarrow \text{ارزش کل سهام فروخته شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش بازاری هر سهم}}{\text{تعداد کل سهام فروخته شده}}$$

۴۰ میلیون تومان = ۴۰ = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان = $۱۶,۰۰۰ \times ۲۵۰۰$ = ارزش سهام فروخته شده توسط فرد

ارزش سهام خریداری شده توسط فرد - ارزش سهام فروخته شده توسط فرد = سود دریافتی فرد

$$۱۵ = ۴۰ - x \Rightarrow x = ۲۵ \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{تومان } ۱۰,۰۰۰ = \frac{۲۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵۰۰} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد کل سهام خریداری شده}} = \text{ارزش اسمی اولیه هر سهم}$$

تومان $۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰ \times ۲,۵۰۰$ = کل مبلغ اولیه پرداخت شده برای خرید کل سهام

۹۸- کدام گزینه پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف - فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید چه نامیده می‌شود و عبارت «شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.» مربوط به کدام گزینه است؟
ب - سومین مرحله از بودجه‌ریزی ماهانه کدام است؟

ج - کدام موضوع در خصوص سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت مصداق ندارد؟

- ۱) خرید مقایسه‌ای - تعیین معیار - مقایسه مجموع درآمد و هزینه - می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.
- ۲) خرید هوشمندانه - فهرست گزینه‌ها - فهرست کردن هزینه‌های متغیر و ثابت - می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.
- ۳) خرید مقایسه‌ای - فهرست گزینه‌ها - مقایسه مجموع درآمد و هزینه - این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.
- ۴) خرید هوشمندانه - تعیین معیار - فهرست کردن هزینه‌های متغیر و ثابت - نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تصمیم‌گیری در مخارج - خط به خط - ۱۰۱۳)

بررسی گزینه‌ها:

منظور از خرید مقایسه‌ای، فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است. پس گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند.

اول: تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکلی یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید؛ مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آن‌ها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم: فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.
سوم: تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید، مهم است.
چهارم: ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها بر اساس معیارهای مختلف که اغلب بر اساس جدول زیر انجام می‌شود.
پنجم: تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

عبارت «شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند» مربوط به مرحله دوم، یعنی فهرست گزینه‌ها است. پس گزینه ۱ هم حذف می‌شود.

می‌توان مراحل بودجه‌بندی را در چهار مرحله زیر خلاصه کرد. کاربرد این مراحل را در زندگی روزمره خود، آزمایش کنید.

۱) از هر منبعی که درآمدی به دست آورید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت	معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.	این حساب‌ها نرخ سود کمتری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.
نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.	نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.	_____
می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	_____

مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت	معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت
این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.	پول به راحتی در دسترس نیست و باید تا پایان دوره مشخص شده آن را در حساب حفظ کرد. برداشت پول مشمول جریمه از دست رفتن بخشی از سود می‌شود.
نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.	اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند!
_____	معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۹۹- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۱۲۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۱۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۱۵۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۲) الف: ۸۰,۰۰۰ ب: ۳۰۰,۰۰۰ ج: ۴۵

(۱) الف: ۷۵,۰۰۰ ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ج: ۳۶

(۴) الف: ۸۰,۰۰۰ ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ج: ۳۶

(۳) الف: ۷۵,۰۰۰ ب: ۳۰۰,۰۰۰ ج: ۴۵

(دشوار - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - ترکیبی / محاسباتی - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

الف) میزان سرمایه اولیه فرد: ۱۲۰ میلیون تومان

وی با همین ۱۲۰ میلیون تومان، ۱۵۰۰ ورقه سهام خریده که همین‌جا می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{تومان } ۸۰,۰۰۰ = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \frac{۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰}$$

پ) در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۴۵۰ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ریال } ۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = \text{تومان } ۳۰۰,۰۰۰ = \frac{\text{ارزش سهام فرد در پایان سال}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \frac{۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۳۳۰ میلیون تومان است (۴۵۰ - ۱۲۰ = ۳۳۰) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیون تومان } ۳۶ = \frac{۱}{۵} \times ۱۸۰ = \frac{۱}{۵} (۳۳۰ - ۱۵۰)$$

۱۰۰- کدام گزینه در خصوص انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری صحیح است؟

(۱) یکی از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت این است که می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

(۲) دوره زمانی سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت از ۶ ماه تا چندین سال است.

(۳) در سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.

(۴) یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت این است که معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

سپرده گذاری در بانک

انواع حساب های سرمایه گذاری	۱. حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ۲. حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت
شباهت حساب های سپرده سرمایه گذاری	بانک ها با مبالغی که در هر دو نوع حساب سپرده جمع می شود، در طرح های سود آور اقتصادی از طرف سپرده گذاران شرکت می کنند و سهم آن ها از سود را به اصل سپرده شان می افزایند.
تفاوت حساب های سپرده سرمایه گذاری	- در حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می کند. - در حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت برداشت از حساب تا پایان دوره سرمایه گذاری (یک ساله یا بیشتر) وجود ندارد. در صورت برداشت از حساب مقداری از سودی که بانک در ابتدا تعهد کرده است، می کاهد و به نوعی مشتری را جریمه می کند.

الف) حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت

مزایای حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت	معایب حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت
پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می توانید پولتان را بدون هیچ جریمه ای برداشت کنید.	این حساب ها نرخ سود کمتری نسبت به حساب های دیگر پس انداز دارند.
نرخ سود این سپرده ها می تواند هم زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک ها افزایش یابد.	نرخ سود این سپرده ها می تواند هم زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک ها کاهش یابد.
می توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب ها را باز نمود.	-
می توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	-

ب) حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت:

- در این نوع از حساب ها، لازم است مقدار مشخصی پول برای مدت معینی در بانک سپرده شود.
- دوره زمانی این حساب ها از ۶ ماه تا چندین سال است.
- نرخ سود آن ها در دوره زمانی معین شده تغییر نخواهد کرد.
- هر چقدر زمان طولانی تر پول سپرده گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می گیرد.
- اگر فرد پول را قبل از زمان توافق یا سررسید برداشت کند، مقداری از سود تعیین شده را از دست می دهد.

مزایای حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت	معایب حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت
این سپرده ها سود بالاتری دریافت می کنند.	پول به راحتی در دسترس نیست و باید تا پایان دوره مشخص شده آن را در حساب حفظ کرد. برداشت پول مشمول جریمه از دست رفتن بخشی از سود می شود!
نرخ سود این سپرده ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی کند.	اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب ها در حد توافق شده باقی می ماند!
-	معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

بانک های قرض الحسنه

بانک های قرض الحسنه:	- این نوع بانک ها به سپرده های پس انداز، سودی نمی دهند. - به ازای مدت زمان سپرده گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می گیرند. - مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع: ۱. مقدار سپرده و ۲. مدت زمان سپرده گذاری است.
----------------------	---

بررسی گزینه ها:

- ۱ نادرست است؛ یکی از مزایای حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت این است که می توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.
- ۲ نادرست است؛ دوره زمانی سپرده سرمایه گذاری بلند مدت از ۶ ماه تا چندین سال است.
- ۳ نادرست است؛ در سپرده سرمایه گذاری بلند مدت اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب ها در حد توافق شده باقی می ماند.
- ۴ درست است؛ یکی از معایب حساب های سپرده سرمایه گذاری بلند مدت این است که معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

آرشیو آزمون های الکترونیکی ماز را در **دیجی ماز** بخوانید!

سال
۱۴۰۳-۱۴۰۴

منواسکن کن

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

پیش خوانی پایه یازدهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود. به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

ویراستاران	طراحان	مسئول درسی	درس
ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - علی فلاح	محمد نوربخش - سعید عزیز خانی امیر زراندوز - محمد یگانه حمیدرضا سجودی	محمد نوربخش	ریاضی
فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی - محمد جواد بانسی	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیر سلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
مریم آقایی - کیارش پورمهدی سید دانیال محمدی نیا	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمد علی تابانفر محمد علی کاظمی نصر آبادی - روح الله گلشن	هاله کریمی	زبان عربی
کیمیا طهماسبی - حسن صدری فرشته قنبری - ساناز نامداری	امیر محمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	امیر محمد نصیری	فلسفه

تیم اجرایی و تولید آزمون

آتنا عبدالرحیم زاده
سرپرست آزمون: فائزه زارع

یگانه پورابراهیم

مرضیه بنیانی

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوب تون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین.

راستی! حتماً در نظر سنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهادات تون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری - واحد آزمون ماز

اتفاقات شناختی احتمالی در جلسه آزمون و راه‌های مدیریت آن

اتفاقات شناختی چیزایی هستن که مستقیم با یادگیری و مغزت در ارتباطن؛ مثل حافظه، تمرکز، تصمیم‌گیری و ... این اتفاقات ممکنه برای هر کسی توی جلسه کنکور رخ بدن. فرق رتبه‌برترها با بقیه در این نیست که براشون پیش نیاد، بلکه در اینه که بلدن چطور مدیریتش کنن. اینجا ۵ اتفاق مهم رو بررسی می‌کنیم و برای هر کدوم، هم **راه‌حل فوری** (توی همون لحظه) می‌گیم، هم **راه‌حل مهارتی** (با تمرین قبل از کنکور).

۱ فراموشی آنی (احساس خالی شدن ذهن)

ناگهان حس می‌کنی همه‌چی یادت رفته. حتی ساده‌ترین فرمول‌ها برات غریبه می‌شن. این حالت بیشتر به خاطر اضطراب و ترشح آدرنالین که حافظه کوتاه‌مدت رو موقتاً مختل می‌کنه.

چطور مدیریتش کنم؟

- **نفس عمیق:** مداد رو بذار زمین، چشمتو ببند و ۳ تا ۵ بار عمیق نفس بکش.
- **تغییر موقت:** از اون سؤال بگذر و یکی آسون‌تر رو جواب بده تا اعتماد به نفس برگرده.
- **یادآوری زمینه‌ای:** سعی کن موقعیت مطالعات رو به یاد بیاری (مثلاً پشت میزت یا کتابخونه). این تصویر گاهی جرقه یادآوری رو می‌زنه.

چیکار کنم پیش نیاد؟

با کاهش استرس، استرس مثل تاریکی باغه: وقتی چیزی رو نمی‌بینی، هر صدایی برات ترسناک میشه. ولی اگه چراغی همراهت باشه، ترست می‌ریزه. مسیر کنکور هم برای خیلی‌ها تاریک و مبهمه، اما ما توی ماز سعی کردیم چراغ دستت بدیم تا راهو ببینی. چون این مسیر رو هم خودمون رفتیم، هم بارها با بچه‌ها طی کردیم و می‌دونیم ته باغ به یه کلبه روشن و گرم می‌رسی.

۲ حواس‌پرتی و کاهش تمرکز

وسط حل سؤال، فکرت می‌ره سمت نتیجه کنکور، سؤال قبلی، یا حتی صدای سالن.

چطور مدیریتش کنم؟

- **تکنیک "اینجا و اکنون":** به خودت بگو «فقط همین یک سؤال مهمه».
- **یادداشت کردن:** اگه فکری ذهنتو درگیر کرد، یه کلمه کلیدی حاشیه دفترچه بنویس و بذار بعداً برگردی سراغش.

چیکار کنم پیش نیاد؟

با تکنیک رکورد زدن. به جای اینکه بگی «من تمرکز ندارم»، مدت تمرکزت رو مثل رکورد ورزشی بالا ببر. امروز ۱۰ دقیقه، فردا ۱۵، بعد ۲۰ و ... توقع یک‌بارۀ یک ساعت تمرکز نداشته باش.

یهو ذهنت می‌ره سمت بدترین سناریو: «اگه این تستو غلط بزنی چی؟»، «رتبه‌م خراب میشه».

چطور مدیریتش کنم؟

- **توقف فکر:** توی ذهنت محکم بگو «سه!».
- **جایگزینی افکار:** بگو «حتی رتبه یک هم همه رو درست نزد»، یا «این فقط یه مسابقه‌ست».
- **تمرکز روی فرآیند:** به جای رتبه، حواستو بذار روی کار درست: خوندن دقیق، مدیریت زمان، حل مرحله به مرحله.

چیکار کنم پیش نیاد؟

کتابای انگیزشی بخون، روش مطالعات رو اصلاح کن و به جای غرغر، دنبال راه حل باش.

چند سؤال سخت پشت سر هم

یهو چندتا سؤال میاد که نمی‌تونی جواب بدی. روحیات می‌ریزه.

چطور مدیریتش کنم؟

- **پیچ انتظار رو تنظیم کن.** یعنی از قبل بدون که ممکنه چند سؤال سخت پشت سر هم بیاد. وقتی آمادگی داری، دیگه غافلگیر نمی‌شی.

چیکار کنم پیش نیاد؟

این اتفاق برای همه می‌افته. حتی رتبه ۱ سال ۱۳۸۸، هفت سؤال اول کنکورشو نتونست جواب بده! ولی چون مدیریت کرد، در نهایت رتبه ۱ شد. پس بدون این شرایط طبیعی.

خستگی و تحلیل رفتن ذهن

در ساعات پایانی، مغزت کم‌کم خسته میشه. سرعت میاد پایین و بی‌دقتی زیاد میشه.

چطور مدیریتش کنم؟

- **استراحت میکرو:** چشمتو ببند، یه کم کشش انجام بده، آب بخور.
- **تقویت انرژی:** یه خوراکی شیرین مثل خرما یا شکلات بخور.
- **تغییر وضعیت بدن:** صاف بشین، شونه‌ها عقب. این حالت هوشیاری میاره.

چیکار کنم پیش نیاد؟

تمرین! توی آزمونای آزمایشی ماز، نشستن سه ساعته رو بارها تجربه می‌کنی. مدرسه معمولاً امتحان طولانی نداره، پس لازمه خودتو به این شرایط عادت بدی. حتی با لباس رسمی و صندلی شبیه‌سازی کن تا بدن و مغزت روز کنکور آماده باشن.

جمع‌بندی آخر...

بادت باشه همه داوطلب‌ها این حس‌ها رو تجربه می‌کنن؛ تفاوت در اینه که بعضیا بدن مدیریتش کنن و بعضیا نه. لکتور جنگ (پی احساس بودن) نیست؛ هنر کنترل احساساته. تو ماه‌ها برای این روز تمرین کردی، الان وقتشه به خودت و تجربیات اعتماد کنی. هر بار که بگی از این موقعیت‌ها پیش لومه، به باد پیازه (این اتفاق واسه همه هست، اما من آماده‌ام).

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال ریاضی تا پایان فصل ۱
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

بودجه‌بندی
این آزمون

گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها و استدلال ریاضی، مجموعاً ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۱- چند تا از موارد زیر گزاره است؟

الف: میانگین دمای هوای دیروز شهر شیراز زیر صفر درجه بود.

ب: $۳^۲ + ۲ \times ۳ = ۱۶$

ج: $(-۱)^n$ به ازای هر عدد طبیعی n مقداری مثبت است.

د: ادبیات مهم‌تر از ریاضی است.

ه: امتحان ریاضی پایه یازدهم به صورت نهایی در خردادماه برگزار می‌شود.

۵ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

(آسان - گزاره و ترکیب عطفی و فصلی - مفهومی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

موارد (الف)، (ب)، (ج) و (ه) گزاره هستند.

مورد (د) بر حسب میزان اهمیت دادن دانش‌آموزان مختلف به این دو درس ارزش‌های متفاوتی دارد، پس این جمله گزاره نیست.

گزاره: سنگ‌بنای منطق و استدلال

هر جمله خبری که دارای ارزش منحصر به فرد درست یا نادرست باشد را گزاره می‌نامند.

تذکره!

جمله‌های خبری که ارزش آن بر حسب سلیقه افراد تغییر می‌کند، گزاره نیستند. به طور مثال جمله خبری سیب قرمز از سیب زرد خوشمزه‌تر است گزاره نیست، چون ارزش آن بر حسب سلیقه افراد متغیر است.

۲- ارزش چند تا از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

الف: $(\sim p \Rightarrow p) \Rightarrow (p \Rightarrow p)$

ب: $(p \vee \sim p) \Rightarrow p$

ج: $p \Rightarrow (p \vee \sim p)$

د: $(p \wedge \sim p) \Rightarrow (p \Rightarrow \sim p)$

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(متوسط - ترکیب شرطی - استدلالی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ تنها در حالتی نادرست است که مقدم (p) درست و تالی (q) نادرست باشد، در سایر حالت‌ها ارزش گزاره شرطی درست است.

بررسی موارد:

به بررسی موارد داده شده می‌پردازیم:

(الف) $(\sim p \Rightarrow p) \Rightarrow (p \Rightarrow p) \equiv T$

p	$\sim p$	$p \Rightarrow p$
د	د	د
ن	د	د

- (پ) $(p \vee \sim p) \Rightarrow p \equiv T \Rightarrow p \equiv p$
- (ج) $p \Rightarrow (p \vee \sim p) \equiv p \Rightarrow T \equiv T$
- (د) $(p \wedge \sim p) \Rightarrow (p \Rightarrow \sim p) \equiv F \Rightarrow (p \Rightarrow \sim p) \equiv T$
F به انتقای مقدم همواره درست است

بنابراین موارد (الف)، (ج) و (د) همواره درست هستند.

۳- نقیض گزاره $p \wedge (p \Rightarrow q)$ با کدام گزاره‌ها هم‌ارزش است؟

- الف: $\sim p \vee \sim q$
- ب: $p \Rightarrow q$
- ج: $(p \vee \sim q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)$
- (۱) «الف» و «ب»
- (۲) «الف» و «ج»
- (۳) فقط «الف»
- (۴) فقط «ب»

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - ترکیب شرطی - استدلالی - ۱۱۰)

ابتدا ارزش گزاره داده شده و سپس نقیض آن را مشخص می‌کنیم و با ارزش سه گزاره داده شده مقایسه می‌کنیم:

p	q	$p \Rightarrow q$	$p \wedge (p \Rightarrow q)$	$\sim (p \wedge (p \Rightarrow q))$	$\sim p \vee \sim q$	$(p \vee \sim q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)$
د	د	د	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	ن	د	د	د
ن	د	د	ن	د	د	ن
ن	ن	د	ن	د	د	د
		(ب)		نقیض خواسته شده	(الف)	(ج)

تذکر: برای گزاره الف و ج داریم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee \sim q$	$(p \vee \sim q)$	$p \Rightarrow \sim q$	$(p \vee \sim q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)$
د	د	ن	ن	ن	د	ن	ن
د	ن	ن	د	د	د	د	د
ن	د	د	ن	د	ن	د	ن
ن	ن	د	د	د	د	د	د
				(الف)			(ج)

۴- اگر گزاره $p \wedge \sim q$ درست و گزاره $r \Leftrightarrow q$ نادرست باشد، ارزش گزاره‌های $p \Rightarrow r$ و $q \Rightarrow \sim p$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- (۱) درست - درست
- (۲) درست - نادرست
- (۳) نادرست - نادرست
- (۴) نادرست - درست

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - ترکیب دو شرطی - استدلالی - ۱۱۰)

چون $p \wedge \sim q$ درست است، پس:

$$\begin{cases} p \equiv T \\ \sim q \equiv T \xrightarrow{\text{در نتیجه}} q \equiv F \end{cases}$$

از طرفی $r \Leftrightarrow q$ نادرست است، پس ارزش r مخالف ارزش q است؛ یعنی:

$r \equiv T$

$$p \Rightarrow r \equiv T \Rightarrow T \equiv T$$

$$q \Rightarrow \sim p \equiv F \Rightarrow F \equiv T$$

بنابراین هر دو گزاره درست هستند.

۵- در جدول ارزش گذاری گزاره $[(\sim q \Rightarrow p) \wedge q] \Leftrightarrow \sim p$ در ستون نتیجه، چند T وجود دارد؟ (T: درست)

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) هیچ

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیب دو شرطی - کاربردی - ۱۱۰۱)

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim q \Rightarrow p$	$(\sim q \Rightarrow p) \wedge q$	$[(\sim q \Rightarrow p) \wedge q] \Leftrightarrow \sim p$
T	T	F	F	T	T	F
T	F	F	T	T	F	T
F	T	T	F	T	T	T
F	F	T	T	F	F	F

در ستون نتیجه، دو تا T مشاهده می کنیم.

ارزش گذاری گزاره های مرکب: راهنمای گام به گام

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$p \Rightarrow q$	$p \Leftrightarrow q$
د	د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن	ن
ن	د	د	ن	د	ن
ن	ن	ن	ن	د	د

۶- با کدام شرط استدلال گزاره زیر درست است؟

«در یک مثلث متساوی الساقین با قاعده y و ساق x، اگر اندازه ساق دو برابر شود، اندازه مساحت مثلث ۳ برابر می شود.»

$\frac{y}{x} = \frac{2}{5}$ (۴)
 $\frac{x}{y} = \frac{2}{5}$ (۳)
 $\frac{x}{y} = \sqrt{\frac{2}{5}}$ (۲)
 $\frac{y}{x} = \sqrt{\frac{2}{5}}$ (۱)

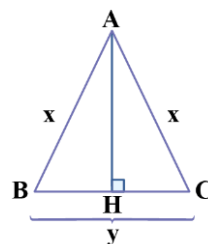
پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - استدلال و اثبات ریاضی - محاسباتی - ۱۱۰۱)

با توجه به اطلاعات مسئله مثلث متساوی الساقین زیر را در نظر می گیریم:

AH ارتفاع مثلث ABC است. با استفاده از رابطه فیثاغورث در مثلث AHC مقدار AH را به دست می آوریم:

$$AH^2 + HC^2 = AC^2 \Rightarrow AH^2 + \left(\frac{y}{2}\right)^2 = x^2$$

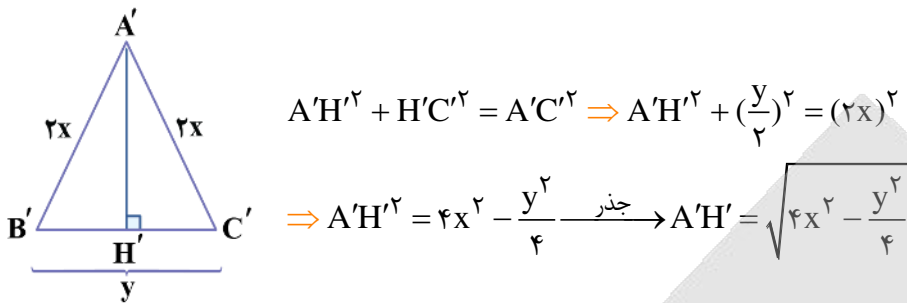
$$\Rightarrow AH^2 = x^2 - \frac{y^2}{4} \xrightarrow{\text{جذر}} AH = \sqrt{x^2 - \frac{y^2}{4}}$$

اندازه مساحت مثلث ABC را به دست می آوریم:

$$S_1 = \frac{BC \times AH}{2} = \frac{y \times \sqrt{x^2 - \frac{y^2}{4}}}{2}$$

در حالت بعدی طول ساق مثلث را ۲ برابر می‌کنیم و داریم:
 ارتفاع مثلث $A'B'C'$ است. با استفاده از رابطه فیثاغورث در مثلث $A'H'C'$ مقدار $A'H'$ را به دست می‌آوریم:

$$A'H'^2 + H'C'^2 = A'C'^2 \Rightarrow A'H'^2 + \left(\frac{y}{2}\right)^2 = (2x)^2$$

$$\Rightarrow A'H'^2 = 4x^2 - \frac{y^2}{4} \xrightarrow{\text{جذر}} A'H' = \sqrt{4x^2 - \frac{y^2}{4}}$$

اندازه مساحت مثلث $A'B'C'$ را به دست می‌آوریم:

$$S_2 = \frac{B'C' \times A'H'}{2} = \frac{y \times \sqrt{4x^2 - \frac{y^2}{4}}}{2}$$

در نهایت داریم:

$$\frac{S_2}{S_1} = 3 \Rightarrow \frac{\cancel{y} \times \sqrt{4x^2 - \frac{y^2}{4}}}{\cancel{y} \times \sqrt{x^2 - \frac{y^2}{4}}} = 3 \Rightarrow \frac{\sqrt{4x^2 - \frac{y^2}{4}}}{\sqrt{x^2 - \frac{y^2}{4}}} = 3 \xrightarrow{\text{توان 2}} \frac{4x^2 - \frac{y^2}{4}}{x^2 - \frac{y^2}{4}} = 9$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 9x^2 - \frac{9y^2}{4} = 4x^2 - \frac{y^2}{4} \Rightarrow 5x^2 = 2y^2 \Rightarrow \frac{x^2}{y^2} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{x}{y} = \sqrt{\frac{2}{5}}$$

۷- برای اثبات گزاره «اگر n^2 زوج باشد، آنگاه n زوج است ($n \in \mathbb{N}$)» می‌خواهیم از عکس نقیض گزاره شرطی استفاده کنیم. کدام

گزینه n را به درستی در نظر گرفته است؟

- (۱) n را هر عددی می‌توان فرض کرد.
- (۲) n را باید یک عدد فرد در نظر گرفت.
- (۳) n را باید یک عدد زوج در نظر گرفت.
- (۴) n^2 را باید یک عدد فرد در نظر گرفت.

آسان - استدلال و اثبات ریاضی - مفهومی - (۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

اثبات با عکس نقیض: میانبر هوشمندانه در منطق

اگر اثبات گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ سخت باشد، می‌توان عکس نقیض آن یعنی $\sim q \Rightarrow \sim p$ را اثبات کرد و در این صورت گزاره شرطی اولیه نیز ثابت می‌شود. به عبارت دیگر در گزاره شرطی اولیه نقیض تالی (یعنی $\sim q$) را در نظر می‌گیریم و اگر به نقیض مقدم (یعنی $\sim p$) رسیدیم، درستی گزاره اثبات شده است در غیر این صورت اگر به خود مقدم (یعنی p) برسیم گزاره شرطی نادرست خواهد بود.

برای اثبات این گزاره از عکس نقیض آن استفاده می‌کنیم. کافی است مقدار n را فرد در نظر بگیریم:

$$n \text{ فرد است} \Rightarrow n = 2k + 1 \xrightarrow{\text{توان 2}} n^2 = (2k + 1)^2 \Rightarrow n^2 = \underbrace{4k^2 + 4k}_{\text{از 2 فاکتور می‌گیریم}} + 1 \Rightarrow n^2 = 2(2k^2 + 2k) + 1$$

برابر k' در نظر می‌گیریم

$$\Rightarrow n^2 = 2k' + 1 \Rightarrow n^2 \text{ فرد است}$$

با فرض نقیض تالی گزاره شرطی داده شده به نقیض مقدم آن رسیدیم، بنابراین گزاره داده شده درست است.

۸- کدام گزاره فارسی، به طور نادرست به نمادهای ریاضی تبدیل شده است؟ (W و R^+ به ترتیب اعداد حقیقی مثبت و اعداد حسابی را نشان می‌دهند)

(۱) مکعب عدد طبیعی X از مربع آن بزرگ‌تر یا با آن مساوی است:

$$x \in \mathbb{N}; x^3 \geq x^2$$

(۲) جذر عدد حقیقی مثبت x ، از نصف آن عدد ۲ واحد بیشتر است:

$$x \in \mathbb{R}^+; \sqrt{x} > \frac{x+2}{2}$$

(۳) قدرمطلق تفاضل عدد حقیقی x از عدد حقیقی y از مجموع این دو عدد، کوچک‌تر است:

$$x, y \in \mathbb{R}; |y-x| < x+y$$

(۴) مجموع مربعات دو عدد حسابی x و y برابر است با مربع مجموع آنها منهای دو برابر حاصل ضرب آنها:

$$x, y \in \mathbb{W}; x^2 + y^2 = (x+y)^2 - 2xy$$

(دشوار - استدلال و نماد ریاضی - مفهومی / دانشی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

موارد ۱، ۳ و ۴ همگی درست هستند، اصلاح شده نماد ریاضی گزینه ۲ به صورت مقابل است:

$$x \in \mathbb{R}^+; \sqrt{x} > \frac{x}{2} + 2$$

دام تستی

خیلی‌ها فرق مجموع مربعات دو عدد و مربع مجموع دو عدد را نمی‌دانند یا با هم قاطی می‌کنند. یک بار برای همیشه دقت کنید که:

$$y \text{ و } x \text{ مربعات} = x^2 + y^2$$

$$y \text{ و } x \text{ مجموع} = (x+y)^2$$

۹- در کدام گزینه، اشتباه محاسباتی رخ نداده است؟

$$\frac{2x+2y}{2} = x+y \quad (2)$$

$$(a-b)^2 = a^2 - b^2 \quad (4)$$

$$\frac{3x+4}{4} = 3x \quad (1)$$

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 \quad (3)$$

(آسان - استدلال و اثبات ریاضی - دانشی / مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

رازهای سادگی و اتحاد در تحلیل داده‌ها: از عبارات تا ساختارهای پیچیده

(۱) در عبارتی شبیه $\frac{A \pm B}{B}$ نمی‌توانیم B ها را از صورت و مخرج ساده کنیم چون در صورت کسر، علامت‌های جمع یا تفریق وجود دارد، ولی اگر عبارتی شبیه

$\frac{A \times B}{B}$ داشتیم B ها را می‌توانیم ساده کنیم.

(۲) عبارت $\frac{A \pm B}{C}$ را می‌توانیم به شکل $\frac{A}{C} \pm \frac{B}{C}$ بنویسیم؛ مثلاً:

$$\frac{4x+8y}{2} = \frac{4x}{2} + \frac{8y}{2} = 2x+4y$$

(۳) اتحادهای مربع دو جمله‌ای به صورت زیر هستند:

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$$

$$(a-b)^2 = a^2 + b^2 - 2ab$$

طبق مطالب درسنامه، در گزینه ۱ نمی‌توانیم عدد ۴ را از صورت و مخرج ساده کنیم. در گزینه ۲ عمل ساده کردن به درستی انجام شده است:

$$\frac{2x + 2y}{2} = \frac{2x}{2} + \frac{2y}{2} = x + y$$

در گزینه‌های ۳ و ۴ نمی‌توانیم توان ۲ را فقط به a و b داخل پرانتز بدهیم بلکه باید از اتحادها استفاده کنیم که در درسنامه، هر دو اتحاد را در قسمت (۳) آورده‌ایم.

۱۰- در کدام گزینه اشتباه محاسباتی رخ نداده است؟

(۱) حاصل کسر $\frac{2x - 4y}{2}$ با ساده کردن هر جمله صورت بر مخرج برابر با $(x - 2y)$ است.

(۲) اگر طول ضلع مربعی ۳ برابر شود، محیط آن ۹ برابر می‌شود.

(۳) اگر m عددی مثبت باشد، از نامساوی $a > b$ نتیجه می‌گیریم که $ma < mb$

(۴) اگر شعاع دایره‌ای ۳ برابر شود، مساحت آن هم ۳ برابر می‌شود.

(متوسط - استدلال و اثبات ریاضی - دانشی / مفهومی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

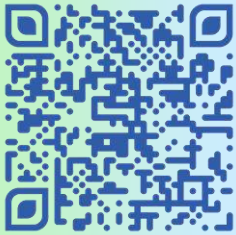
۱ $\frac{2x - 4y}{2} = \frac{2(x - 2y)}{2} = x - 2y$ ✓

۲ $\left\{ \begin{array}{l} \text{محیط اولیه} = 4x \Rightarrow \text{ضلع اولیه} = x \\ \text{محیط ۳ برابر شده است} \Rightarrow \text{محیط جدید} = 4(3x) = 12x \\ \text{ضلع جدید} = 3x \end{array} \right.$

۳ $a > b \xrightarrow{\times m} ma > mb$ (چون m مثبت است، جهت نامعادله عوض نمی‌شود)

۴ $\left\{ \begin{array}{l} \text{مساحت اولیه} = \pi r^2 \Rightarrow \text{شعاع اولیه} = r \\ \text{مساحت ۹ برابر شده است} \Rightarrow \text{مساحت جدید} = \pi(3r)^2 = 9\pi r^2 \\ \text{شعاع جدید} = 3r \end{array} \right.$

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
بر QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

فصل یکم (درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

بودجه‌بندی
این آزمون

فصل سوم حدوداً ۳ الی ۴ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال، سبک غالب متون ادب فارسی بود.
- ۲) مغولان در اواخر قرن هفتم (۶۶۱ ه. ق.) به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بعد به تدریج بر نواحی دیگر هم چیرگی یافتند.
- ۳) در قرن هفتم، خراسان که کانون فرهنگی ایران بود، ویران شد و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول، کشته شدند.
- ۴) با حمله ویرانگر مغولان و بعد از آن، هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، نه تنها بناها و آبادانی‌ها، بلکه بنیان فرهنگ و اخلاق نیز تباہ و ویران گردید.

(متوسط - تاریخ قرون هفتم تا نهم - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

مغولان در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ ه. ق.) به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بعد به تدریج بر نواحی دیگر هم چیرگی یافتند.

نکات تاریخی قرن هفتم

اوایل قرن هفتم:

یورش مغولان به ایران در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ ه. ق.): اول، نواحی مرزی و سپس، چیرگی بر نواحی دیگر

پیامدهای یورش مغولان:

- آسیب‌های عمده به نظام اقتصادی، کشاورزی و فرهنگ
 - ویران شدن کانون فرهنگی ایران ← خراسان
 - از بین رفتن بسیاری از مدارس
 - کشته شدن بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری
 - ویران گشتن بنیان فرهنگ و اخلاق
 - سرخوردگی و یأس دستداران فرهنگ و اخلاق ← «اغلب منزوی شدند و به تصوّف پناه بردند تا به آرامش برسند»
- ادبیاتی که در پی نابودی بنیان‌های فرهنگ و اخلاق پدید آمد بر مسائل زیر تاکید داشت:
- عواطف انسانی
 - ترویج روحیه تسامح و تساهل
 - خدمت به خلق
 - آزادگی و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا

۱۲- رباعی زیر از کیست و درباره کدام واقعه تاریخی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید
دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود
بر حال تباه مردم بد گرید
امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- ۱) جمال‌الدین عبدالرزاق - قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان
- ۲) کمال‌الدین اسماعیل - قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان
- ۳) کمال‌الدین اسماعیل - کشته شدن جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ ه. ق.
- ۴) جمال‌الدین عبدالرزاق - کشته شدن جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ ه. ق.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - تاریخ قرون هفتم تا نهم - خط به خط - ۱۱۰۱)

کمال الدین اسماعیل، مداح جلال الدین خوارزمشاه که خود در سال ۶۳۵ ه.ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد، درباره قتل عام ۶۳۳ ه.ق. در اصفهان این ابیات را سرود.

۱۳- با توجه به وزن بیت، در بخش‌های حذف‌شده پایه‌های آوایی کدام گزینه، قابل جایگزین شدن است؟

«غافل مباش از عاقلی، صاحب‌دلی

(۱) ساقی بیاور - سیمین‌بری (۲) دریا بگر - ایام را (۳) با پختگان - کار من (۴) جایی که هست - بیچارگی

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - پایه‌های آوایی - خط به خط - ۱۱۰۲)

با توجه به وزن بیت، در بخش‌های حذف‌شده پایه‌های آوایی گزینه «۲» قابل جایگزین شدن است.

غافل م با	شَر عا ق لی	دَر یا ب گَر	صا حِب دِ لی
با شَد کِ نَت	وان یا ف تَن	دی گَر چِ نین	آی یا م را

نکته بسیار مهم در نوشتن به خط عروضی و تقطیع:

- مصوت بلند پیش از ن (نون ساکن) کوتاه به حساب می‌آید.
- حتماً واژه‌های دارای تشدید را مشابه شیوه تلفظشان بنویسید تا واج مشدد دو بار نشان داده شود: ایام ← آی یام

۱۴- تعداد پایه‌های آوایی کدام مصراع متفاوت است؟

- (۱) ز خود ایمنم زان که عیبی ندارم
(۲) درد مرا گر تو تویی از تو دوایی نرسد
(۳) بی‌روی او چون عود می‌سوزد تنم
(۴) چرا گم شد رخس باری به زلف مشکبار اندر

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - پایه‌های آوایی - خط به خط - ۱۱۰۲)

این مصراع از ۳ پایه آوایی تشکیل شده است. سایر گزینه‌ها دارای ۴ پایه آوایی هستند.

بی روی او | چن عود می | سو زد ت نم

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① ز خُد ای | م نم زان | کِ عی بی | ن دا رم
② دَر دِم را | گَر ت ت یی | عَز ت د وا | یی ن ر سَد
④ چ را گم شد | رُ خَش باری | ب زُل فِ مَش | ک با رن دَر

نکته

حتماً می‌دانید که پس از تقطیع بیت به هجاهای تشکیل‌دهنده، باید هجاها را به‌گونه‌ای مرتب کرد که نظمی آشکار شود؛ گاهی این نظم همسان است، یعنی هر چند هجا یک پایه یا رکن وزنی خاص را می‌سازند و همان رکن تکرار می‌شود و گاهی هم این نظم ناهمسان است، یعنی لزوماً همگی یکسان نیستند. در وزن‌های ابیات سوالات، توقع نظم‌های ۳ تایی و ۴ تایی را داشته باشید.

۱۵- در ارتباط با بیت زیر، کدام گزینه درست است؟

- «هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد»
(۱) هر مصراع از سه پایه آوایی تشکیل شده است.
(۲) در مصراع دوم، کمیّت هجای دوازدهم بلند است.
(۳) اولین پایه آوایی مصراع اول، «هَر کِ شی ری نی» است.
(۴) هجاهای سومین پایه آوایی در مصراع دوم «عَ سَل را سَر» است.

هر ک شی ری	نی ف رو شد	مُش ت ری بر	وی ب جو شد
یا م گس را	پر ب بن دد	یا ع سل را	سر ب پو شد
-- U -	-- U -	-- U -	-- U -

۱۶- در کدام گزینه، آرایه «تشبیه» به کار رفته است؟

از بهر این معامله غمگین مباش و شاد
لیک چون پیوند شد خو باز کردن مشکل است
تو در روی جوهر کشی رنگ را
کدامین سررود نازنین است

- ۱) سود و زیان و مایه چو خواهد شدن ز دست
- ۲) سعدی آسانست با هر کس گرفتن دوستی
- ۳) جواهر تو بخششی دل سنگ را
- ۴) که می‌داند که خشت هر سرایی

سررود دارای تشبیه است: قدی (مشبه) که در اعتدال و بلندی به سرو (مشبه‌به) مانند شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «چو» در این بیت، به معنای «حالا که، بدین سبب که» می‌باشد و «ادات تشبیه» نیست.
- ۲ «چون» در این بیت، به معنای «وقتی که» می‌باشد و «ادات تشبیه» نیست.
- ۳ تشبیهی در این بیت، وجود ندارد.

فوت و فن‌های شناسایی تشبیه

گزاره‌های کتاب درسی: ادعای همانندی میان دو یا چند چیز را «تشبیه» می‌نامند. آنچه موجب زیبایی تشبیه می‌شود، وجه شباهتی است که شاعر و نویسنده به آن دست یافته است.

چگونه تشبیه را تشخیص دهیم؟

- با تصاویر و تشبیه‌های رایج ادبیات فارسی آشنا شویم.
- به الگوها و بن‌مایه‌های پوشیده و مخفی تشبیه‌آفرین دقت کنیم.
- به الگوها و قالب‌های رایج و آشکار تشبیه دقت کنیم.

تشبیه با وجود «ادات تشبیه»: هرگاه با لفظی مواجه شدید که ابزار بیان شباهت دو پدیده است، تشبیه وجود دارد. الفاظ مختلفی می‌تواند تشبیه باشد؛ حروف اضافه (چو، چون، همچون، مانند، مثل، به‌سان، به‌کردار و...)، پسوند شباهت (گون، وش، وار، آسا، فام، سا)، واژه‌های تشبیه‌ساز (صفت، صورت، شکل و... ← مانند «لیلی‌صفت» و «حورصورت»)، قیده‌های تشبیه (گفتی، گویی، انگاری، پنداری)، فعل «مانستن»

تشبیه در قالب ترکیب اضافی: هرگاه میان دو جزء ترکیب اضافی بتوانیم یک مساوی قرار دهیم یا بگوییم «مضاف‌الیه» مانند [مضاف] و معنی‌دار باشد، آن ترکیب اضافی تشبیه دارد. در ترکیب «گلی رو» می‌توان گفت «رو مانند گل» یا می‌توان گفت شاعر «رو = گل» را در نظر داشته (و همچنین، می‌دانیم که این تصویر رایجی در ادبیات فارسی است). ترکیب‌های اضافی می‌توانند به صورت «مشبه به - مشبه» و «مشبه - مشبه‌به» باشند.

نمونه: «مس وجود» ← «مشبه به - مشبه» «ابروی کمان» ← «مشبه - مشبه‌به»

تشبیه در قالب جمله اسنادی: جملات مسندپذیر (اسنادی سه‌جزئی با فعل‌های بودن، شدن، گشتن و گردیدن؛ اسنادی چهارجزئی با فعل‌هایی چون کردن، گرداندن، ساختن و...) می‌توانند برای بیان تشبیه استفاده شوند.

مراقب «چون» و «چو» باشید!

«چون» یا «چو» می‌تواند معانی مختلفی داشته باشد و تنها به شباهت اشاره نمی‌کند. دو معنی رایج دیگر آن‌ها، «هنگامی که / حال که» و «زیرا» است.

مثال تشخیص درست معنی «چو»:

در همه گزینه‌ها ادات تشبیه وجود ندارد، به‌جز:

- ۱) چو جام لعل تو نوشم کجا بماند هوش
- ۲) به سان سوسن اگر ده‌زبان شود حافظ
- ۳) چو کحل بینش ما خاک آستان شماست
- ۴) مجنون ز جام طلعت تو چو مست شد

پاسخ: در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴، «چو» یا «چون» به معنی «هنگامی که» یا «حال که» است و ادات تشبیه به شمار نمی‌رود.

۱۷- در کدام بیت، همه پایه‌های تشبیه دیده می‌شود؟

به زان که طفیل خوان ناکس باشیم
تبسمی کن و جان بین که چون همی سپرم
زیرا ز تو بدخو بگریزد، چو بخوانیش
این نه هاله است که بر گرد قمر گردیده‌است

۱) قانع به یک استخوان چو کرکس باشیم
۲) تو همچو صبحی و من شمع خلوت سحرم
۳) گیتیت یکی بنده بدخوست، مخوانش
۴) ماه از شرم عذار تو، حصاری (= زندانی) شده است

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - تشبیه - مفهومی - ۱۱۰۳)

مشبه: ما (محذوف، قرینه لفظی موجود در فعل «باشیم») چو: ادات تشبیه کرکس: مشبه به قانع به یک استخوان بودن: وجه شبه

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تو هم چو صبح ← «وجه شبه» ندارد

من شمع خلوت سحرم ← «ادات تشبیه» ندارد
چون (مصراع دوم) معنای «چگونه، چطور» دارد و ادات تشبیه نیست.

۳) گیتیت، یکی بنده بدخوست ← «ادات تشبیه» ندارد.

چو (مصراع دوم) ← معنای «وقتی که» دارد و ادات تشبیه نیست.

۴) ماه حصاری شده است ← «ادات تشبیه» ندارد.

کنکورشناسی: پایه‌های تشبیه در کنکور

تشبیه همیشه در کنکور اهمیت فراوانی داشته چون آرایه‌ای مفهومی است که شکل‌های متنوع (و گاه پوشیده‌ای) دارد. پایه‌های تشبیه و تشخیص آن‌ها هم از موضوعات اصلی کنکورهای سراسری بوده‌اند. در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ «ادات شبه» و «وجه شبه» مستقلاً مورد پرسش قرار گرفتند.

۱۸- در همه ابیات به جز «تشبیه فشرده» به کار رفته‌است؟

بستگی‌ها را گشایش از در یزدان طلب
در پیش‌اش مشعلی از چهره برافروخته بود
توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد
که قوت طوطی روحم، کلام توست ای دوست

۱) هیچ قفلی نیست در بازار امکان بی‌کلید
۲) کفر زلفش، ره دین می‌زد و آن سنگین‌دل
۳) بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل
۴) سخن بگوی از آن پسته، شکرافشان شو

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تشبیه - مفهومی - ۱۱۰۳)

در این بیت، «تشبیه فشرده» وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بازار امکان: تشبیه فشرده

۲) کفر زلف، ره دین: تشبیه فشرده

۴) طوطی روح: تشبیه فشرده
کلام تو (مشبه) به قوت من (مشبه‌به) تشبیه شده است.

انواع تشبیه در یک نگاه

۱۹- مفاهیم «بی توجهی معشوق، کمال بخشی عشق، مضرات سخن گفتن، بی توجهی عارف به امور مادی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

و آنچه بجهد از زبان، چون آتش است
اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم
کی طمع در گردش گردون دون پرور کنم
گوش کشیده است از آن، گوش به من نمی کند

الف: این زبان چون سنگ و هم آهنوش است
ب: گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد
ج: من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
د: پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی

۲) «د» - «ب» - «الف» - «ج»

۱) «د» - «ب» - «ج» - «الف»

۴) «ج» - «ب» - «د» - «الف»

۳) «ج» - «ب» - «الف» - «د»

(دشوار - تشبیه - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- د) من هرچه لابه و زاری می کنم او توجه نمی کند ← بی توجهی معشوق
- پ) عشق همچو اکسیری مرا به طلا تبدیل کرد ← کمال بخش بودن عشق
- الف) زبان چون سنگ و آهن است و آتش (= سخن خطرناک و مضر) از آن بیرون می آید ← مضرات سخن گفتن
- ج) من در عین فقر، گنج عشق و معرفت دارم و به دنیای پست توجهی نمی کنم ← بی توجهی عارف به امور مادی

۲۰- کدام بیت با «روز چو شمعی به شب زودرو و سرفراز / شب چو چراغی به روز کاسته و نیم تاب» تقابل دارد؟

سوخت ز عکس رخس، طره شب در زمان
سرمه گیتی بشست گریه چشم سحاب
راست کزان سوی قاف، شمع فلک شد نهان
بانگ برآورد کوس، کوس سفر کوفت خواب

۱) زیور گردون گسست آینه آسمان
۲) غمزه اختر بیست خنده رخسار صبح
۳) سفره زرین ماه، میم صفت رخ نمود
۴) بال فرو کوفت مرغ، مرغ طرب گشت دل

(دشوار - تشبیه - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

مفهوم بیت صورت سؤال «آمدن صبح و رفتن شب» است.

مفهوم مقابل آن، یعنی «آمدن شب و رفتن روز» در گزینه (۳) دیده می شود: ماه چهره خود را نشان داد و شمع فلک (= خورشید) نهان شد.

بررسی سایر گزینه ها:

- مفهوم سایر گزینه ها همانند بیت صورت سؤال توصیف صبح و طلوع خورشید است:
- ۱) زیور گردون (= خورشید) آسمان را شکافت و شب را نابود کرد.
 - ۲) خنده صبح و طلوع خورشید، باعث از بین رفتن اختران شد.
 - ۴) خروس بال هایش را به هم زد و خواب، طبل سفر را کوبید و رفت (= صبح شد).

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

مواعظ قيمة / صناعة التلميع في الأدب الفارسي (درس های ۱ و ۲)
صفحه های ۱ تا ۲۴

بودجه بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۱ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۱ - ۲۳)

۲۱- «الْصَّدِيقُ مَنْ كَانَ نَاهِيًا عَنِ الظُّلْمِ وَالْعُدُوَانِ مُعِينًا عَلَى الْبِرِّ وَالْإِحْسَانِ!»:

- ۱) دوست کسی است که بازدارنده از ستم و دشمنی باشد و به نیکی و احسان یاری رسان باشد!
- ۲) دوست آن است که از ظلم و دشمنی باز می دارد و به نیکی و احسان یاری می رساند!
- ۳) کسی که از ستم و دشمنی ها بازدارنده و به خوبی و نیکی یاری رساننده است، دوست واقعی می باشد!
- ۴) دوست آن کسی است که نهی کننده از ستم و دشمنی باشد تا به نیکی و خوبی یاری رسان ما شود!

(متوسط - تمرین درس دوم - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

دوست کسی است که بازدارنده از ستم و دشمنی باشد و به نیکی و احسان یاری رسان باشد!

بررسی سایر گزینه ها:

الْصَّدِيقُ مَنْ: دوست کسی است که ... ← رد گزینه ۳

ناهیاً (اسم فاعل است): بازدارنده، نهی کننده ← رد گزینه ۲

الْعُدُوَانِ: دشمنی ← رد گزینه ۳

توجه!

به مفرد و جمع بودن کلمات در هنگام ترجمه دقت کنید.

مُعِينًا (اسم فاعل است): یاری رسان ← رد گزینه ۲

توجه!

دقت کنید که نباید اسم فاعل را به صورت فعل ترجمه کرد؛ بلکه باید به همان صورت اسم در ترجمه لحاظ کنیم.

ضمناً در گزینه ۴ «تا» به اشتباه در ترجمه آمده است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

۲۲- «نُسَمِّي الْأَشْعَارَ الَّتِي يَكُونُ أَحَدٌ مِنْ مِصْرَاعَيْهَا فَارْسِيًّا وَالْآخَرَ عَرَبِيًّا بِالْمَلَمَعَاتِ!»:

- ۱) اشعاری را ملمعات می نامیم که یک مصراع آن به فارسی و دیگری عربی باشد!
- ۲) شعرهایی را که یکی از مصراع هایش فارسی و دیگری عربی باشد، ملمعات می نامیم!
- ۳) اشعاری که دو مصراعشان، فارسی و عربی باشد، ملمعات نامگذاری می شود!
- ۴) به شعرهایی ملمعات می گوئیم که یکی از مصراع های آن فارسی و دیگری عربی باشد!

(متوسط - متن درس دوم - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

شعرهایی را که یکی از مصراع هایش فارسی و دیگری عربی باشد، ملمعات می نامیم!

بررسی سایر گزینه ها:

نُسَمِّي: می نامیم ← رد گزینه های ۳ و ۴

الْأَشْعَارَ الَّتِي: شعرهایی که ← رد گزینه های ۱ و ۴

أَحَدٌ مِنْ مِصْرَاعَيْهَا: یکی از مصراع هایش، یکی از مصراع های آن ← رد گزینه های ۱ و ۳

توجه!

«مصراعیها» در اصل «مصراعین + ها» بوده که در حالت اضافه، «ن» مثنی از آخر آن حذف شده است.

نکته

هرگاه بعد از اسم «ال» دار، «الذی، الّتی یا الذّین» بیاید، به معنای «که» هستند.

۲۳- «بسیار دروغگو مانند سراب است؛ دور را بر تو نزدیک و نزدیک را بر تو دور می‌کند!»:

- ۱) الكاذب كأنه سرابٌ یُقَرَّبُ عليك البعيد و یبتعدُ منك القریب! (۲) إِنَّ الكَذَابَ مثل سِرابٍ یُبْعَدُ عليك القریبَ و یُقَرَّبُ عليك البعيد!
 ۳) الكَذَابُ كالسَّرابِ یُقْتَرَبُ مِنْكَ البَعيد و یُبْعَدُ عليك القریب!
 ۴) إِنَّ الكَذَابَ كالسَّرابِ یُقَرَّبُ عليك البَعيد و یُبْعَدُ عليك القریب!

(آسان - تمرین درس دوم - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

إِنَّ الكَذَابَ كالسَّرابِ یُقَرَّبُ عليك البَعيد و یُبْعَدُ عليك القریب!

بررسی سایر گزینه‌ها:

بسیار دروغگو: الكَذَاب ← رد گزینه ۱

نکته

اسم مبالغه بر وزن «فَعَال و فَعَّالَة» می‌آید و زمانی که بر زیادی صفت دلالت کند، در ترجمه آن از «بسیار» استفاده می‌کنیم.

نزدیک می‌کند: یُقَرَّب ← رد گزینه ۳

دور می‌کند: یُبْعَد ← رد گزینه ۱

رد گزینه ۲ قسمت اول و دوم عبارت فارسی جابه‌جا ترجمه شده‌اند.

به شباهت ظاهری و تفاوت معنای فعل‌های زیر دقت کنید:

ویژگی	مضارع	ماضی
باب تفعیل - متعدی	یُبْعَدُ: دور می‌کند	بَعَدَ: دور کرد
باب افتعال - لازم	یَبْتَعِدُ: دور می‌شود	اِبْتَعَدَ: دور شد
ویژگی	مضارع	ماضی
باب تفعیل - متعدی	یُقَرَّبُ: نزدیک می‌کند	قَرَّبَ: نزدیک کرد
باب افتعال - لازم	یُقْتَرَبُ: نزدیک می‌شود	اِقْتَرَبَ: نزدیک شد

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِي بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۲۴ - ۲۷) بما يناسب النَّصَّ:

في كثير من الأوقات لا نهتم بأصدقائنا و كيفيتهم. كثيرٌ منا مُصادِقٌ شخصاً لا يصدق في بعض الأحوال. أو عندنا صديق إذا غضب علينا يقول ما يشاء فينا ولو شراً. إذا ننظر إلى أصدقائنا بدقّة و نسعى أن نُميز بين الحسن و السيء منهم نستطيع أن ننجح في حياتنا. إنَّ الصديق الوفي الصدوق نصحنا في غيبنا و حَفِظنا في غيبنا و أثّرنا على نفسه. إذن بمصادقته نكتسب كلَّ الخيرات. مع هذا علينا أن لا نُحوّل الصديق إلى العدو لأنَّ ألف صديق قليل و عدواً واحداً كثير. فعلىنا أن نقلل من التّواصل و المُصادقة مع الأحمق و الكذاب و نسعى أن نجد أصدقاء صدوقين و ناهين عن الظلم و العدوان و مُعينين على البرّ و الإحسان.

ترجمه متن

در بسیاری از اوقات به دوستانمان و چگونگی آن‌ها توجه نمی‌کنیم. بسیاری از ما با کسی دوستی می‌کنیم که در برخی اوقات راست نمی‌گوید. یا دوستی داریم که اگر بر ما خشم بگیرد، درباره ما آنچه را می‌خواهد، می‌گوید اگرچه بد باشد. هنگامی که به دوستانمان با دقت نگاه کنیم و تلاش کنیم که بین خوب و بد آن‌ها تفاوت قائل شویم، می‌توانیم در زندگی خود موفق شویم. دوست وفادار راستگو ما را درباره عیبمان نصیحت می‌کند و در نبودمان از ما محافظت می‌کند و ما را بر خودش برمی‌گزیند (ترجیح می‌دهد). بنابراین به وسیله دوستی با او تمام خوبی‌ها را به دست می‌آوریم. با این وجود نباید دوست را به دشمن تبدیل کنیم، زیرا هزار دوست کم است و یک دشمن زیاد است. پس ما باید از ارتباط و دوستی با نادان و دروغگو کم کنیم و سعی کنیم که دوستانی راستگو و بازدارنده از ستم و دشمنی و یاری رساننده بر نیکی و احسان بیابیم.

۲۴- عَيْن الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (۲) عَلَيْنَا أَنْ نُكْثِرَ تَوَاصُلَنَا مَعَ الصَّدِيقِ الصَّدُوقِ!
(۴) الصَّدِيقِ الصَّدُوقِ أَثَرُ نَفْسِهِ عَلَيْنَا!

- (۱) إِنْ الْعَدُوَّ الْوَاحِدَ قَلِيلًا!
(۳) فِي قَلِيلٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ لَا نَهْتَمُّ بِأَصْدِقَائِنَا!

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - تمارین درس دوم - ترکیبی - ۱۱۰۲)

ما باید ارتباطمان را با دوست راستگو زیاد کنیم. (مطابق متن صحیح است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) همانا یک دشمن کم است. (مطابق متن صحیح نیست و یکی هم زیاد است.)
۳) در اندکی از اوقات به دوستانمان توجه نمی‌کنیم. (مطابق متن صحیح نیست، زیرا گفته در بسیاری از اوقات.)
۴) دوست راستگو، خودش را بر ما برمی‌گزیند. (مطابق متن صحیح نیست و او ما را بر خودش برمی‌گزیند.)

۲۵- عَيْن ما لم يأت في النَّصِّ:

- (۲) كَيْفَ نُقَلِّلُ تَوَاصُلَنَا مَعَ الْأَحْمَقِ؟
(۴) كَيْفِيَّةُ الْأَصْدِقَاءِ الَّذِينَ عَلَيْنَا أَنْ نَجِدَهُمْ!

- (۱) مَنْ نَصَحْنَا فِي غَيْبِنَا!
(۳) الْعَدَدُ الْمُنَاسِبُ لِلصَّدِيقِ أَوْ الْعَدُوِّ!

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - تمارین درس دوم - ترکیبی - ۱۱۰۲)

چگونه ارتباطمان را با احمق کم کنیم؟ (در متن درباره این سؤال مطلبی گفته نشده است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) کسی که ما را در عیبمان نصیحت می‌کند. (متن درباره این موضوع مطلبی دارد.)
۳) تعداد مناسب دوست یا دشمن. (متن درباره این موضوع مطلبی دارد.)
۴) چگونگی دوستانی که باید آن‌ها را پیدا کنیم. (متن در این مورد مطلبی دارد.)

■ عَيْن الخَطَأِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ (۲۶ و ۲۷)

۲۶- «نُصَادِقٌ - الصَّدُوقُ - مُصَادِقَةٌ - كُلٌّ»

- (۱) نُصَادِقٌ: فعل مضارع - للجمع المتكلم - له حرف زائد من باب «مُفَاعَلَةٌ» - متعدّد - معلوم - حروفه الأصلية «ص د ق» / خبر له «كثير»
(۲) الصَّدُوقُ: اسم - على وزن «فَعُول» - مفرد - مذكّر - معرب / صفة له «الصَّدِيق»
(۳) مُصَادِقَةٌ: اسم مفعول - مفرد - مؤنث - معرب / مجرور بحرف الجرّ
(۴) كُلٌّ: اسم - مفرد - مذكّر - معرب / مفعول و منصوب

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تمارین درس دوم - ترکیبی - ۱۱۰۲)

بررسی موارد نادرست:

این کلمه مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» می‌باشد.

قبلاً گفته شد که مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» شباهت بسیاری به اسم مفعول دارد، اما باید به معنا هم دقت کنیم.

نکته: توضیح درباره متعدی بودن «نُصَادِقٌ»

نشانه مفعول در زبان فارسی، آمدن حرف «را» پس از یک کلمه است، اما برخی مفعول‌های زبان عربی در فارسی به صورت «حرف اضافه + متمم» ترجمه می‌شوند. راه تشخیص اینگونه مفعول‌ها، دقت به این نکته است که: آیا حرف اضافه‌ای که در ترجمه فارسی می‌آوریم، در عبارت عربی معادل دارد یا خیر. اگر حرف اضافه معادلی در عربی نداشته باشد، متمم آن حرف اضافه، مفعول است و فعل ما نیز متعدی می‌باشد. به مثال‌های زیر دقت کنید:

مثال: حَاوِلَ الْعُلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ العَجِيبَةِ: دانشمندان برای شناخت راز آن پدیده عجیب تلاش کردند.

بررسی: وقتی عبارت فارسی و عربی را با هم مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم که تمامی کلمات فارسی، معادلی در عربی دارند. تنها کلمه «برای» معادلی در عربی ندارد؛ بنابراین درمی‌یابیم که «مَعْرِفَةُ» مفعول است و در نتیجه فعل «حَاوَلَ» متعدی می‌باشد.

مثال: تَذَهَبُ فَاطِمَةُ لِإِعْلَاقِ حَنْفِيَّةِ المَاءِ: فاطمه برای بستن شیر آب می‌رود.

بررسی: در این عبارت «برای» به عنوان حرف اضافه معادل دارد (حرف «ب»); بنابراین کلمه «إغلاق» نمی‌تواند مفعول باشد.
مثال: کثیرٌ مِنَّا مُصَادِقٌ شَخْصاً: بسیاری از ما با کسی دوستی می‌کنیم.
بررسی: در این جمله نیز «شخصاً» مفعولی می‌باشد که در فارسی به صورت «متمم» آمده است.

۲۷- نُقْلُ - الكَذَاب - نَاهِيْنَ - مُعَيِّنِ

- ۱) نُقْلُ: فعل مضارع - له حرف زائد من باب تفعيل - للمتكلم مع الغير - متعدّد - معلوم - ماضيه «قَلْنَا»
- ۲) الكَذَاب: اسم مبالغة - مفرد - مذکر - على وزن «فَعَال» للدلالة على كثرة صفة
- ۳) نَاهِيْنَ: اسم فاعل - للجمع المذكر السالم - معرب - مفردة «ناهي» - له حالة أخرى «ناهون»
- ۴) مُعَيِّنِ: اسم مفعول - معرب - جمع سالم للمذکر - مفردة «معين» - له حالة أخرى «مُعِينون»

(دشوار - تمارين درس دوم - تركيبی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد نادرست:

این کلمه اسم فاعل می‌باشد.

اسم فاعل و مفعول با نگاهی گسترده‌تر

وقتی ما دارا بودن «مُ ... ـ» را نشانه اسم فاعل و «مُ ... ـ» را نشانه اسم مفعول می‌دانیم، باید دقت کنیم که گاهی اوقات حرکت کسره و فتحه به مصوت بلند (ي - آ) تبدیل می‌شوند و این دو نیز در دسته همان قبلی‌ها قرار می‌گیرند.
 به عبارتی ما در حالت «مُ ... ـ» و «مُ ... ی» اسم فاعل و در حالت «مُ ... ـ» و «مُ ... آ» اسم مفعول داریم.
 بنابراین کلماتی همچون «مُعین (یاری رساننده)، مُسْتَطِيع (توانا)، مُرِيد (خواهان)، اسم فاعل و کلمات «مُعان (یاری شده)، مُسْتَطَاع (ممکن) و مُراد (خواسته شده)» اسم مفعول هستند.

■ ■ عِيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْاَسْئَلَةِ الْتَالِيَةِ (۲۸ - ۳۰)

۲۸- عِيْنُ عِبَارَةً جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْفَاعِلِ:

- ۱) أَنَا أَحْتَاجُ إِلَى تَجَارِبٍ أَكْثَرَ لِأَعِيشَ أَفْضَلَ فِي الْعَالَمِ!
- ۲) إِلَهِنَا رَزَاقٌ وَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ مِنْ مَخْلُوقَاتِهِ!
- ۳) يَذْهَبُ كَثِيرٌ مِنَ السِّيَاحِ إِلَى مَشْهَدِ الْمَقْدَسَةِ حَتَّى يُشَاهِدُوهَا!
- ۴) مَشَاهِدَةُ هَذِهِ الْمَنَاطِرِ الْخَلَابَةِ وَ غَابَاتِهَا تُعْجِبُنَا!

(آسان - اسم فاعل مفعول مبالغه - تركيبی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد نادرست:

در این گزینه «السِّيَاح» جمع مکسر «السَّائِح: گردشگر» است که اسم فاعل ثلاثی مجرد به حساب می‌آید.

اسم فاعل

اسم فاعل در ثلاثی مجرد بر وزن «فَاعِل» و در ثلاثی مزید با حرف «مُ» شروع می‌شود و عین الفعل کسره می‌گیرد (مُ ـ)!
نکته ۱: کلماتی مانند: «شَابٌ - حَارٌّ - حَادٌّ - ضَالٌّ - هَادِي» که بر وزن «فَال» و «فَاعِي» هستند، اسم فاعل ثلاثی مجرد محسوب می‌شوند!
نکته ۲: کلماتی مانند «مُعِين - مُرِيد - مُدِير - مُحِيط - مُفِيد - مُقِيم - مُجْرِي - مُرْتَبِي - مُسَاوِي» که در آن‌ها «مُ ... ی» وجود دارد، اسم فاعل ثلاثی مزید می‌باشند!
دقت کنید که در گزینه ۱ «العالم: جهان» اسم فاعل نیست و در گزینه ۴ «مُشَاهِدَةُ» مصدر باب «مُفَاعَلَةُ» است.

۲۹- عِيْنُ مَا فِيهِ اسْمُ الْمِبَالِغَةِ:

- ۱) كَانَ يُوَدِّي الْحُجَّاجَ مَنَاسِكَ الْحَجِّ فِي الشَّهْرِ الْمَاضِي!
- ۲) يُعْتَبِرُ الطَّائِرُ الطَّنَّانُ مِنْ أَصْغَرِ الطَّيُورِ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ!
- ۳) تُرِيدُ أَنْ نَدْعُو عُمَّالًا يَسْتَنْغِلُونَ لَنَا فِي هَذَا الْمَصْنَعِ!
- ۴) نُحْوِلُ الطَّلَامَ فِي الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيٍّ بِمُسَاعَدَةِ هَذِهِ الْأَضْوَاءِ!

(متوسط - اسم فاعل مفعول مبالغه - تركيبی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

«الطَّنَّان» اسم مبالغه است؛ زیرا بر وزن «فَعَال» است.

اسم مبالغه

وزن های اسم مبالغه: «فَعَال» و «فَعَالَةٌ»

این وزن ها برای یکی از این سه منظور به کار می روند:

۱. بیان زیاد بودن یک صفت و ویژگی در کسی یا چیزی (کثرة الصفة)؛ مانند:
رَزَّاق (بسیار روزی دهنده) غَقَّار (بسیار آمرزنده) سَتَّار (بسیار پوشاننده)
 ۲. بیان شغل و حرفه (المهنة)؛ مانند:
خَبَّاز (نانوا) - حَدَّاد (آهنگر) - رَسَّام (نقاش) - سَجَّان (زندانبان) - طَيَّار (خلبان)
 ۳. بیان ابزار و وسیله (الآلة أو الأداة)؛ مانند:
فَتَّاحَة (در بازکن) - نَظَّارَة (عینک) - سَيَّارَة (خودرو) - جَزَّارَة (تراکتور) - جَوَّال (تلفن همراه)
- در این گزینه «الطَّان» بسیار زنگ دار، بسیار طنین انداز» اسم مبالغه ای به حساب می آید که به زیادی صفت دلالت دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ «حُجَّاج» جمع مکسر اسم فاعل (حاج) است، نه اسم مبالغه.
- ۲ «عَمَّال» جمع مکسر «عامل» و اسم فاعل است.
- ۳ «الظَّلام» بر وزن «فَعَال» (بدون تشدید) است. دقت کنید که تشدید به خاطر «ال» روی حرف اول آمده، نه عین الفعل.

نکته: ال + اسم

حروف در زبان عربی به دو دسته شمسی و قمری تقسیم می شوند.

حروف شمسی: ش - ن - ل - ز (ذ، ض، ظ) - ر - د - س (ص) - ت (ط) (شکل زردست)

حروف قمری: ح (ه) - ق - ا - ک - غ - م - خ - و - ف - ع - ج - ی - ب (حقا که غم خوف عجیب)

حالا این تقسیم کجا به درد می خورد؟ جایی که بر سر یک اسم، «ال» می آید.

اگر حرف بعد از «ل»، از حروف شمسی باشد، «ل» خوانده نمی شود و به جایش آن حرف شمسی به صورت مشدّد (تشدیددار) خوانده می شود.

مثال: الشَّمْس - الظَّلَام - السَّرَاب

اما اگر حرف بعد از «ل»، از حروف قمری باشد، «ل» به صورت ساکن خوانده می شود و آن حرف قمری هم به صورت غیر مشدّد خوانده می شود.

مثال: القَمَر - الكِتَاب

دانستن این نکته در پیدا کردن اسم مبالغه بسیار حائز اهمیت است؛ چراکه برخی اوقات همین تشدید که به خاطر تلفظ حروف قمری در کلمه آمده، باعث ایجاد اشتباه می شود.

۳۰- عین عبارة جاء فيها اسم المفعول في محل الصفة:

- ۱) العلاقات بين الموظَّفين في هذه الشركة الكبيرة جيِّدة!
- ۲) هؤلاء المؤمنون محبوبون عند الله بسبب أعمالهم الصالحة!
- ۳) اجتمع الطلاب المسرورون في ساحة الجامعة!
- ۴) نحن نقاوم ظلم الحكام و لكن نستسلم امامهم!

(دشوار - اسم فاعل مفعول مبالغه - ترکیبی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

«المسرورون» اسم مفعول است که نقش صفت برای «الطلاب» دارد.

اسم مفعول

اسم مفعول در ثلاثی مجرد بر وزن «مَفْعول» می آید و در ثلاثی مزید با حرف «ف» شروع می شود و عین الفعل فتحه می گیرد (مُ -)!

نکته: کلماتی همچون «مُراد - مُجاز - مُحاط - مُنادی - مُستثنی - مُصطفی - مُجتبی - مُرتضی» اسم مفعول ثلاثی مزید هستند (مُ ... آ، ی، ز)!

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ «الموظَّفين» اسم مفعول است که نقش مضاف الیه دارد.
- ۲ «محبوبون» اسم مفعول است که نقش خبر دارد.
- ۳ در این گزینه اصلاً اسم مفعول نیامده است.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

فلسفه یازدهم: چیستی فلسفه (درس اول) / ریشه و شاخه‌های فلسفه (درس دوم) / فلسفه و زندگی (درس سوم) / صفحه‌های ۱ تا ۲۳

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های اول تا سوم فلسفه یازدهم، در مجموع حداکثر ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۳۱- کدام گزینه درست است؟

- ۱) کلمه فلسفه، یونانی‌شده لفظ فیلسوفیا است.
- ۲) واژه فیلسوفوس شامل معنای عام و گسترده دانش فلسفه است.
- ۳) در گذشته واژه «فلسفه» بار ارزشی متفاوتی از معنای امروزی خود داشته است.
- ۴) معنای ارتقاء یافته «فیلسوف» و معنای ابتدایی واژه «سوفیست» مفهوم یکسانی دارند.

(آسان - چیستی فلسفه - خط به خط - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

معنای ارتقاء یافته «فیلسوف» ← دانشمند
معنای ابتدایی «سوفیست» ← دانشمند

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کلمه فلسفه، عربی‌شده فیلسوفیا است.

نکته

گاهی به جای عربی‌شده از لفظ «معزب» نیز استفاده می‌شود.

۲) کلمه فیلسوفوس، به معنای «دوستدار دانایی» یا «فیلسوف» است.

تذکره!

معنای فاعلی و مصدری را با یکدیگر اشتباه نگیرید. «فیلسوفوس» به معنای فیلسوف و «فیلسوفیا» به معنای فلسفه است.

۳) کلمه فلسفه، همواره بار ارزشی مثبتی داشته است.

نکته

کلمه «سوفیست» در گذشته بار ارزشی مثبت و امروزه بار ارزشی منفی دارد.

••• **یا** •••

۳۲- کدام گزاره درباره سوفیست‌ها درست است؟

- ۱) فقط به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند.
- ۲) غلبه بر حریف، مهم‌ترین هدف آنان محسوب می‌شد.
- ۳) به نسبی بودن درک حقیقت و واقعیت اعتقاد نداشتند.
- ۴) آن‌ها در استدلال‌های خود، فقط از مغالطه استفاده می‌کردند.

(آسان - چیستی فلسفه - خط به خط - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

سوفیست‌ها، پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف خود می‌دانستند و به دنبال رسیدن به حقیقت نبودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سوفیست‌ها، بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند؛ نه فقط.

تذکره!

به قیدها دقت کنید.

۳ واقعیت و حقیقت از منظر سوفیست‌ها، مفاهیمی نسبی هستند و معتقدند که هر چه انسان بفهمد، همان حقیقت است.

۴ سوفیست‌ها، بیشتر از مغالطه استفاده می‌کردند؛ نه همیشه.

مشاوره

با مدیریت زمان و انگیزه، می‌توانید به سوالات آسان آزمون (مثل همین سوال) پاسخ دهید و درصد مناسبی کسب کنید.

۳۳- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«فلسفه با ریاضیات در تشابه دارند؛ اما در اختلاف دارند و یکی نیستند».

- (۱) مسائل - روش (۲) هدف - موضوع (۳) روش - موضوع (۴) موضوع - مسائل

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - چپستی فلسفه - خط به خط - ۱۱۰)

فلسفه با ریاضیات در روش تحقیق یکی هستند و هر دو از روش استدلال عقلانی و برهانی استفاده می‌کنند؛ اما در موضوع با یکدیگر تفاوت دارند. در واقع موضوع ریاضیات «کمیت» است؛ اما موضوع فلسفه «بررسی اصل وجود و حقیقت جهان و انسان» یعنی «مسائل بنیادین» می‌باشد که همه علوم از جمله ریاضیات مبتنی بر آن شکل می‌گیرد.

نکته

فلسفه در موضوع با هیچ دانشی شباهت ندارد.

تذکره!

موضوع، مهم‌تر از روش است؛ زیرا روش‌ها تحت تأثیر موضوع انتخاب می‌شوند.

۳۴- درباره موضوع فلسفه می‌توان گفت:

- (۱) فلسفه درباره یک موضوع خاص صحبت نمی‌کند.
 (۲) موضوع فلسفه، ویژگی‌های همه موجودات است.
 (۳) فلسفه صرفاً درباره طبیعت و حقیقت جهان صحبت می‌کند.
 (۴) فلسفه دارای عام‌ترین موضوع در میان دانش‌های مختلف است.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - چپستی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰)

فلسفه به بررسی ویژگی‌های موجودات، صرفاً از آن جهت که وجود دارند، می‌پردازد. به عبارت دیگر فلسفه به اصل وجود به‌عنوان عام‌ترین مفهوم مشترک میان موجودات می‌پردازد؛ بنابراین در مقایسه با سایر علوم که هر کدام موضوعی جزئی‌تر و خاص‌تر دارند، دارای عام‌ترین قلمروی موضوعی است.

مثال

اسب، کولر، انسان، آب‌گرم‌کن، صندلی و... همگی در «وجود داشتن» با یکدیگر شباهت دارند؛ پس از آنجا که فلسفه به «وجود» می‌پردازد، موضوعی را بررسی می‌کند که شامل همه موجودات شده و در نتیجه، عام‌ترین قلمرو را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فلسفه درباره یک موجود خاص صحبت نمی‌کند؛ اما اینطور نیست که فلسفه دارای یک موضوع خاص نباشد.

نکته

فلسفه دارای یک موضوع خاص می‌باشد و آن هم بررسی اصل و حقیقت وجود موجودات است.

خطرا!

«موضوع خاص» و «موجود خاص» را با یکدیگر جابه‌جا نگیرید.

۲) فیلسوف درباره آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت می‌کند که **مربوط به هستی و موجودیت آنهاست**، نه اینکه درباره ویژگی‌های همه موجودات صحبت کند.

نکته

فلسفه به بررسی ویژگی مشترک میان همه موجودات می‌پردازد که همان وجود است. سایر دانش‌ها به بررسی ویژگی‌های غیرمشترک میان موجودات می‌پردازند که همان صفات و آثار ظاهری است.

۳) فلسفه به بررسی **اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان** می‌پردازد؛ نه صرفاً طبیعت و حقیقت جهان!

مشاوره

بسیاری از سؤالات فلسفه یازدهم، مبتنی بر متن کتاب درسی هستند و با تغییرات جزئی، به نحوی بیان شده‌اند که سبب به اشتباه افتادن شما می‌شوند. در یادکست‌های دیجی‌ماز، علاوه بر اینکه متن کتاب درسی را برای شما می‌خوانیم، به دام‌های تستی و نکات پنهان کتاب نیز اشاره می‌کنیم. می‌توانید با نصب و استفاده رایگان اپلیکیشن دیجی‌ماز، از این یادکست‌ها استفاده کنید.

برای حل تست‌های این چینی، یکبار همه مطالب مربوط به صورت سؤال را مرور کنید:

فلسفه درباره یک موجود خاص صحبت نمی‌کند.

اصلی‌ترین ویژگی دانش فلسفه محسوب می‌شود.

اصل و حقیقت وجود و مسائل آن است.

موضوع دانش فلسفه:

۳۵- کدام گزینه به نقش اصلی شاخه‌های فلسفه اشاره می‌کند؟

- ۱) قوانین بنیادی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را در بخش اصلی فلسفه بیان می‌کنند.
- ۲) مسائل اساسی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند.
- ۳) قواعدی را در محدوده‌های خاص بیان می‌کنند که بر حیطه هستی‌شناسی اثرگذار است.
- ۴) یافته‌های علوم خاص را به بخش اصلی فلسفه و محدوده هستی‌شناسی منتقل می‌کنند.

(متوسط - ریشه و شاخه‌های فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند.

مثال

شاخه‌های فلسفه مانند یک پیک موتوری، بسته‌ای را که شامل قوانین بنیادی است را از بخش اصلی فلسفه تحویل گرفته و به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند. (:

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شاخه‌های فلسفه از بخش اصلی فلسفه **اثرپذیر** هستند؛ نه اینکه بر آن اثر گذاشته و قوانین آن را بیان کنند.
- ۳) محدوده‌های خاص از حیطه هستی‌شناسی **اثرپذیر** هستند؛ نه اینکه بر آن اثرگذار باشد.

نکته

بخش اصلی فلسفه بر همه حیطه‌های دیگر اثرگذار است.

۴) شاخه‌های فلسفه، یافته‌های بخش اصلی فلسفه را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند؛ نه برعکس.

۳۶- کدام یک از گزاره‌های زیر از تفاوت‌های دیدگاه اصالت فرد و جامعه است؟

- ۱) شکل‌گیری جامعه، مستلزم اجتماع افراد در کنار یکدیگر است.
- ۲) جامعه تجمع مردمی است که تابع شرایط اجتماعی هستند.
- ۳) افراد جامعه دارای روح جمعی هستند؛ یعنی فرد و جامعه اصالت دارند.
- ۴) با مرگ یک نفر، جمعیت جامعه بشری در آن لحظه کم می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - ریشه و شاخه‌های فلسفه - ترکیبی - ۱۱۰۲)

پیروان اصالت فرد، افراد را تابع شرایط اجتماعی‌شان نمی‌دانند و معتقد هستند که آن‌ها می‌توانند در جامعه تغییراتی ایجاد کنند؛ درحالی‌که پیروان اصالت جامعه معتقدند که افراد، از جامعه تأثیر گرفته و تابع شرایط اجتماعی خود هستند.

مثال

اصالت فرد: اگر یک فرد در جامعه‌ای سکولار متولد شود، ممکن است بسیار مذهبی شود و بر جامعه نیز اثر گذاشته و آن را تغییر دهد.
اصالت جامعه: اگر یک فرد در جامعه‌ای سکولار متولد شود، خودش نیز سکولار شده و امکان تغییر جامعه را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴ این دو گزاره، مورد پذیرش هر دو گروه است؛ چرا که قضایای بدیهی را هیچکس نمی‌تواند انکار کند.

از خودتان بپرسید که...

آیا معتقدین به اصالت جامعه، می‌توانند مدعی شوند که جامعه، بدون حضور افراد تشکیل می‌شود؟ مثلاً صندلی‌ها جامعه را تشکیل می‌دهند؟ قطعاً خیر!

از خودتان بپرسید که...

آیا معتقدین به اصالت جامعه، می‌توانند مدعی شوند که با مرگ یک نفر، جمعیت جامعه کم نمی‌شود؟ قطعاً خیر!
۳ مربوط به دیدگاه اصالت توأمان فرد و جامعه است.

اصالت فرد یا اصالت جامعه

۳۷- هر یک از گزاره‌های زیر به کدام دیدگاه در فلسفه علوم اجتماعی مربوط هستند؟

- الف - جامعه یک لوح سفید است که بدون افراد اثری ندارد.
 ب - همواره افرادی همچون گاندی می‌توانند بر جامعه تأثیرگذار باشند.
 ج - استفاده از بیمه‌های فراگیر و مدارس دولتی برای بهبود معیشت ضروری است.
 د - نمی‌توان انتظار داشت که اقتصاد به نحوی باشد تا همه افراد آزادی کامل داشته باشند.
- (۱) اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت جامعه - اصالت جامعه
 (۲) اصالت فرد - اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت فرد
 (۳) اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت جامعه
 (۴) اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت فرد

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - ریشه و شاخه‌های فلسفه - ترکیبی - ۱۱۰۲)

بررسی موارد:

- الف) مربوط به اصالت فرد است؛ زیرا جامعه را دارای هویت مستقلی نمی‌داند.
 ب) مربوط به اصالت فرد است؛ زیرا تأثیرپذیری افراد بر جامعه را ممکن می‌داند.

نکته

در دیدگاه اصالت جامعه، اشخاص تابع شرایط اجتماعی خویش هستند و امکان تأثیرگذاری بر جامعه را ندارند؛ پس در چنین جوامعی، امکان ظهور اشخاصی مانند گاندی که بر جامعه تأثیر گذاشتند، وجود ندارد.

- ج) مربوط به اصالت جامعه است؛ زیرا در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی به رشد جامعه توجه کرده است.
 د) مربوط به اصالت جامعه است؛ زیرا آزادی سرمایه را محدود کرده و معتقد به اقتصاد دولتی است.

نکته

عبارت بیان‌شده در مورد د در نفی لیبرالیسم و تأیید سوسیالیسم است.

۳۸- کدام گزینه در مورد باورهای انسان درست است؟

- (۱) باورهایی که با استدلال عقلی کسب شده‌اند، منحصر به فرد هستند.
 (۲) رسیدن به باور مستدل، بدون فهم تخصصی از فلسفه ممکن نیست.
 (۳) باورهای انسان، در طول زندگی با رفتارهای گوناگون نمایان می‌شوند.
 (۴) باورهای انسان اگر از روی دلیل نباشد، لزوماً نادرست و کاذب هستند.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - فلسفه و زندگی - خط به خط - ۱۱۰۳)

اگر اطرافیان خود را زیر نظر بگیریم می‌توانیم لابه‌لای حرف‌هایی که می‌زنند یا رفتارهایی که انجام می‌دهند، ریشه فکری و باورهای آنان را کشف کنیم؛ پس در اثنای (در طول) زندگی، باورهای انسان نمایان می‌شود.

مراحل فهمیدن اهداف و معنای زندگی اطرافیان:

فهمیدن ریشه‌های فکری و عقیده و طرز فکر آنها ← تحلیل ریشه‌های فکری و عقیده و طرز فکر آنها ← رسیدن به اهداف و معنای زندگی آنها

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) باورهای ما (خواه مستدل یا غیرمستدل) می‌تواند با دیگران مشابه یا متفاوت باشد.

باور مستدل به چه معناست؟

یعنی باورهایی که با استدلال عقلی کسب شده‌اند.

۲) اندیشیدن درباره باورها و رسیدن به چرایی باورها، لزوماً نیازمند فهم تخصصی از فلسفه نیست.

مثال

یک باستان‌شناس یا جامعه‌شناس نیز می‌تواند در زمینه تخصصی خودش، باورهای مستدل کسب کند و در عین حال، از فلسفه استفاده نکند. اینگونه نیست که همه باورهای بدون دلیل، اشتباه باشند؛ بلکه ممکن است درست یا نادرست باشند.

مثال

شخصی بدون دلیل و از روی تقلید، به دین اسلام گرایش دارد؛ باور چنین شخصی درست است، اما مطابق دلیل نیست.

نکته

درست یا غلط بودن باورها، ارتباطی با مطابقت آنها با دلیل ندارد؛ در واقع اینگونه نیست که همه باورهای مطابق با دلیل، درست باشند.

ویژگی باورهای انسان

می‌تواند با دیگران یکسان یا متفاوت باشد.
می‌تواند از روی عادت یا استدلال کسب شده باشد.
در سخنان و رفتارهای روزانه نمایان می‌شود.
اهداف انسان بر اساس باورهای او شکل می‌گیرد.

۳۹- کدام گزینه درست است؟

- (۱) باورهای فیلسوفان لزوماً با باورهای مردم عادی متفاوت است.
- (۲) برای رسیدن به باورهای درست باید اهل تفکر فلسفی بود.
- (۳) باورهای هر انسانی در زندگی، برخاسته از اهداف او است.
- (۴) باورهای نادرست ممکن است مستقلانه کسب شده باشند.

(متوسط - فلسفه و زندگی - خط به خط - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

اینگونه نیست که همه باورهایی که به صورت مستقل کسب شده‌اند، درست باشند؛ بلکه ممکن است برخی از باورهای مستقل، نادرست باشند.

نکته

آزاداندیشی، هیچ ارتباطی با درست یا غلط بودن باورها ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عموم مردم - خواه فیلسوف یا غیرفیلسوف - می‌توانند باورهای مشابه یا متفاوت داشته باشند.

مثال

علی بدون آنکه بداند نظر سقراط نیز چنین است، معتقد است که علم و دانایی از نشانه‌های خداوند هستند.

۲) برخی از مردم درباره جهان و انسان می‌اندیشند و اهل تفکر فلسفی‌اند، اما نگرش نادرستی دارند و در انتخاب هدف به خطا رفته‌اند؛ در نتیجه هر شخص که اهل تفکر فلسفی باشد، لزوماً باور درستی ندارد.

۳) این عبارت برعکس بیان شده است؛ در واقع اهداف انسان برخاسته از باورهای او هستند.

۴۰- کدام فرد آزاداندیش است؟

- (۱) محمد معتقد است چون پارمنیدس گفته: «در جهان حرکت وجود ندارد» پس جهان ثابت است.
- (۲) پروانه به تبعیت از یک فیلسوف یونانی معتقد است: «در یک رودخانه نمی‌توان دو بار شنا کرد».
- (۳) امیرحسین معتقد است چون آب دریا روی سطح زمین صاف است؛ پس زمین نیز تخت است.
- (۴) مبینا به پیروی از ارسطو موضوع دانش فلسفه را «موجود به‌ما هو موجود» معرفی می‌کند.

قلیش رو یاد بگیر!

برای حل چنین سؤالاتی از خودتان بپرسید «باور شخص چگونه کسب شده است؟»
 اگر آن باور از مکتب یا شخص دیگری تقلید شده باشد ← فرد آزاداندیش نیست.
 اگر آن باور توسط خود شخص کسب شده باشد ← فرد آزاداندیش است.
 باور به «تخت بودن زمین» نشأت گرفته از باورهای خود شخص است؛ پس فرد آزاداندیش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ باور محمد نشأت گرفته از نظر پارمنیدس است و باور او تقلیدی است؛ پس نمی‌تواند آزاداندیش باشد.
- ۲ باور پروانه نشأت گرفته از هراکلیتوس است و باور او تقلیدی است؛ پس نمی‌تواند آزاداندیش باشد.
- ۴ باور مینا نشأت گرفته از ارسطو است و باور او تقلیدی است؛ پس نمی‌تواند آزاداندیش باشد.

از آنجا که ممکن است در این بخش، سؤالات خط به خط نیز طرح شوند، به ویژگی‌های افراد آزاداندیش توجه داشته باشید:

خودش بنیان فکری خودش را می‌سازد.

شخصیتی مستقل دارد.

درباره چرایی باورهای خود می‌اندیشد.

ویژگی‌های فرد آزاداندیش

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

